

Hrvatski Telekom d.d.

Konsolidirana financijska izvješća

31. prosinca 2018.

Sadržaj

Stranica

Odgovornost za konsolidirana financijska izvješća	2
Izvješće ovlaštenog revizora	3
Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	12
Konsolidirano izvješće o financijskom položaju	14
Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima	16
Bilješka - izvješće o novčanim tijekovima - neto dug	17
Konsolidirano izvješće o promjenama kapitala	18
Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća	20

Odgovornost za konsolidirana financijska izvješća

Temeljem važećeg hrvatskog Zakona o računovodstvu, Uprava je dužna osigurati da se konsolidirana financijska izvješća za svaku financijsku godinu sastave u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je odobrila Europska unija („EU“), tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog položaja i rezultata poslovanja društva Hrvatski Telekom d.d. i ovisnih društava („Grupa“) za to razdoblje.

Uprava razumno očekuje kako Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo neograničenosti vremena poslovanja pri izradi konsolidiranih financijskih izvješća.

Odgovornosti Uprave pri izradi konsolidiranih financijskih izvješća uključuju osiguravanje:

- odabira i dosljednog primjenjivanja odgovarajućih računovodstvenih politika;
- razumnih i opreznih prosudbi i procjena;
- primjenjivanja važećih računovodstvenih standarda; te
- pripremu konsolidiranih financijskih izvješća po načelu trajnosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti hoće li Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

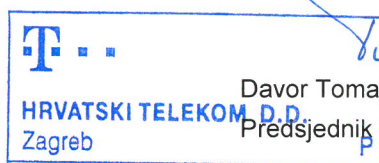
Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Grupe, kao i njegovu usklađenost s važećim hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za očuvanje imovine Grupe te stoga i za poduzimanje razumnih mjera radi sprječavanja i otkrivanja pronevjera i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odobrila konsolidirana financijska izvješća za izdavanje dana 13. veljače 2019. godine.

Hrvatski Telekom d.d.
Roberta Frangeša Mihanovića 9
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

13. veljače 2019. godine

Potpisano u ime Grupe,

Davor Tomašković
Predsjednik Uprave i glavni direktor

Daniel Daub
Član Uprave i glavni direktor za financije

Nataša Rapačić
Članica Uprave i glavna operativna direktorica za privatne korisnike

Boris Drilo
Član Uprave i glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije

Saša Kramar
Član Uprave i glavni operativni direktor za poslovne korisnike

Izvješće neovisnog revizora

Dioničarima društva Hrvatski Telekom d.d.

Izvješće o reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj društva Hrvatski Telekom d.d. („Društvo“) i njegovih ovisnih društava (zajedno - „Grupa“) na dan 31. prosinca 2018. i njihovu financijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji („MSFI“).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru.

Što smo revidirali

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe obuhvaćaju:

- Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine;
- Konsolidirano izvješće o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018. godine;
- Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima za tada završenu godinu;
- Konsolidirano izvješće o promjenama kapitala za tada završenu godinu;
- Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja*.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Grupe u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (*IESBA Kodeksom*), te smo ispunili naše ostale etičke odgovornosti u skladu s *IESBA Kodeksom*.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da su nerevizijske usluge koje smo pružili Grupi u skladu s primjenjivim zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj te da nismo pružili nerevizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014.

Nerevizijske usluge koje smo pružili Grupi u razdoblju od 1. siječnja 2018. godine do 31. prosinca 2018. godine objavljene su u bilješci 41 uz konsolidirane financijske izvještaje.

Naš pristup reviziji

Pregled

- Značajnost za financijske izvještaje Grupe kao cjeline: 78 milijuna kuna, što predstavlja 2,5% od dobiti prije poreza, kamata i amortizacije (engl. EBITDA).
- Obavili smo reviziju četiri pravna subjekta u Hrvatskoj (Hrvatski Telekom, Combis, Iskon i Optima) i jednog pravnog subjekta u Crnoj Gori (Crnogorski telekom).
- Naš revizijski opseg je obuhvatio 99% Grupnih prihoda i 99% apsolutne vrijednosti pripadajuće Grupne dobiti
- Priznavanje prihoda i primjena MSFI 15
- Kapitalizacija prava na sadržaj
- Umanjenje vrijednosti goodwilla

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidiranim financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i u svim našim revizijama, također smo obavili postupke vezane uz zaobilaženje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu o tome postoje li dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Značajnost

Na opseg naše revizije utjecala je naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Na temelju naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvantitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjeline, kako je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, ako postoji, pojedinačno i u zbroju na konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu.

Značajnost za financijske izvještaje kao cjeline

78 milijuna kuna

Kako smo je utvrdili

2,5% od EBITDA. EBITDA (3.131 milijun kuna) je dobit iz osnovne djelatnosti (1.401 milijun kuna) uvećana za amortizaciju i umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine (1.730 milijuna kuna).

Obrazloženje za korišteno odabrano mjerilo

Smatramo da je EBITDA ključni pokazatelj u industriji Grupe i predstavlja najčešće korišteno mjerilo uspješnosti poslovanja Grupe od strane dioničara.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja

Priznavanje prihoda i primjena MSFI 15

Vidjeti bilješku 2.2. (Promjene računovodstvenih politika i objava), 2.4. o) (Sažetak računovodstvenih politika) i bilješku 4 (Informacije o segmentima). U konsolidiranom izvješću o sveobuhvatnoj dobiti Grupe iskazan je prihod u iznosu od 7.783 milijuna kuna.

Prihod je podložan značajnom inherentnom riziku zbog sljedećeg:

- složenosti sustava potrebnih za pravilno evidentiranje i identifikaciju prihoda i
- utjecaja stalnih promjena poslovnih, cjenovnih i tarifnih modela (uključujući tarifne strukture, popuste kupcima, poticaje).

U tom kontekstu, ispravna primjena računovodstvenih standarda smatra se složenom i do određene mjere utemeljenom na procjenama i pretpostavkama Uprave.

Nadalje, primjena novog standarda za priznavanje prihoda, „Međunarodni Standard Financijskog Izvještavanja 15 – Prihodi na temelju ugovora s kupcima“ (MSFI 15) ima značajan utjecaj od 2018. financijske godine nadalje. Grupa je, u skladu s prijelaznim odredbama, iskoristila mogućnost da kod inicijalne primjene standarda kumulativni učinak prelaska prizna direktno u kapitalu na dan 1. siječnja 2018. godine.

Kao rezultat toga, početno priznavanje ugovorne imovine i troškova pribavljanja ugovora doveli su do povećanja zadržane dobiti u okviru kapitala od oko 268 milijuna kuna (prije obračuna odgođenog poreza) na dan 1. siječnja 2018. godine. Primjena MSFI 15 je dovela do smanjenja udjela prihoda od prodaje usluga i povećanja udjela od prodaje proizvoda i robe u ukupnim prihodima od oko 3 postotna poena.

S obzirom na materijalni učinak i složenost primjene novog standarda na razini cijele Grupe, priznavanje i prezentiranje utjecaja primjene MSFI 15 je bilo od posebne važnosti za našu reviziju.

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

U svjetlu činjenice da visoki stupanj složenosti, procjena i pretpostavki dovode do povećanog rizika pogrešnog prikazivanja, procijenili smo procese i kontrole Grupe za priznavanje prihoda kao dio naše revizije. Naš pristup reviziji uključivao je testiranje kontrola i detaljne revizijske procedure, uključujući sljedeće:

- Procjena okruženja IT sustava povezanih s fakturiranjem i mjerenjem kao i drugih relevantnih sustava koji podržavaju obračunavanje prihoda, uključujući implementirane kontrole oko promjena sustava.
- Procjena sustava fakturiranja i sustava za mjerenje sve do evidentiranja u glavnoj knjizi.
- Pregledavanje uzorka faktura i izvoda za naplatu potraživanja.

Nadalje, procijenjeni su računovodstveni učinci novih poslovnih i cjenovnih modela. Uvjerili smo se u prikladnost postojećih sustava, procesa i kontrola te da su procjene i pretpostavke koje je napravila uprava dovoljno dokumentirane i potkrijepljene kako bi se osiguralo da se prihodi pravilno prepoznaju.

Naš pristup reviziji je, između ostalog, uključivao:

- Procjenu analize utjecaja na MSFI 15 i računovodstvenih procjena za različite portfelje ugovora.
- Procjenu dizajna procesa postavljenih za obračun transakcija u skladu s novim standardom i IT sustava kako bi se podržala provedba novih zahtjeva.
- Procjenu prikladnosti metoda korištenih za određivanje utjecaja početne primjene MSFI-ja 15.
- Analizirali smo uzorke ugovora s kupcima prilikom obavljanja postupaka za sve utvrđene obveze izvršenja i procijenili politiku priznavanja prihoda Grupe na temelju našeg iskustva s Grupom i poznavanja utjecaja MSFI 15 na telekomunikacijsku industriju.
- Procijenili smo točnost i potpunost prezentacije i objavljivanja financijskih izvještaja.

Uvjerili smo se da su sustavi i procesi koje je uspostavila Uprava te izrađene procjene i pretpostavke dovoljno dokumentirani i potkrijepljeni kako bi se osiguralo da je utjecaj početne primjene MSFI-ja 15 pravilno priznat i objavljen.

Ključna revizijska pitanja

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

Kapitalizacija prava na sadržaj

Vidjeti bilješku 2.4 e (Sažetak računovodstvenih politika) i bilješku 15 (Nematerijalna imovina). U konsolidiranom izvješću o financijskom položaju Grupe iskazana je kapitalizirana nematerijalna imovina u ukupnom iznosu od 2.539 milijuna kuna koja uključuje kapitalizirana prava na sadržaj u iznosu od 286 milijuna kuna.

Usmjerili smo pozornost na ovo područje zbog značajnosti kapitaliziranih troškova i činjenice da se radi o prosudbi vezano uz primjenu smjernica uključenih u MRS-u 38 - *Nematerijalna imovina*. Naša revizija je bila usmjerena na slijedeća dva ključna rizika: (1) rizik da li su ispunjeni kriteriji potrebni za kapitalizaciju takvih troškova i (2) rizik da procjene uprave vezano uz buduća plaćanja po ugovorima za sadržaj nisu razumne.

Dobili smo detaljni pregled kapitaliziranih ugovora za sadržaj u tekućem razdoblju i uskladili navedeni pregled s podacima iz glavne knjige. Uskladom nisu uočene značajne razlike.

Pregledom odgovarajućih ugovora i faktura testirali smo uzorak kapitaliziranih troškova kako bismo procijenili da li su kapitalizirani sukladno slijedećim kriterijima:

- trajanje ugovora mora biti dulje od 12 mjeseci;
- vrijednost ugovora je moguće pouzdano izmjeriti;
- ugovor je neotkaziv.

Nadalje, procijenili smo razumnost pretpostavki (očekivani broj budućih kupaca i diskontna stopa) korištenih za mjerenje budućih plaćanja. Usporedili smo procjenu očekivanog broja kupaca s povijesnim podacima, te razmotrili konzistentnost pretpostavke buduće stope rasta s poslovnim planovima uprave. Također smo usporedili korištenu diskontnu stopu s tržišnim podacima. Nismo identificirali odstupanja.

Stoga smo utvrdili da su troškovi kapitalizirani u skladu s računovodstvenom politikom Grupe te da su procjene uprave bile razumne.

Ključna revizijska pitanja

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti goodwilla

Vidjeti bilješku 2.3 (Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke, bilješku 15 (Nematerijalna imovina). U okviru konsolidiranog izvješća o financijskom položaju Grupe iskazan je goodwill u iznosu od 456 milijuna kuna.

Prema zahtjevima MSFIa, Grupa mora, minimalno godišnje, provesti test umanjenja vrijednosti goodwilla. Usmjerali smo pozornost na ovo područje budući da procjena 'fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja' jedinica koje generiraju novac uključuju značajne prosudbe budućih rezultata poslovanja, naročito onih koje se odnose na projekcije novčanih tokova (projekcije prihoda i stope rasta) i primijenjenu diskontnu stopu.

Na temelju procjene Uprave, nije utvrđena potreba za umanjem knjigovodstvene vrijednosti goodwilla.

U procjeni pretpostavki uprave objavljenih u bilješci 2.3 kao i korištenih metodologija (model diskontiranih novčanih tokova), koristili smo pomoć internih stručnjaka za procjene kako bismo procijenili korištene metodologije i temeljne pretpostavke.

S upravom smo raspravljali o njihovim procjenama projekcija budućih novčanih tokova i procesa na temelju kojih su napravljene. Provjerili smo matematičku točnost povezanih izračuna, te smo usporedili projekcije novčanih tokova s odobrenim planovima. Nismo uočili značajna odstupanja.

Usporedili smo ovogodišnje stvarne rezultate s prošlogodišnjim projekcijama kao indikaciju kvalitete procesa planiranja. Nismo našli značajne razlike.

Procijenili smo korištenu diskontnu stopu uspoređujući je sa stopama koje koriste usporedive organizacije i s tržišnim podacima. Pregledali smo analizu osjetljivosti ključnih pretpostavki, koju je napravila uprava, kako bismo utvrdili u kojoj mjeri promjene u tim pretpostavkama pojedinačno ili skupno mogu dovesti do umanjenja vrijednosti goodwilla. Utvrdili smo da je diskontna stopa nakon poreza koju je koristila uprava konzistentna s tržišnim podacima, te da je korištena stopa rasta konzistentna s povijesnim rezultatima i da nije veća od procjena za tu industriju.

Utvrdili smo da su pretpostavke kao i zaključci uprave u skladu s našim očekivanjima i te nisu uočene iznimke.

Kako smo odredili opseg revizije Grupe

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima kao cjelini, uzimajući u obzir strukturu Grupe, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Grupa posluje.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće Grupe, koje uključuje Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (ali ne uključuju konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima), a koje smo dobili prije datuma ovog izvješća revizora.

Naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, uključujući i Izvešće posloводства te Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja te o njima ne iznosimo niti ćemo iznositi ikakav zaključak o izražavanju uvjerenja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo također postupke propisane odredbama hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ti postupci obuhvaćaju provjeru uključuje li Izvešće posloводства objave zahtijevane člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu, te uključuje li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koju su sastavljeni konsolidirani financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s konsolidiranim financijskim izvještajima;
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu; te
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njezinog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Grupi ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Prikupljamo dostatne primjerene revizijske dokaze vezano uz financijske informacije subjekata ili poslovne aktivnosti unutar Grupe kako bismo mogli izraziti mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima. Odgovorni smo za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Samostalno smo odgovorni za naše izvješće neovisnog revizora.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Grupe 4. svibnja 2011. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 8 godina.

Ovlašteni revizor angažiran kao partner za ovo izvješće neovisnog revizora je Michaela Tomičić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
13. veljače 2019.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

John Mathias Gasparac
Predsjednik Uprave

Tomičić
Michaela Tomičić
Ovlašteni revizor

Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

	Bilješke	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Prihodi od osnovne djelatnosti	4	7.783	7.756
Ostali prihodi	5	167	174
Troškovi prodane robe, materijala i energije	6	(1.650)	(1.612)
Troškovi usluga	7	(811)	(775)
Troškovi osoblja	9	(1.087)	(1.073)
Kapitalizirani troškovi rada u vlastitoj režiji		128	158
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	8	(1.730)	(1.869)
Ispravak vrijednosti potraživanja i ugovorne imovine	21	(76)	(101)
Ostali troškovi	10	(1.323)	(1.540)
Dobit iz osnovne djelatnosti	4	1.401	1.118
Financijski prihodi	11	28	38
Financijski troškovi	12	(139)	(174)
Financijski troškovi – neto		(111)	(136)
Neto udjeli u ulaganjima koja se obračunavaju metodom udjela	18	3	2
Dobit prije poreza na dobit		1.293	984
Porez na dobit	13	(234)	(180)
Dobit godine		1.059	804
Stavke koje bi se mogle reklasificirati u sveobuhvatnu dobit			
Promjene u vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju		-	3
Promjene u vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i utjecaj promjene tečajnih razlika		(20)	-
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu, neto od poreza		(20)	3
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu, neto od poreza		1.039	807

Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

	Bilješke	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Dobit godine pripisuje se:			
Redovnim dioničarima Društva		1.062	863
Nekontrolirajući interes		<u>(3)</u>	<u>(59)</u>
		<u>1.059</u>	<u>804</u>
Ukupna sveobuhvatna dobit proizašla iz neprekinutog poslovanja raspoređuje se:			
Redovnim dioničarima Društva		1.045	866
Nekontrolirajući interes		<u>(6)</u>	<u>(59)</u>
		<u>1.039</u>	<u>807</u>
Zarada po dionici			
Osnovne i razrijeđene, iz neprekinutog poslovanja za dobit godine pripisivu redovnim dioničarima Društva	14	<u>13,03 kuna</u>	<u>10,55 kuna</u>

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o financijskom položaju
Na dan 31. prosinca 2018. godine

	Bilješke	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	15	2.539	2.539
Nekretnine, postrojenja i oprema	16	6.197	6.140
Ulaganje u nekretnine	17	21	35
Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	18	382	379
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	19	-	948
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	19	926	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	21	392	248
Ugovorna imovina	22	139	-
Bankovni depoziti	24	3	6
Odgođena porezna imovina	13	95	90
Ukupna dugotrajna imovina		10.694	10.385
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	136	128
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	21	1.548	1.630
Ugovorna imovina	22	203	-
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	23	201	246
Bankovni depoziti	24	112	197
Novac i novčani ekvivalenti	24	3.137	3.152
Ukupna kratkotrajna imovina		5.337	5.353
UKUPNA IMOVINA		16.031	15.738

Konsolidirano izvješće o financijskom položaju (nastavak)
Na dan 31. prosinca 2018. godine

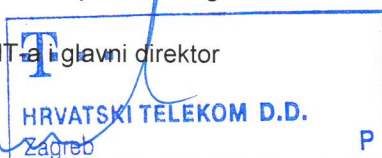
	Bilješke	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	29	9.823	9.823
Zakonske rezerve	30	491	491
Rezerve iz tržišne vrijednosti i učinak teč. razlika		(15)	2
Rezerve za trezorske dionice	31	71	37
Trezorske dionice	31	(71)	(37)
Zadržana dobit	32	2.565	1.888
Ukupno		12.864	12.204
Nekontrolirajući interes		344	369
Ukupni kapital i rezerve		13.208	12.573
Dugoročne obveze			
Rezerviranja	28	59	60
Posudbe	38	248	302
Obveze prema zaposlenicima	27	11	13
Prihod budućih razdoblja	26	15	21
Ostale obveze	25	118	290
Obveze za financijske najmove	38	3	4
Odgođena porezna obveza	13	44	47
Ukupne dugoročne obveze		498	737
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	25	2.024	2.155
Ugovorne obveze	22	52	-
Ukalkulirane obveze	28	76	103
Obveze za financijske najmove	38	2	2
Obveza za porez na dobit		76	27
Prihodi budućih razdoblja	26	39	89
Posudbe	38	56	52
Ukupne kratkoročne obveze		2.325	2.428
Ukupne obveze		2.823	3.165
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE		16.031	15.738

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

Potpisali u ime Grupe 13. veljače 2019. godine:

Davor Tomašković

Predsjednik Uprave HT-a i glavni direktor

Daniel Daub

Član Uprave HT-a i glavni direktor za financije

Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

	Bilješke	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije poreza na dobit		1.293	984
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	8	1.730	1.869
Prihod od kamata	11	(10)	(8)
Trošak kamata	12	114	122
(Dobit) od otuđenja imovine	5,10	(16)	(70)
Ostali neto financijski troškovi (prihod)	11,12	7	22
(Dobit) od prodaje električne energije	5	(30)	-
Udio u dobiti ulaganja u zajednički pothvat	18	(3)	(2)
Povećanje zaliha	20	(28)	(58)
Povećanje potraživanja i predujmova		(59)	(166)
(Povećanje) ugovorne imovine	22	(106)	-
Povećanje / (smanjenje) obveza i obračunatih troškova		(163)	327
(Smanjenje) ugovornih obveza	22	(12)	-
Povećanje obveza prema zaposlenicima	27	3	1
Povećanje/(smanjenje) rezerviranja i ukalkuliranih obveza	28	(34)	21
Ostale negotovinske stavke		(9)	(1)
Novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti		2.677	3.041
Plaćene kamate		(100)	(129)
Plaćen porez na dobit		(232)	(221)
Neto novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti		2.345	2.691
Ulagačke aktivnosti			
Izdaci za kupnju dugotrajne imovine		(1.536)	(1.467)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		38	98
Primici od prodaje poslovanja s električnom energijom	5	30	-
Izdaci za stjecanje Crnogorskog Telekom, neto od stečenih novčanih sredstava	3	-	(866)
Kupnja depozita		-	(41)
Primici od depozita		42	33
Primici od prodaje financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		4	43
Kupnja osiguranih depozita (obrnutih REPO poslova)	24	(504)	(255)
Primici od osiguranih depozita (obrnutih REPO poslova)	24	550	1.229
Primici od kamata		8	11
Neto novčani tijekovi korišteni u ulagačkim aktivnostima		(1.368)	(1.215)
Financijske aktivnosti			
Isplaćena dividenda	32	(489)	(491)
Isplaćena dividenda nekontrolirajućem interesu u podružnicama		(8)	(2)
Otplate za radio frekvencijski spektar, ugovore za sadržaj i EKI		(364)	(326)
Ostale financijske otplate		(4)	-
Otplate MCL		(8)	(8)
Otplata najмова i kredita		(48)	(116)
Stjecanje trezorskih dionica		(71)	(38)
Neto novčani tijekovi korišteni u financijskim aktivnostima		(992)	(981)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(15)	495
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. siječnja		3.152	2.676
Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente		-	(19)
Novac i novčani ekvivalenti na dan 31. prosinca	24	3.137	3.152

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

Bilješka konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima - neto dug
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

	Novac/bankovno prekoračenje milijuni kuna	Likvidna ulaganja milijuni kuna	Financijski najam dospijeća do 1 godine milijuni kuna	Financijski najam dospijeća dužeg od 1 godine milijuni kuna	Posudbe dospijeća do 1 godine milijuni kuna	Posudba dospijeća dužeg od 1 godine milijuni kuna	Ostale financijske obveze (spektar, sadržaj i EKI) dospijeća do jedne godine milijuni kuna	Ostale financijske obveze (spektar, sadržaj i EKI) dospijeća dužeg od jedne godine milijuni kuna	Ukupno milijuni kuna
Neto dug na dan 31. prosinca 2016. godine	2.676	2.164	(13)	(42)	(16)	(262)	(218)	(140)	4.149
Novčani tijek	495	(1.013)	13	39	63	-	326	-	(77)
Stjecanje Crnogorskog Telekoma	-	-	-	-	(48)	-	(4)	(15)	(67)
Stjecanje H1	-	-	(1)	-	(12)	(73)	(8)	(19)	(113)
Reklasifikacija kratkoročnog dijela	-	-	-	-	(35)	35	(357)	357	-
Ostala nefinancijska kretanja	-	-	-	-	-	-	-	(465)	(465)
Tečajne razlike	(19)	-	(1)	(1)	(4)	(2)	-	-	(27)
Neto dug na dan 31. prosinca 2017. godine	3.152	1.151	(2)	(4)	(52)	(302)	(261)	(282)	3.400
Novčani tijek	(15)	(88)	2	-	46	-	364	-	309
Reklasifikacija kratkoročnog dijela	-	-	(2)	2	(53)	53	(459)	459	-
Ostala nefinancijska kretanja	-	(22)	-	-	3	-	(17)	(289)	(325)
Tečajne razlike	-	-	(1)	-	-	1	-	-	-
Neto dug na dan 31. prosinca 2018. godine	3.137	1.041	(3)	(2)	(56)	(248)	(373)	(112)	3.384

Likvidna ulaganja sadrže bankovne depozite i financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

Konsolidirano izvješće o promjenama kapitala
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Rezerva iz tržišne vrijed. i učinak teč. razlika	Rezerva za trezorske dionice	Trezorske dionice	Zadržana dobit	Ukupno	Nekontrolirajući interes	Ukupan kapital
	milijuni kuna (bilješka 29)	milijuni kuna (bilješka 30)	milijuni kuna	milijuni kuna (bilješka 31)	milijuni kuna (bilješka 31)	milijuni kuna (bilješka 32)	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2017. godine	9.823	491	3	-	-	1.567	11.884	163	12.047
Dobit godine	-	-	-	-	-	863	863	(59)	804
Ostala sveobuhvatna dobit godine	-	-	3	-	-	-	3	-	3
Ukupna sveobuhvatna dobit godine	-	-	3	-	-	863	866	(59)	807
Isplaćena dividenda dioničarima Društva (bilješka 32)	-	-	-	-	-	(491)	(491)	-	(491)
Rezerve za trezorske dionice	-	-	-	37	-	(37)	-	-	-
Stjecanje trezorskih dionica	-	-	-	-	(37)	-	(37)	-	(37)
Vrijednost konverzije prava MCL	-	-	-	-	-	-	-	(8)	(8)
Stjecanje H1	-	-	-	-	-	-	-	43	43
Stjecanje Crnogorskog Telekomu	-	-	-	-	-	(12)	(12)	231	219
Utjecaj promjene tečajnih razlika	-	-	(4)	-	-	(2)	(6)	(1)	(7)
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	9.823	491	2	37	(37)	1.888	12.204	369	12.573

Konsolidirano izvješće o promjenama kapitala (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Rezerva iz tržišne vrijed. i učinak teč. razlika	Rezerva za trezorske dionice	Trezorske dionice	Zadržana dobit	Ukupno	Nekontrolirajući interes	Ukupan kapital
	milijuni kuna (bilješka 29)	milijuni kuna (bilješka 30)	milijuni kuna	milijuni kuna (bilješka 31)	milijuni kuna (bilješka 31)	milijuni kuna (bilješka 32)	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	9.823	491	2	37	(37)	1.888	12.204	369	12.573
Usklađenje početnog stanja zadržane dobiti kod primjene MSFI 9	-	-	-	-	-	(48)	(48)	(8)	(56)
Usklađenje početnog stanja zadržane dobiti kod primjene MSFI 15	-	-	-	-	-	223	223	5	228
Stanje na dan 1. siječnja 2018. godine nakon usklađenja	9.823	491	2	37	(37)	2.063	12.379	366	12.745
Dobit godine	-	-	-	-	-	1.062	1.062	(3)	1.059
Utjecaj promjene tečajnih razlika	-	-	(12)	-	-	-	(12)	(3)	(15)
Ostala sveobuhvatna dobit godine	-	-	(5)	-	-	-	(5)	-	(5)
Ukupna sveobuhvatna dobit godine	-	-	(17)	-	-	1.062	1.045	(6)	1.039
Isplaćena dividenda dioničarima	-	-	-	-	-	(489)	(489)	(8)	(497)
Društva (bilješka 32)	-	-	-	-	-	(489)	(489)	(8)	(497)
Rezerve za trezorske dionice	-	-	-	71	-	(71)	-	-	-
Stjecanje trezorskih dionica	-	-	-	-	(71)	-	(71)	-	(71)
Poništenje dionica	-	-	-	(37)	37	-	-	-	-
Vrijednost konverzije prava MCL	-	-	-	-	-	-	-	(8)	(8)
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	9.823	491	(15)	71	(71)	2.565	12.864	344	13.208

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

1 Korporativne informacije

Hrvatski Telekom d.d. („HT“ ili „Društvo“) je dioničko društvo čiji je većinski vlasnik društvo Deutsche Telekom Europe B.V. koje drži 51,14% temeljnog kapitala Društva. Deutsche Telekom Europe Holding B.V. u 100%-tnom je vlasništvu Deutsche Telekom Europe Holding B.V. Deutsche Telekom Europe Holding B.V. je u 100%-tnom vlasništvu Deutsche Telekom Europe Holding GmbH čiji je 100%-tni vlasnik Deutsche Telekom AG). Dakle, Deutsche Telekom AG je krajnje matično društvo.

Registrirana adresa ureda Društva je Roberta Frangeša Mihanovića 9, Zagreb, Hrvatska.

Broj zaposlenika Grupe na dan 31. prosinca 2018. godine bio je 5.698 (31. prosinca 2017. godine: 5.304).

Osnovne aktivnosti Grupe opisane su u bilješci 4.

Konsolidirana financijska izvješća za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine odobrena su za objavu u skladu s odlukom Uprave od 13. veljače 2019. godine. Ova konsolidirana financijska izvješća mora odobriti i Nadzorni odbor u skladu sa hrvatskim Zakonom o trgovačkim društvima.

2.1. Osnova izvješćivanja

Konsolidirana financijska izvješća pripremljena su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je odobrila EU. Konsolidirana financijska izvješća su također u skladu sa hrvatskim Zakonom o računovodstvu koji se poziva na MSFI-je koje je odobrila EU.

Konsolidirana financijska izvješća sastavljena su prema načelu povijesnih troškova, uz izuzetke financijske imovine raspoložive za prodaju koja se iskazuje po fer vrijednosti (bilješka 19) kako je dalje navedeno u računovodstvenim politikama. Konsolidirana financijska izvješća Grupe prikazana su u hrvatskim kunama („HRK“) koja je valuta objavljivanja Grupe. Svi iznosi objavljeni u konsolidiranim financijskim izvješćima izraženi su u milijunima kuna osim ako nije drugačije navedeno. U 2018. godini HT d.d. je prenio svoje udjele u društvima Iskon Internet d.d., Combis d.o.o., E-Tours d.o.o., KDS d.o.o. i Optima Telekom d.d. na društvo HT holding d.o.o. Navedeni udjeli su preneseni s HT d.d. na HT holding d.o.o. po neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Konsolidirana financijska izvješća uključuju financijska izvješća društva Hrvatski Telekom d.d. i HT holding d.o.o. u kojem HT ima 100 % udjela.

Društvo HT holding d.o.o. djeluje kao subjekt posebne namjene koje posjeduje sljedeća društva:

Društvo	Zemlja	Osnovne djelatnosti	Vlasnički udjel	
			31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Combis d.o.o.	Republika Hrvatska	Pružanje informatičkih usluga	100%	100%
Iskon Internet d.d.	Republika Hrvatska	Pružanje internet i podatkovnih usluga	100%	100%
KDS d.o.o.	Republika Hrvatska	Pružanje usluga kablanske TV	100%	100%
E-tours d.o.o.	Republika Hrvatska	Pružanje usluga putničke agencije	100%	100%
OT-Optima Telekom d.d. /i/	Republika Hrvatska	Pružanje internet i podatkovnih usluga	17,41%	17,41%
Crnogorski Telekom AD	Republika Crna Gora	Pružanje mobilnih i fiksnih telekomunikacijskih usluga, internet i podatkovnih usluga	76,53%	76,53%

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.1. Osnova izvješćivanja (nastavak)

// Kontrola nad Optima telekomom d.d. (Optima) uspostavljena je kroz prijenos upravljačkih prava u skladu sa ugovorom sa Zagrebačkom bankom d.d., najvećim pojedinačnim dioničarom Optime.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja uvjetno je dopustila koncentraciju sa Optimom i utvrdila set mjera vezano uz upravljanje i kontrolu nad Optimom, među kojima je i implementacija tzv. "Kineskog zida" između zaposlenika Optime i HT-a, a u svezi sa svim poslovno osjetljivim informacijama s izuzećem financijskih podataka potrebnih za konsolidaciju.

Kontrola HT-a nad Optimom prvotno je bila ograničena na period od četiri godine, do 18. lipnja 2018. godine.

HT je 14. lipnja 2017. godine zaprimio odluku Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) kojom je HT-u produljeno trajanje prava privremenog upravljanja društvom OT-Optima Telekom d.d. na razdoblje od dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021 godine.

U srpnju 2021. godine pravo se automatski ukida, bez mogućnosti produženja. Na dan isteka treće godine HT je dužan započeti postupak prodaje svih svojih dionica Optime, tijekom kojeg ima pravo prodavati i dionice Optime koje drži Zagrebačka banka (bilješka 3).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.1. Osnova izvješćivanja (nastavak)

U nastavku su prikazani sažeti financijski podaci za podružnice s nekontrolirajućim interesom OT-Optima Telekom d.d. i Crnogorski Telekom AD. Vrijednosti su prikazane prije konsolidacijskih eliminacija uključujući fer vrijednost stečene prepoznatljive imovine na razini konsolidacije.

OT-Optima Telekom d.d.	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Sažeto izvješće o financijskom položaju		
Kratkotrajna imovina	148	154
Kratkoročne obveze	355	288
Kratkotrajna neto imovina	(207)	(134)
Dugotrajna imovina	674	709
Dugoročne obveze	311	388
Dugotrajna neto imovina	363	321
Neto imovina	156	187
Akumulirani nekontrolirajući interes	102	129
Sažeto izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Prihodi	539	495
Dobit razdoblja	(19)	(83)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	(19)	(83)
Dobit koja pripada nekontrolirajućem interesu	(16)	(69)
Dividenda isplaćena nekontrolirajućem interesu	-	-
Sažeto izvješće o novčanim tijekovima	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Neto novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti	36	145
Neto novčani tijekovi korišteni u ulagačkim aktivnostima	(53)	(49)
Neto novčani tijekovi korišteni u financijskim aktivnostima	5	(56)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	(12)	40

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.1. Osnova izvješćivanja (nastavak)

Crnogorski Telekom AD	31. prosinca	31. prosinca
Sažeto izvješće o financijskom položaju	2018.	2017.
	milijuni kuna	milijuni kuna
Kratkotrajna imovina	293	399
Kratkoročne obveze	248	353
Kratkotrajna neto imovina	45	46
Dugotrajna imovina	1.185	1.028
Dugoročne obveze	45	42
Dugotrajna neto imovina	1.140	986
Neto imovina	1.185	1.032
Akumulirani nekontrolirajući interes	242	240
Sažeto izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	31. prosinca	31. prosinca
	2018.	2017.
	milijuni kuna	milijuni kuna
Prihodi	631	640
Dobit razdoblja	56	40
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	56	40
Dobit koja pripada nekontrolirajućem interesu	13	10
Dividenda isplaćena nekontrolirajućem interesu	-	-
Sažeto izvješće o novčanim tijekovima	31. prosinca	31. prosinca
	2018.	2017.
	milijuni kuna	milijuni kuna
Neto novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti	158	285
Neto novčani tijekovi korišteni u ulagačkim aktivnostima	(81)	(213)
Neto novčani tijekovi korišteni u financijskim aktivnostima	(67)	(72)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	10	-

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava

Grupa je prvi put primijenila sljedeće standarde i dodatke za godišnje izvještajno razdoblje koje počinje 1. siječnja 2018. godine:

- *MSFI 9 Financijski instrumenti*
- *MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima*
- *Klasifikacija i mjerenje transakcija plaćanja temeljenih na dionicama - Dodaci MSFI-ju 2*
- *Godišnja poboljšanja za izvještajni ciklus od 2014. do 2016. godine*
- *Prijenos na ulaganje u nekretnine - Dodaci MRS-u 40*
- *Tumačenje 22 Transakcije u stranoj valuti i predujmovi*

Grupa je nakon usvajanja MSFI-ja 9 i MSFI-ja 15 morala promijeniti svoje računovodstvene politike i provesti određena retroaktivna usklađenja. Većina ostalih gore navedenih dodataka nije imala utjecaja na iznose priznate u prethodnim razdobljima i ne očekuje se da će značajno utjecati na tekuće ili buduća razdoblja.

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila*

Usvajanje MSFI 9 Financijski instrumenti

U srpnju 2014. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde izdao je Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI 9) "Financijski instrumenti". Primjena standarda obvezna je za izvještajna razdoblja počevši od ili nakon 1. siječnja 2018. godine. Standard uvodi novi pogled na klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata i zamjenjuje MRS 39.

Društvo je usvojilo standard MSFI 9 Financijski instrumenti s 1. siječnjem 2018. godine. Društvo je izabralo ne mijenjati podatke usporednog prethodnog razdoblja, te priznati prilagodbe knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine i obveza u početnoj zadržanoj dobiti od datuma prve primjene standarda, odnosno s 1. siječnjem 2018. godine primjenom pojednostavljene metode.

Podaci usporednog razdoblja nisu mijenjani.

Značajne nove računovodstvene politike primijenjene u tekućem razdoblju iskazane su u bilješci 2.4. Sažetak računovodstvenih politika i u bilješci 2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke. Računovodstvene politike primijenjene prije 1. siječnja 2018. godine i primjenjive na usporedne podatke objavljene su u bilješci 43.

Za Grupu prva i kontinuirana primjena standarda nije pokazala značajne posljedice za konsolidirane financijske izvještaje.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila (nastavak)*

Usvajanje MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

Na datum početne primjene, 1. siječnja 2018. godine, financijski instrumenti su bili kako slijedi:

	Kategorija mjerenja		Knjigovodstveni iznos		MSFI 9 efekt vrednovanja milijuni kuna
	Original	Novo	Original	Novo	
	(MRS 39)	(MSFI 9)	(MRS 39) milijuni kuna	(MSFI 9) milijuni kuna	
Dugotrajna					
Obveznice	Raspoloživo za prodaju	Fer vrijednost kroz OSD	948	945	(3)
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	248	236	(14)
Ugovorna imovina	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	-	44	(3)
Bankovni depoziti	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	6	6	-
Kratkotrajna					
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	1.630	1.598	(33)
Ugovorna imovina	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	-	173	(10)
Bankovni depoziti	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	197	197	-
Novac i novčani ekvivalenti	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	3.152	3.152	-
Ukupno					(63)

Usvajanje MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima

Grupa je primijenila pojednostavljenu metodu prijelaza na MSFI 15. Grupa retroaktivno primjenjuje MSFI 15 samo na ugovore koji nisu bili izvršeni na datum prve primjene (1. siječnja 2018. godine).

Usvajanjem MSFI-ja 15 došlo je do promjena u računovodstvenim politikama i usklađenja u konsolidiranim financijskim izvještajima. Glavne promjene nastale usvajanjem MSFI-ja 15 objašnjene su u nastavku:

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila (nastavak)*

Usvajanje MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima (nastavak)

Standard posebno utječe na sljedeće poslovne događaje (dodatne informacije nalaze se u bilješci 2.4):

Ugovori s više elemenata - jedna od najznačajnijih promjena u priznavanju prihoda je ukidanje zahtjeva za ograničenjem u ostvarenju prihoda koji su priznavanje prihoda povezivali s novčanim isplatama. Primarni razlog postojanja pravila o ograničenju u ostvarenju prihoda bio je da Grupa nije mogla priznati prihod prije izvršenja isporuke. U praktičnom smislu, ako je Grupa davala subvencionirane mobilne uređaje i pružala uslugu mobilne telefonije tijekom 24 mjeseca (ugovor s više elemenata), Grupa nije mogla priznati nijedan dio prihoda od usluga za već isporučene subvencionirane mobilne uređaje, jer ako Grupa nije pružila uslugu mobilne telefonije nikada ne bi imala pravo na prihod. Budući da se poslovni model subvencioniranja mobilnih uređaja temelji na isporuci usluge u budućnosti, novi primijenjeni standard utvrđuje da prihodi od obveza isporuke uopće nisu uvjetovani budućim rezultatima.

Rezultat ove pozicije je da će se na temelju novog standarda prihodi ranije iskazati u usporedbi sa starim standardom.

U slučaju ugovora s više elemenata (npr. ugovor za uslugu mobilne telefonije zajedno s mobilnim uređajem) s unaprijed isporučenim subvencioniranim proizvodima, cijena transakcije dodjeljuje se obvezama isporuke u ugovoru uzimajući u obzir njihove pojedinačne prodajne cijene. Pojedinačne prodajne cijene hardvera utvrđuju se na temelju cijena iz cjenika. Kao rezultat navedenoga, veći udio ukupnog iznosa naknade pripisuje se unaprijed isporučenoj komponenti (mobilni uređaj), što zahtijeva ranije priznavanje prihoda, a uslijed čega, u usporedbi s prihodima prema MRS-u 18, dolazi do viših prihoda od prodaje robe i nižih prihoda od pružanja usluga (usluga mobilne komunikacije). To u izvještaju o financijskom položaju dovodi do priznavanja takozvane ugovorne imovine, odnosno potraživanja koje proizlazi iz ugovora s kupcem koji s pravnog stajališta još nije stupio na snagu. Ugovorna imovina amortizira se tijekom preostalog razdoblja trajanja ugovora. Ugovorene obveze netiraju se s ugovornom imovinom na razini portfelja.

Materijalna prava koja se dodjeljuju kupcima na početku ugovora uz opciju kasnijeg izvršenja - ukupna cijena transakcije kombiniranog ugovora dodjeljuje se pojedincu, zasebne obveze isporuke na osnovi relativnih pojedinačnih prodajnih cijena. Veći dio ukupne naknade može se pripisati materijalnom pravu (npr. pravo na subvenciju za mobilni uređaj). To u bilanci dovodi do priznavanja ugovorne imovine, koja se amortizira tijekom preostalog razdoblja trajanja ugovora i, u usporedbi s fakturiranim iznosima, smanjuje prihode od pružanje usluga.

Troškovi provizija za posredovanje prilikom prodaje koji se plaćaju neizravnim partnerima ili vlastitim zaposlenicima (koji se iskazuju kao inkrementalni troškovi za dobivanje ugovora) kapitaliziraju se kao ugovorni troškovi unutar ugovorne imovine i amortiziraju se tijekom procijenjenog razdoblja zadržavanja klijenata (5 godina ili više, ovisno o usluzi) u slučaju stjecanja ugovora ili tijekom trajanja ugovora (obično 24 mjeseca) u slučaju produljenja ugovora. Trošak amortizacije za ugovornu imovinu ne iskazuje se u računu dobiti i gubitka Grupe u okviru amortizacije, već kao ostali troškovi ili troškovi zaposlenika, ovisno o prodajnom kanalu.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila (nastavak)*

Usvajanje MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima (nastavak)

Unaprijed obavljene *jednokratne uplate* kupaca koje ne ispunjavaju definiciju zasebne obveze isporuke, ali predstavljaju predujam za buduće usluge, odgađaju se i priznaju u okviru prihoda tijekom (preostalog) razdoblja trajanja ugovora i iskazuju se u okviru ugovorne obveze.

Popusti ili neujednačene cijene transakcija - Kada se popusti na naknade za usluge odobravaju neujednačeno za određene mjesecе tijekom razdoblja ugovora ili se mjesečne naknade za usluge obračunavaju neujednačeno za određene mjesecе tijekom razdoblja ugovora, a mjesečna se usluga korisniku ravnomjerno isporučuje, prihodi od usluga priznaju se na pravocrtnoj osnovi.

Usklađenja s MSFI-jem 15 značajno su utjecala na prihode od usluga mobilne telefonije. U pogledu fiksnih prihoda, učinci se uglavnom odnose na ugovore s više elemenata, pa čak i na priznavanje prihoda od usluga tijekom razdoblja trajanja ugovora. Područje sustavnih rješenja nije značajno pogođeno zbog kontinuiteta u vremenu priznavanja prihoda.

Na datum početne primjene, ukupna imovina i dionički kapital su porasli uslijed kapitalizacije ugovorne imovine i stjecanja ugovora za ugovore koji nisu izvršeni.

Na datum prve primjene 1. siječnja 2018. godine na iznose Izvješća o financijskom položaju su napravljene sljedeće prilagodbe:

	MRS 18 Knjigovodstvena iznos 31. prosinca 2017 milijuni kuna	MSFI 15 Vrednovanje milijuni kuna	MSFI 15 Reklasifikacija milijuni kuna	MSFI 15 Knjigovodstvena iznos 1. siječnja 2018 milijuni kuna
Dugoročna potraživanja	248	26	-	274
Dugoročna ugovorna imovina	-	28	-	28
Kratkoročna ugovorna imovina	-	124	-	124
Dugoročni troškovi stjecanja ugovora	-	55	-	55
Kratkoročni troškovi stjecanja ugovora	-	41	-	41
Kratkoročne ugovorne obveze	-	-	65	65
Prihodi budućih razdoblja	89	-	(65)	24
Obveza za porez na dobit	(27)	(46)	-	(73)
Zadržana dobit	(1.888)	(223)	-	(2.111)
Nekontrolirajući interes	(369)	(5)	-	(374)

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila (nastavak)*

Usvajanje MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima (nastavak)

Usporedba financijskih izvještaja po MSFI 15 i MRS11/MRS18 je prikazana u sljedećoj tablici:

Izvješće o financijskom položaju

	2018. godina MSFI15 milijuni kuna	2018. godina MRS 11/MRS 18 milijuni kuna	Razlika milijuni kuna
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	2.539	2.539	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	6.197	6.197	-
Ulaganje u nekretnine	21	21	-
Ulaganja koja se obračunavaju metodom troška	382	382	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	926	926	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	392	392	-
Bankovni depoziti	3	3	-
Odgođena porezna imovina	95	95	-
Ugovorna imovina	139	-	139
Ukupno dugotrajna imovina	10.694	10.555	139
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	136	136	-
Ugovorna imovina	203	-	203
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.548	1.548	-
Prilaženi troškovi budućeg razdoblja	201	201	-
Bankovni depoziti	112	112	-
Novac I novčani ekvivalenti	3.137	3.137	-
Ukupno kratkotrajna imovina	5.337	5.134	203
UKUPNO IMOVINA	16.031	15.689	342

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila (nastavak)*

Usvajanje MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima (nastavak)

Izvješće o financijskom položaju (nastavak)

	2018. godina MSFI15 milijuni kuna	2018. godina MRS 11/MRS 18 milijuni kuna	Razlika milijuni kuna
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	9.823	9.823	-
Zakonske rezerve	491	491	-
Rezerve iz tržišne vrijednosti	(15)	(15)	-
Rezerve za trezorske dionice	71	71	-
Trezorske dionice	(71)	(71)	-
Zadržana dobit	2.565	2.249	316
Ukupni kapital i rezerve	12.864	12.548	316
Nekontrolirajući interes	344	338	6
Ukupni kapital i rezerve	13.208	12.886	322
Dugoročne obveze			
Rezerviranja	59	59	-
Posudbe	248	248	-
Obveze prema zaposlenicima	11	11	-
Prihod budućih razdoblja	15	15	-
Ostale obveze	118	118	-
Obveze za financijske najmove	3	3	-
Odgođena porezna obveza	44	44	-
Ukupne dugoročne obveze	498	498	
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	2.025	2.025	-
Ugovorne obveze	52	-	52
Ukalkulirane obveze	76	76	-
Obveze za financijske najmove	2	2	-
Obveza za porez na dobit	75	45	20
Prihodi budućih razdoblja	39	91	(52)
Posudbe	56	56	-
Ukupne kratkoročne obveze	2.325	2.305	20
Ukupno obveze	2.823	2.803	20
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	16.031	15.689	342

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila (nastavak)*

Usvajanje MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima (nastavak)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

	2018. godina MSFI15 milijuni kuna	2018. godina MRS 11/MRS 18 milijuni kuna	Razlika milijuni kuna
Prihodi od osnovne djelatnosti	7.783	7.715	68
Ostali prihodi	167	167	-
Troškovi prodane robe, materijala i energije	(1.650)	(1.650)	-
Troškovi usluga	(811)	(812)	1
Troškovi osoblja	(1.087)	(1.097)	10
Kapitalizirani troškovi rada u vlastitoj režiji	128	128	-
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	(1.730)	(1.730)	-
Ispravak vrijednosti potraživanja i ugovorne imovine	(76)	(71)	(5)
Ostali troškovi	(1.323)	(1.354)	31
Dobit iz osnovne djelatnosti	1.401	1.296	105
Financijski prihodi	28	28	-
Financijski troškovi	(139)	(139)	-
Financijski (troškovi) - neto	(111)	(111)	-
Neto udjeli u ulaganjima koja se obračunavaju metodom udjela	3	3	-
Dobit prije poreza na dobit	1.293	1.188	105
Porez na dobit	(234)	(218)	(16)
Dobit godine	1.059	970	89
Stavke koje bi se mogle reklasificirati u sveobuhvatnu dobit			
Promjene u vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(20)	(20)	-
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu, neto od poreza	(20)	(20)	-
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu, neto od poreza	1.039	950	89
Dobit godine pripisuje se:			
Redovnim dioničarima Društva	1.062	974	88
Nekontrolirajući interes	(3)	(4)	1
	1.059	970	89
Ukupna sveobuhvatna dobit proizašla iz neprekinutog poslovanja raspoređuje se:			
Redovnim dioničarima Društva	1.045	957	88
Nekontrolirajući interes	(6)	(7)	1
	1.039	950	89

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(a) *Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila (nastavak)*

Utjecaj usvajanja MSFI 9 i MSFI 15 na zadržanu dobit Grupe na 31. prosinca 2017. godine i 1. siječnja 2018. godine je kako slijedi:

	milijuni kuna
Zadržana dobit 31. prosinca 2017. godine	1.888
Priznavanje ugovorne imovine	152
Raspuštanje iznosa diskontiranja dugoročnih potraživanja	26
Priznavanje troškova stjecanja ugovora	96
Porez na dobit na MSFI 15 utjecaj	(46)
Iznos koji pripada nekontrolirajućem interesu	(5)
	<hr/>
Ukupno utjecaj MSFI 15	223
Utjecaj MSFI 9	(63)
Porez na dobit na MSFI 9 utjecaj	7
Iznos koji pripada nekontrolirajućem interesu	8
	<hr/>
Ukupno utjecaj MSFI 9	(48)
Zadržana dobit 1.siječnja 2018. godine	2.063

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni

Objavljeno je nekoliko novih standarda i smjernica koji nisu obvezni za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2018. godine i koje Grupa nije ranije usvojila. Ne očekuje se da će ovi standardi i tumačenja imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe, osim sljedećih standarda:

MSFI 16 Najmovi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine)

U siječnju 2016. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao MSFI 16 "Najmovi". Standard će stupiti na snagu prvi put za financijske godine koje počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine. MSFI 16 ima značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe, posebno na ukupnu imovinu, na rezultate poslovanja, na novac generiran iz poslovanja i na prikaz u poziciji financijskog izvještaja.

Novi propisi utječu na Grupnu kao najmoprimca, posebno u vezi s najmom prostora za bazne postaje (zemljište, prostor na tornjevima ili površine na krovu), mrežne infrastrukture i zgrada koje se koriste u administrativne ili tehničke svrhe.

Grupa neće primjenjivati novi standard za najmove retroaktivno u potpunosti, već će koristiti odredbu o izuzeću za najmoprimca, također poznatu kao modificirana retrospektivna metoda. Prilikom prelaska na MSFI 16, obveze za plaćanja temeljem postojećih operativnih najмова bit će diskontirane korištenjem odgovarajuće inkrementalne stope zaduživanja i biti će priznata kao obveza za najam. Imovina s pravom korištenja iskazivat će se u iznosu obveze za najam, usklađena za iznos unaprijed plaćenih ili obračunatih plaćanja za najam.

Kao izuzeće od modificiranog retrospektivnog pristupa, Grupa će primijeniti opći pristup, poznat i kao „grandfathering“ pristup za prava pristupa zemljištu (Prava služnosti i prava puta) za instalirane telekomunikacijske kabele na ili u navedenom zemljištu, koja su reklasificirane iz MRS-a 38 na 31. prosinca 2018. godine u MSFI-u 16 na dan 1. siječnja 2019. godine, te čija će knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine u iznosu od 133 milijuna kuna postati imovina s pravom korištenja i čija će obveza postati obveza za najam.

Na temelju trenutne procjene menadžmenta, Grupa očekuje da će prelazak na novi standard od 1. siječnja 2019. godine imati sljedeće materijalne učinke: povećanje ukupne imovine / ukupnog kapitala i obveza kao posljedica priznavanja imovine s pravom korištenja u iznosu od 470 milijuna kuna do 530 milijuna kuna i obveza za najam u iznosu od 450 milijuna kuna do 500 milijuna kuna.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava (nastavak)

(b) *Standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni (nastavak)*

MSFI 16 Najmovi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine) **(nastavak)**

Značajne opcije i zahtjevi ostvarit će se kako slijedi:

Imovina s pravima korištenja i obveze po najmu iskazuju se odvojeno u izvještaju o financijskom položaju.

Zahtjevi MSFI-ja 16 o priznavanju, mjerenju i objavljivanju također će se primjenjivati i na kratkoročne najmove i najmove temeljene na imovini male vrijednosti. Grupa će koristiti kao praktično pomagalo model u kojem se ne kapitaliziraju najmovi s trajanjem do 3 mjeseca.

U najmovima koji sadrže i komponentu najma i komponentu koja nije najam, neće se praviti razlika između tih komponenti. Svaka komponenta najma obračunat će se - kao najam - zajedno s drugim povezanim komponentama ugovora o najmu. Općenito, nova definicija najma neće imati značajan utjecaj na Grupu kao najmodavca (bilješka 33 a Ugovorne obveze za poslovni najam).

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke

Pri izradi financijskih izvješća Grupe, Uprava je koristila određene procjene i pretpostavke koje utječu na objavljene prihode, rashode, imovinu i obveze te objavljivanje nepredviđenih obveza tijekom i na datum izvješća. Međutim, neizvjesnost vezana uz ove pretpostavke i procjene može rezultirati značajnim izmjenama knjigovodstvene vrijednosti odnosne imovine ili obveza u budućim razdobljima. Ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjena neizvjesnosti na datum izvješća o financijskom položaju koje nose znatan rizik značajnih izmjena knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj financijskoj godini navedene su kako slijedi:

Rezerviranja i nepredviđene obveze

Grupa je izložena riziku u nekoliko sudskih sporova i regulatornih postupaka i sporu oko vlasništva distributivne telekomunikacijske kanalizacije koji mogu rezultirati značajnim odljevom ekonomskih sredstava ili prestankom priznavanja povezane imovine. Grupa koristi unutarnje i vanjske pravne stručnjake kako bi procijenila ishod svakog slučaja zasebno te odlučila treba li i koji iznos troškova rezervirati u financijskim izvješćima, kao što je detaljnije objašnjeno u bilješkama 28 i 34. Promjene u ovim prosudbama mogle bi imati značajan utjecaj na financijska izvješća Grupe.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Određivanje umanjena vrijednosti imovine uključuje korištenje procjena koje sadrže, ali nisu ograničene na uzroke, trenutak i iznos umanjena vrijednosti. Umanjenje vrijednosti temelji se na mnogim čimbenicima poput promjene tržišnih uvjeta, očekivanjima rasta industrije, povećanju troška kapitala, promjenama budućih mogućnosti financiranja, tehnološkoj zastarjelosti, prestanku pružanja usluga, troškovima zamjene, iznosima plaćenim u usporedivim transakcijama i ostalim promjenama okolnosti koje ukazuju na postojanje umanjena vrijednosti. Nadoknativi iznos i fer vrijednosti obično se utvrđuju metodom diskontiranog novčanog tijeka koja sadrži razumne pretpostavke o tržištu. Utvrđivanje pokazatelja umanjena vrijednosti, kao i procjena budućih novčanih tijekova i određivanje fer vrijednosti imovine (ili grupe imovina) zahtijeva od menadžmenta značajne procjene pri prepoznavanju i vrednovanju pokazatelja umanjena vrijednosti, očekivanih novčanih tijekova, primjenjivih diskontnih stopa, korisnih vjekova uporabe i ostataka vrijednosti. Konkretno, procjena novčanih tijekova pri određivanju fer vrijednosti djelatnosti podrazumijeva neprestano ulaganje u mrežnu infrastrukturu potrebno za rast budućih prihoda kroz nove podatkovne proizvode i usluge, za koje su raspoloživi tek ograničeni povijesni podaci o potražnji. Potražnja za tim proizvodima i uslugama manja od očekivane uzrokovala bi niže prihode, manji novčani tijek i potencijalno umanjenje na fer vrijednost ulaganja, što bi nepovoljno utjecalo na buduće rezultate poslovanja.

Kalkulacija fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje temeljena je na raspoloživim podacima iz povezanih prodajnih transakcija po uobičajenim tržišnim uvjetima slične imovine ili vidljivih tržišnih cijena umanjene za dodatne troškove otuđenja imovine. Kalkulacija vrijednosti u uporabi temelji se na modelu diskontiranog novčanog tijeka. Novčani tijekovi su izvedeni iz srednjoročnog financijskog plana, a nakon tog planskog razdoblja ekstrapoliraju se korištenjem prikladnih stopa rasta. Nadoknativi iznos je najosjetljiviji na diskontnu stopu korištenu za model diskontiranog novčanog tijeka kao i na očekivani budući novčani priljev i stopu rasta korištenu za svrhu ekstrapolacije podataka. Detalji o neto knjigovodstvenoj vrijednosti i utjecaju na rezultat za razdoblje dani su u bilješkama 15, 16 i 17.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke (nastavak)

Korisni vijek trajanja imovine

Utvrđivanje korisnog vijeka imovine temelji se na povijesnom iskustvu sa sličnom imovinom, kao i predviđenom tehnološkom razvoju i promjenama u širim gospodarskim i industrijskim čimbenicima. Primjerenost procijenjenog korisnog vijeka razmatra se jednom godišnje, ili kad god postoji naznaka značajnih promjena u pretpostavkama. Vjerujemo da je ovo važna računovodstvena procjena, budući da uključuje pretpostavke o tehnološkom razvoju u inovativnoj industriji i značajno ovisi o investicijskim planovima Grupe. Nadalje, s obzirom na značajan udjel imovine Grupe koja se amortizira u ukupnoj imovini, utjecaj većih promjena ovih pretpostavki mogao bi biti značajan za financijski položaj i rezultate poslovanja Grupe.

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost dobiti nakon poreza Grupe na moguću promjenu korisnog vijeka te iznosa troška amortizacije, s nepromijenjenim ostalim varijablama:

	Povećanje/ smanjenje u %	Utjecaj na dobit nakon poreza milijuni kuna
Godina završena 31. prosinca 2018. godine	+10 -10	115 (126)
Godina završena 31. prosinca 2017. godine	+10 -10	120 (129)

Umanjenje vrijednosti goodwilla

Grupa godišnje testira goodwill na umanjenje vrijednosti. Nadoknadivi iznosi jedinica koje stvaraju novac utvrđuju se na osnovi izračuna vrijednosti u uporabi. Ovi izračuni zahtijevaju korištenje procjena (bilješka 15). Menadžment vjeruje da nijedna razumno očekivana promjena u ključnim pretpostavkama ne bi uzrokovala da knjigovodstvena vrijednost 'poslovni' i 'privatni' jedinica koje stvaraju novac značajno premašuje njihov nadoknadivi iznos. U slučaju jedinice koja stvara novac 'Optima Telekom' i 'Crnogorski Telekom', razumno očekivana promjena u nekoj od ključnih pretpostavki gledajući ih odvojeno (kao što su smanjenje rasta prihoda za 2%, povećanje troškova za 2% ili promjene omjera kapitalnih ulaganja i prihoda) sa svim ostalim varijablama nepromijenjenima, može rezultirati umanjenjem vrijednosti do 57 milijuna kuna.

Obveze po ugovorima o sadržaju

Kao što je navedeno u politici nematerijalne imovine (bilješka 2.4.) troškovi sadržaja kapitaliziraju se i priznaje se odgovarajuća obveza. Određivanje obveze za varijabilne ugovore zahtijeva procjenu jer se temelji na procijenjenom broju budućih kupaca i diskontne stope. Menadžment vjeruje da nijedna razumno očekivana promjena u ključnim pretpostavkama ne bi uzrokovala značajnu promjenu u iznosu obveze.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke (nastavak)

Nematerijalna imovina s neograničenim korisnim vijekom

Prilikom zaključivanja da stečeni brand ima neograničen korisni vijek, Grupa se vodila činjenicom da brand predstavlja cijeli segment poslovanje se odnosi na operatera sa dokazanom i održivom potražnjom za svojim proizvodima i uslugama na adekvatno uspostavljenom tržištu. Brand je povijesno građen kroz izdatke za korisnički marketing i promociju. Grupa je razmotrila i druge čimbenike kao što je sposobnost da nastavi štititi zakonska prava koja proizlaze iz branda na neodređeno vrijeme i odsutnost bilo kakvih konkurentskih čimbenika koji bi mogli ograničiti životni vijek branda. Grupa očekuje kontinuirane ekonomske koristi od stečenog branda u budućnosti. Međutim, strateška odluka da se povuče marketinšku potporu brandu ili slabljenje branda kao posljedica promjena u preferencijama potrošača moglo dovesti do umanjenja vrijednosti u budućnosti. Također, razumno očekivana promjena u nekoj od ključnih pretpostavki gledajući ih odvojeno (kao što je promjena prihoda za 2% i promjena royalty relief stope za 0,1%) ne dovodi do umanjenja vrijednosti branda.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke (nastavak)

Model očekivanog gubitka

S primjenom MSFI-ja 9, uvodi se model očekivanog gubitka (ECL). Mjerenje očekivanog gubitka od umanjenja vrijednosti temelji se na razumnim i potpornim informacijama koje su dostupne bez pretjeranih troškova i napora, i koje uključuju informacije o prošlim događajima, trenutnim te predviđenim budućim uvjetima i okolnostima.

Prilikom utvrđivanja očekivanih budućih potreba za umanjenjem vrijednosti obično se koriste povijesne vjerojatnosti neispunjavanja obveza, koje se nadopunjuju budućim parametrima relevantnim za kreditni rizik.

Makroekonomski podaci povezuju se s povijesnim ponašanjem kupaca pri čemu se isti korigiraju pod sljedećim uvjetima:

- Stopa nezaposlenosti - Ako su promjene stopa nezaposlenosti veće od 2% u odnosu na prosjek zadnje dvije godine
- BDP - Ako su promjene stope BDP-a veće od 1% u odnosu na prosjek zadnje četiri godine
- Prosječne kamatne stope - Ako su promjene prosječnih kamatnih stopa veće od 2% u odnosu na prosjek zadnje četiri godine

Opći pristup očekivanih kreditnih gubitaka primjenjuje se na zajmove, dužničke instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku i dužničke instrumente koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Pojednostavljeni pristup očekivanih kreditnih gubitaka primjenjuje se na potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu što rezultira ranijim priznavanjem troška od umanjenja vrijednosti. Primjenom pojednostavljenog pristupa za financijsku imovinu te umanjenjem vrijednosti ugovorne imovine, koja se od 1. siječnja 2018. godine priznaje u skladu s MSFI 9 (Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 9), smanjenje vrijednosti će se neznatno povećati.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke (nastavak)

Model očekivanog gubitka (nastavak)

Osim gore navedene imovine na koju se primjenjuje pojednostavljeni pristup, kod naknadnog mjerenja sve ostale financijske imovine primjenjuje se opći pristup u procjeni kreditnog gubitka koji se sastoji od tri stupnja: stupanj 1, stupanj 2 i stupanj 3. Primjena stupnja ovisi o povećanju kreditnog rizika po financijskom instrumentu nakon inicijalnog priznavanja, odnosno o kreditnoj kvaliteti financijskog instrumenta:

Stupnjevi za procjenu kreditnog gubitka	Model primjene	Povećanje kreditnog rizika
Stupanj 1 Naplativost (Performing)	Model 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka	Nije značajno povećanje
Stupanj 2 Otežana naplativost (Underperforming)	Model očekivanih kreditnih gubitaka za cijelo razdoblje trajanja instrumenta	Značajno povećanje
Stupanj 3 Upitna naplativost (Non-performing)	Model očekivanih kreditnih gubitaka za cijelo razdoblje trajanja instrumenta	Značajno povećanje + postoji dokaz o umanjenju vrijednosti na datum izvještavanja

Kreditni rizik je rizik da ugovorna strana financijskog instrumenta stvara financijske gubitke za drugu ugovornu stranu neispunjavanjem ugovorne obveze. Budući da standard ne propisuje definiciju 'značajnog povećanja kreditnog rizika', Grupa sama odlučuje kako ga definirati u kontekstu vrsta instrumenata koje drži, uzimajući u obzir dostupnost informacija i vlastite povijesne podatke. Osnova za procjenu povećanja kreditnog rizika je ili vjerojatnost neispunjavanja obveza ili analiza dospjelih potraživanja. Revizija primjenjivih postotaka kreditnog rizika pojednostavljenog pristupa vrši se dva puta godišnje za potrebe mjerenja kreditnog rizika i povijesnih podataka kako bi se utvrdio očekivani kreditni gubitak. Pored toga, analiziraju se makroekonomski podaci – stopa inflacije, kamatne stope potrošačkih kredita, BDP po glavi stanovnika, stope nezaposlenosti i zaposlenosti i indeks potrošačkih cijena. Navedeni podaci se stavljaju u odnos s povijesnim ponašanjem klijenata Grupe kako bi se uvidjela mogućnost promjene primijenjenih postotaka kreditnog rizika.

Standard sadrži oborivu pretpostavku da „događaj neispunjenja plaćanja“ nastaje kada je financijska imovina u dospjeću više od 90 dana.

Pretpostavku podupiru i sljedeći događaji:

- Ugovorna strana više puta ne ispunjava obveze plaćanja i usluga je blokirana (ugovor još nije raskinut)

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke (nastavak)

Model očekivanog gubitka (nastavak)

- Ugovorna strana premašuje kreditni limit s neplaćenim računima i ne plaća unatoč ponovljenim zahtjevima
- Embargo/države u recesiji ili države s ograničenjima plaćanja od strane državne banke

Pri stvaranju iskazanih pretpostavki koriste se procjene temeljene na povijesnim podacima i postojećim tržišnim uvjetima.

Za potraživanja od kupaca primjenjuje se pojednostavljeni pristup mjerenja očekivanog kreditnog gubitka, tj. mjerenja na osnovi skupine potraživanja, zbog velikog broja analitičkih podataka (kupaca) i homogene baze potraživanja. Potraživanja od kupaca su podijeljena na portfelje ovisno o tipu kupca i prate se prema starosnoj strukturi. Portfelji se stvaraju na temelju sličnosti ponašanja korisnika prema povijesnim podacima i budućim očekivanjima. Primjeri portfelja su mobilni privatni korisnici, fiksni privatni korisnici, mobilni poslovni korisnici i fiksni poslovni korisnici. Primjeri skupina dospelosti potraživanja su nedospjela, dospjela 0-29 dana, dospjela 30-89 dana i nadalje. Navedene skupine se stvaraju na temelju koraka u procesu naplate.

Prilikom prve primjene MSFI 9, Grupa očekuje da će sva potraživanja biti potpuno vrijednosno usklađena u razdoblju od 3 godine nakon datuma dospjeća. Ako se ranije ne naplate, sva potraživanja od telekom operatera se utužuju u roku od jedne godine od datuma dospjeća. Potraživanja se ne mogu otpisati sve dok Grupa ne izgubi sudski spor. Sudski sporovi mogu trajati više od 3 godine. Naplata nakon 3 godine od datuma dospjeća je zanemarivo mala i ta se činjenica uzima u obzir pri izračunu postotaka u matrici vrijednosnog usklađenja.

Analiza potraživanja i pripadajućeg vrijednosnog usklađenja pokazala su značajnu naplatu potraživanja u prvoj godini od datuma dospjeća i u sljedeće dvije godine putem sudskih tužbi. Povijesno gledano, navedeni trendovi su stabilni i nema poznatih činjenica niti naznaka da će se trend promijeniti u budućim razdobljima.

U 2017. godini vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca je procijenjeno temeljem modela nastalog gubitka, a nakon primjene MSFI 9, kreditni rizik potraživanja od kupaca je priznat kroz ECL matricu vrijednosnog usklađenja. Tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo promjena u metodama početne procjene ili značajnim pretpostavkama koje su korištene.

Tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo značajnih promjena u knjigovodstvenoj vrijednosti financijskih instrumenata, a time niti značajnog utjecaja na iznos vrijednosnog usklađenja.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke (nastavak)

Priznavanje prihoda

Kod primjene MSFI 15 na razini portfelja, za razliku od pojedinačnih ugovora, uključeno je više prosudbi (statističkih podataka temeljenih na povijesnim podacima i iskustvu) koje su primijenjene kako bi reflektirale ponašanje ugovora od trenutka potpisa kroz period trajanja. Najznačajnije prosudbe uključuju:

- vrijednosno usklađenje ugovorne imovine zbog prijevremenih raskida ugovora u rasponu 3%-10% i povezane naplate penala u rasponu 55%-75%, ovisno o portfelju / grupi kupaca.
- vrijednosno usklađenje ugovorne imovine zbog neplaćanja (poveznica na MSFI 9) u rasponu 0,1% -1,5%, ovisno o portfelju / grupi kupaca.
- korištenje budžeta za uređaje linearno kroz 12 mjeseci od potpisa ugovora.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika

a) *Dobit iz osnovne djelatnosti*

Dobit iz osnovne djelatnosti određena je kao rezultat prije poreza na dobit i financijskih stavaka. Financijske stavke uključuju prihod od kamata na novac u bankama, depozite, trezorske zapise, financijsku imovinu raspoloživu za prodaju koja nose kamatu, udjel u dobiti ili gubitku od pridruženog društva te zajedničkog pothvata, troškove kamata na posudbe, dobitke i gubitke od prodaje financijskih imovine raspoložive za prodaju te pozitivne i negativne tečajne razlike po cjelokupnoj monetarnoj imovini i obvezama iskazanim u stranim valutama.

b) *Poslovna spajanja i goodwill*

Ovisna društva su sva društva nad kojima Grupa ima kontrolu. Grupa kontrolira subjekt, kada je Grupa izložena, ili ima pravo na, promjenjive povrate iz svoje povezanosti sa subjektom i ima mogućnost utjecati na te povrate kroz svoju moć nad subjektom. Ovisna društva su u potpunosti konsolidirana od datuma od kojeg je kontrola prenesena na Grupu, te se prestaju konsolidirati od datuma prestanka kontrole.

Grupa primjenjuje metodu računovodstva stjecanja za iskazivanje poslovnih spajanja. Prenesena naknada prilikom stjecanja ovisnog društva je fer vrijednost prenesene imovine, obveza nastalih prema bivšim vlasnicima stečenog društva i ulaganja Grupe. Prenesena naknada uključuje i fer vrijednost imovine ili obveza nastalih iz aranžmana potencijalnih naknada. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i nepredviđene obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na datum stjecanja. Grupa priznaje svaki nekontrolirajući interes u stečenom društvu na osnovi metode stjecanja u etapama, ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu prepoznatljive neto imovine subjekta koje se stječe. Troškovi povezani sa stjecanjem priznaju se kao trošak razdoblja.

Ukoliko je poslovno spajanje ostvareno u etapama, ranija ulaganja u subjekt koji se stječe ponovno se vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja kroz sveobuhvatnu dobit.

Bilo koja potencijalna naknada koju Grupa prenese priznaje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade koja se smatra imovinom ili obvezom priznaju se u skladu s MRS-om 39 ili kao prihodi i troškovi ili kao promjena u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Potencijalna naknada koja se klasificira kao kapital se ne mjeri ponovno već se kasnije podmirenje evidentira unutar kapitala.

Goodwill se početno mjeri kao razlika između prenesene naknade i iznosa nekontrolirajućeg interesa u stečenom subjektu u odnosu na fer vrijednost prepoznate stečene neto imovine.

Ukoliko je naknada niža od fer vrijednosti stečene neto imovine, razlika se priznaje u izvješću o sveobuhvatnoj dobiti. Nakon početnog priznavanja, goodwill se mjeri po trošku umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Međukompanijske transakcije, stanja, prihodi i rashodi iz transakcija sa subjektima unutar Grupe se eliminiraju. Dobici i gubici iz međukompanijskih transakcija priznati u imovini također se eliminiraju. Računovodstvene politike podružnica izmijenjene su gdje je to potrebno kako bi se osigurala konzistentnost u politikama unutar Grupe.

Poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom

Poslovna stjecanja podružnica koje su pod zajedničkom kontrolom iskazuju se metodom preuzimanja fer vrijednosti prethodnog vlasnika. Sukladno ovoj metodi, konsolidirana financijska izvješća kombiniranog društva prikazuju se kao da su društva bila pripojena od početnog razdoblja ili od datuma kada su kombinirana društva došla pod zajedničku kontrolu, ovisno o tome što je ranije. Imovina i obveze podružnice pod zajedničkom kontrolom koje su prenesene iskazuju se po knjigovodstvenim vrijednostima prikazanim kod prethodnog vlasnika.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

Poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom (nastavak)

Prethodnim vlasnikom smatra se najviši nivo konsolidiranih financijskih izvješća koji sadrži konsolidirana MSFI financijska izvješća podružnice. Pripadajući goodwill koji proizlazi iz poslovnog spajanja prethodnog vlasnika se također prikazuje u ovim konsolidiranim financijskim izvješćima. Razlika koja se javlja između knjigovodstvene vrijednosti neto imovine, uključujući i goodwill iskazan kod prethodnog vlasnika, i naknade za stjecanje, prikazuje se u konsolidiranim financijskim izvješćima u zadržanoj dobiti.

c) Ulaganje u pridruženo društvo

U financijskim izvješćima Grupe ulaganje u pridruženo društvo (uobičajeno ulaganje uz vlasnički udjel u iznosu od 20% do 50% glasačkih prava) u kojima Grupa ima značajan utjecaj vodi se primjenom metode udjela umanjeno za gubitak od umanjenja vrijednosti imovine. Prema metodi udjela, ulaganje se početno priznaje po trošku nabave, a sadašnja vrijednost se uvećava ili umanjuje za udjel u dobiti ili gubitku nakon datuma stjecanja. Procjena vrijednosti ulaganja u pridruženo društvo vrši se u slučaju kada postoji naznaka da je ta vrijednost umanjena ili više ne postoje gubici od umanjenja priznati u prethodnim razdobljima.

Kad udjel Grupe u gubicima pridruženog društva postane jednak ili veći od njezinog udjela u pridruženom društvu, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako postoji zakonska ili izvedena obveza ili je izvršila plaćanja u ime pridruženog društva. Nerealizirani dobiti iz transakcija između Grupe i njezinog pridruženog društva eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine.

d) Ulaganje u zajednički pothvat

Grupa ima udjel u zajedničkom pothvatu koje je zajednički kontroliran subjekt, a ulagači imaju ugovor kojim se uspostavlja zajednička kontrola nad ekonomskim aktivnostima subjekta. Grupa priznaje svoj udjel u zajedničkom pothvatu koristeći metodu udjela. Financijska izvješća zajedničkog pothvata pripremljena su za isto razdoblje kao i financijska izvješća matice.

Po potrebi se vrše prilagodbe kako bi se računovodstvene politike uskladile s Grupnim. U financijskim izvješćima Grupe eliminira se udjel Grupe u nerealiziranim dobitima i gubicima iz transakcija između Grupe i njenog zajednički kontroliranog društva. Gubici iz transakcija priznaju se odmah ukoliko je iz gubitka razvidno smanjenje neto utržive vrijednosti kratkotrajne imovine ili gubitak od umanjenja imovine. Ulaganje u zajednički pothvat prestaje se priznavati od datuma kada Grupa prestaje imati zajedničku kontrolu nad zajedničkim pothvatom.

Kad udjel Grupe u gubicima zajedničkog pothvata postane jednak ili veći od njezinog udjela u zajedničkom pothvatu, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako postoji zakonska ili izvedena obveza ili je izvršila plaćanja u ime zajedničkog pothvata. Nerealizirani dobiti iz transakcija između Grupe i njezinog zajedničkog pothvata eliminiraju se do visine udjela Grupe u zajedničkom pothvatu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

e) *Nematerijalna imovina*

Nematerijalna imovina početno se mjeri po trošku nabave. Nematerijalna imovina se priznaje u slučaju da će buduće gospodarske koristi koje se mogu pripisati imovini ući u Grupu, a trošak imovine može se pouzdano izmjeriti.

Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina iskazuje se prema trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Nematerijalna imovina amortizira se po linearnoj metodi tijekom procijenjenog korisnog vijeka uporabe. Razdoblje amortizacije razmatra jednom godišnje na kraju svake financijske godine.

Amortizacija telekomunikacijske dozvole počinje se obračunavati u trenutku kada je dozvola stečena i spremna za korištenje, a razdoblje amortizacije odgovara korisnom vijeku uporabe dozvole.

Grupa priznaje troškove sadržaja kao nematerijalnu imovinu na početku trajanja ugovora. Grupa je utvrdila sljedeće uvjete koji moraju biti ispunjeni kako bi se ugovori s pružateljima sadržaja mogli priznati kao nematerijalna imovina: trajanje ugovora mora biti dulje od jedne godine, trošak je određen ili odrediv, ugovorena prava moraju biti trajna i troškovi iz ugovora su neizbježni. Priznata imovina po tim ugovorima amortizira se tijekom trajanja ugovora. Ugovori sadržaja koji ne zadovoljavaju kriterije za kapitalizaciju priznaju se kao trošak i prikazani su unutar "ostalih troškova" u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Grupa priznaje prava služnosti i prava puta za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu kao nematerijalnu imovinu zbog zadovoljenih kriterija za kupljeno pravo u trenutku potpisivanja ugovora o pravu služnosti ili dobivanju certifikata za pravo puta. Grupa prikazuje kupljena prava kao nematerijalnu imovinu i financijsku obvezu. Do 2017. godine, povezani troškovi su kapitalizirani na period od 3 godine. Troškovi se odnose na jednokratnu naknadu koje se plaća na početku ugovora i ostale troškove koji se ne mogu izbjeći. Razdoblje u kojem se ugovor ne može otkazati iznosi tri godine, te se pretpostavlja da se ovo plaćanje ne može izbjeći jer u navedenom razdoblju neće doći do značajnih promjena u tehnologiji i topologiji te da Grupa ne može promijeniti rute niti pronaći druge lokacije za EKI u kraćem vremenskom razdoblju. Sukladno tome, Grupa koristi procjenu od tri godine kod mjerenja obveze i vijeka trajanja EKI imovine od datuma bilance.

Uzimajući u obzir brojne promjene u pravnom okruženju koje će prouzrokovati značajne izmjene ugovora, Grupa je umanjilo vijek trajanja na razdoblje od jedne godine. Uprava Grupa smatra da najmodavac može raskinuti najam ukoliko Grupa nema korisničku dozvolu, kao i da je naknada varijabilna do određene mjere te da je uslijed navedenog optimalno postaviti vijek trajanja najma na period od 1 godine za prava služnosti na neodređeno vrijeme. To znači da je stav Uprave da će Grupa sigurno imati godinu dana pristup zemljištu s pravom služnosti jer je to godina za koju naknada nije varijabilna te će ista biti plaćena. Ta promjena u procjeni utječe na smanjenje financijske obveze i nematerijalne imovine u iznosu od 46 milijuna kuna.

Raspuštanje obračunate kamate se priznaje kao trošak kamate, te se prikazuje u okviru ostalih financijskih prihoda ili troškova.

Odnosi s kupcima i dugoročni ugovori s kupcima stečeni u poslovnim kombinacijama priznaju se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Imaju ograničen vijek trajanja i priznaju se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitak od umanjenja vrijednosti.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

(e) Nematerijalna imovina (nastavak)

Korisni vijekovi uporabe nematerijalne imovine su kako slijede:

Dozvole i prava

Radiofrekvencijski spektar u 2100 MHz frekvencijskom području	15 godina
Radiofrekvencijski spektar u 900/1800 MHz frekvencijskim područjima	13 godina
Radiofrekvencijski spektar u 800 MHz frekvencijskom području	11-12 godina
Prava služnosti za Distributivnu telekomunikacijsku kanalizaciju (DTK)	1 godina

Softver, sadržaj i ostala imovina

	2-5 godina ili prema trajanju ugovora
--	---

Odnosi s kupcima

	6,5-10,5 godina
--	-----------------

Brand

	Neograničen
--	-------------

Dugoročni ugovori s kupcima

	1,5-7 godina
--	--------------

Imovina u pripremi se ne amortizira.

Goodwill nastaje stjecanjem ovisnih društava. Za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti, goodwill stečen poslovnim spajanjem raspoređuje se na jedinice koje stvaraju novac Grupe, ili grupe jedinica koje stvaraju novac, a za koje se očekuje da će imati koristi od sinergija spajanja. Svaka jedinica ili grupa jedinica na koju je goodwill raspoređen predstavlja najnižu razinu unutar Grupe na kojoj se goodwill prati za potrebe internog upravljanja. Goodwill i imovina sa neograničenim korisnim vijekom se testira na umanjenje vrijednosti jednom godišnje ili češće ukoliko događaji ili promjene okolnosti ukazuju da bi neto knjigovodstvena vrijednost mogla biti umanjena.

Umanjenje goodwilla se utvrđuje procjenom nadoknadivog iznosa, temeljem procjene vrijednosti u uporabi jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica), na koju se goodwill odnosi. Kada je iznos koji je moguće povratiti od jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica) manji od neto knjigovodstvene vrijednosti jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica) kojoj je goodwill dodijeljen, priznaje se gubitak od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti koji se odnose na goodwill ne mogu se ukinuti u narednim razdobljima. Grupa provodi godišnji test umanjenja vrijednosti goodwill-a na dan 31. prosinca. Više detalja dano je u bilješci 15.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

f) *Nekretnine, postrojenja i oprema*

Pojedinačni predmet nekretnina, postrojenja i opreme, koji zadovoljava kriterije priznavanja kao imovine, mjeri se po trošku. Trošak pojedinog predmeta nekretnina, postrojenja i opreme obuhvaća nabavnu cijenu, uključujući uvozne carine i nepovratne poreze kod kupovine, nakon odbitka odobrenih popusta i sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju sredstva na mjesto i u radno stanje za namjeravanu uporabu.

Osim direktnih troškova; troškovi interno izgrađenih sredstava proporcionalno uključuju trošak indirektnog materijala i radne snage, kao i administrativne troškove vezane za proizvodnju ili pružanje usluga.

Naknadni izdaci za imovinu koji zadovoljavaju kriterije priznavanja, priznaju se kao imovina ili dodatak imovini, a održavanje i popravci terete troškove u razdoblju u kojem su nastali.

Nakon početnog priznavanja kao imovine, pojedinačni predmet nekretnine, postrojenja i opreme iskazuje se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti ako ih ima.

Svaka stavka nekretnina, postrojenja i opreme značajnog udjela u trošku ukupne vrijednosti stavke amortizira se zasebno.

Amortizacija se obračunava po linearnoj metodi.

Korisni vijekovi uporabe novostečene imovine su kako slijede:

Građevinski objekti	10-50 godina
Telekomunikacijska postrojenja i oprema	
Kablovi	8-18 godina
Kabelska kanalizacija i cijevi	30 godina
Ostalo	2-15 godina
Oprema kod korisnika (CPE)	7 godina
Alati, vozila, IT, uredska i ostala oprema	4-15 godina

Zemljište i imovina u pripremi se ne amortiziraju.

Korisni vijek trajanja, metoda amortizacije i ostatak vrijednosti preispituju se na kraju svake poslovne godine i ukoliko se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, promjene se priznaju kao promjene u računovodstvenim procjenama.

Imovina u pripremi predstavlja nedovršenu imovinu i iskazuje se po trošku nabave.

Amortizacija imovine započinje kada je imovina spremna za uporabu.

Dobici i gubici od otuđenja određuju se usporedbom prihoda i knjigovodstvene vrijednosti i priznaju u okviru ostalih troškova u računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

g) Umanjenje vrijednosti imovine

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Godišnje se ispituje umanjenje vrijednosti za imovinu koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira. Imovina koja se amortizira provjerava se radi mogućeg postojanja umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti upućuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najnižu razinu kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tijek (jedinice koja stvaraju novac). Nefinancijska imovina, osim goodwill-a, za koju je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvješćivanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

h) Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižoj vrijednosti između troška nabave i neto ostvarive vrijednosti, nakon rezerviranja za zastarjele stavke. Neto ostvariva vrijednost je prodajna cijena u uobičajenom tijeku poslovanja, umanjena za troškove koji su nužni da se obavi prodaja. Trošak se utvrđuje na osnovi prosječnog vaganog troška.

Telefonski uređaji često se prodaju za nižu cijenu od nabavne a u svezi s promocijskim akcijama kako bi se pridobili novi i/ili zadržali postojeći pretplatnici s minimalnim ugovorenim razdobljem. Ti gubici prilikom prodaje opreme se evidentiraju u trenutku prodaje ukoliko je uobičajena prodajna cijena viša od nabavne vrijednosti telefonskog uređaja. Ukoliko je uobičajena prodajna cijena niža od nabavne vrijednosti, razlika se priznaje odmah kao umanjenje vrijednosti.

i) Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine odnose se uglavnom na poslovne zgrade i zemljišta koja se drže u svrhu dugoročnog stjecanja prihoda od najma ili zbog porasta njihove vrijednosti i Grupa se njima ne koristi. Ulaganja u nekretnine tretiraju se kao dugotrajna ulaganja, osim ako nisu namijenjena prodaji u sljedećoj godini i kupac je identificiran, u kojem se slučaju svrstavaju u kratkotrajnu imovinu.

Ulaganja u nekretnine iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Amortizacija zgrada obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška tijekom njihovog korisnog vijeka uporabe 10 do 50 godina (2017: 10 do 50 godina).

Naknadni izdaci kapitaliziraju se samo kada je vjerojatno da će Društvo od toga imati buduće ekonomske koristi i kada se trošak može pouzdano mjeriti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kada nastanu. Ukoliko Društvo počne koristiti ulaganja u nekretnine, ona se reklasificiraju u nekretnine, postrojenja i opremu, te njihova knjigovodstvena vrijednost na dan reklasifikacije postaje iznos pretpostavljenog troška koji će se naknadno amortizirati.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

j) *Financijska imovina*

Stavke imovine klasificirane su i mjere se kako je prikazano u nastavku:

Klasifikacija i mjerenje	Klasifikacija i mjerenje
Aktiva	
Kratkotrajna imovina	
Novac i novčani ekvivalenti (depoziti, komercijalni zapisi,..)	Držanje radi naplate /Amortizirani trošak
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Držanje radi naplate Amortizirani trošak
Ostala financijska imovina	
Dani zajmovi i ostala potraživanja	Držanje radi naplate Amortizirani trošak
Vlasnički instrumenti	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez naknadne reklasifikacije u račun dobiti i gubitka (FVOCI)
Dugotrajna imovina	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Držanje radi naplate Amortizirani trošak
Ostala financijska imovina	
Dani zajmovi i ostala potraživanja	Držanje radi naplate Amortizirani trošak
Vlasnički instrumenti	Držanje radi naplate i prodaja Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez naknadne reklasifikacije u račun dobiti i gubitka (FVOCI)

Poslovni model odražava način na koji Grupa upravlja imovinom kako bi ostvarilo novčane tokove – bez obzira na to je li cilj Grupe: (i) isključivo prikupljanje ugovornih novčanih tokova od imovine ('držanje radi naplate ugovornih novčanih tokova') ili (ii) prikupiti i ugovorne novčane tokove i novčane tokove koji proizlaze iz prodaje imovine ('držati radi naplate ugovornih novčanih tokova i prodaje'), a ako nijedna od gore navedenih točaka nije primjenjiva, financijska imovina se klasificira kao dio drugog poslovnog modela i mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

(j) Financijska imovina (nastavak)

Dužnički instrumenti

Za vrednovanje držanih dužničkih instrumenata je važno koji poslovni model vrijedi za svakog od njih pojedinačno te pokazuju li karakteristike običnog zajma, odnosno sastoje li se njihovi novčani tokovi isključivo od kamate i glavnice. Ako pokazuju te karakteristike i ako se prema poslovnom modelu ne namjeravaju prodavati, nego držati do dospijea, moraju se mjeriti po amortiziranom trošku. Ako poslovni model nastoji te instrumente djelomično prodati i djelomično ih držati, oni se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uz naknadnu reklasifikaciju u račun dobiti i gubitka. U svim ostalim slučajevima, financijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz Račun dobiti i gubitka.

Potraživanja prodana agenciji za naplatu potraživanja kao način naplate, najprije su klasificirana u kategoriju „držanje radi naplate“, te se mjere po amortiziranom trošku jer u trenutku priznavanja takve imovine HT ima kreditni rizik i SPPI test je zadovoljen.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti uključuju strateška ulaganja. Vrednovanje vlasničkih instrumenata mjeri se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) bez naknadne reklasifikacije u račun dobiti i gubitka. Razlog tome je što pri strateškim ulaganjima prioritet nije kratkoročno maksimalno povećanje dobiti. Stjecanje i prodaja strateških ulaganja temelje se na razmatranjima poslovne politike. Dividende se priznaju Računu dobiti i gubitka u slučaju kada ne predstavljaju otplatu glavnice.

Kolaterali

Kolaterali Grupe uključuju obrnute REPO poslove što je prikazano u bilješci 36.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

k) Strane valute

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u domaću valutu primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na datum transakcije. Novčana imovina i obveze u stranoj valuti preračunate su u domaću valutu po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na datum izvješća o financijskom položaju. Dobitak ili gubitak nastao iz promjene tečaja nakon datuma transakcije evidentira se u sveobuhvatnoj dobiti u sklopu financijskih prihoda odnosno financijskih rashoda.

Rezultat i financijski položaj svih društava unutar Grupe (gdje niti jedna nije u valuti u hiperinflacijskom gospodarstvu) koja imaju funkcijsku valutu različitu od valute objavljivanja preračunavaju se u valutu objavljivanja kako slijedi:

(a) imovina i obveze svakog pojedinog izvješća o financijskom položaju preračunavaju se po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na datum izvješća o financijskom položaju;

(b) prihodi i troškovi svakog pojedinog izvješća o sveobuhvatnoj dobiti preračunavaju se po prosječnom tečaju Hrvatske narodne banke; i

(c) sve nastale tečajne razlike priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

l) Najmovi

Najmovi u kojima značajan dio rizika i koristi vlasništva zadržava najmodavac svrstavaju se kao poslovni najmovi. Plaćanja po osnovi poslovnih najмова (umanjen za poticaje primljene od zakupodavca) terete sveobuhvatnu dobit na ravnomjernoj osnovi tijekom razdoblja najma.

Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme, gdje Grupa zadržava gotov sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma po fer vrijednosti unajmljene imovine ili, ako je niže, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i financijske troškove. Odgovarajuće obveze po najmu, umanjena za troškove financiranja, uključene su u posudbe. Kamatni dio financijskog troška tereti sveobuhvatnu dobit tijekom trajanja najma na način da se postigne ista periodična kamatna stopa na preostalo stanje obveze za svako razdoblje. Nekretnine, postrojenja i oprema stečeni financijskim najmom amortiziraju se tijekom razdoblja najma ili vijeka uporabe ovisno o tome što je kraće.

Financijski najmovi kapitaliziraju se s početkom najma, po nižem od fer vrijednosti unajmljene imovine ili sadašnje vrijednosti minimalnih iznosa plaćanja najma. Obveza za najam, umanjena za financijske troškove, prikazana je u kratkoročnim i dugoročnim obvezama. Svako plaćanje podijeljeno je na obvezu i financijski trošak. Imovina koja je u financijskom najmu se amortizira tijekom korisnog vijeka trajanja te imovine ili razdoblja trajanja najma, ako nije izvjesno da će Grupa postati vlasnikom imovine na kraju razdoblja najma.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

m) Oporezivanje

Porez na dobit temelji se na rezultatu poslovne godine i uključuje odgođene poreze. Odgođeni porezi računaju se koristeći metodu obveze.

Odgođeni porezi na dobit odražavaju neto porezni učinak privremenih razlika između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza za potrebe financijskog izvješćivanja i iznosa korištenih za potrebe obračuna poreza na dobit na datum izvješćivanja.

Odgođeni porez određuje se pomoću stopa poreza na dobit koje su na snazi ili obznanjene na datum financijskog izvješća i očekuje se da će ih se primijeniti kada se odgođena porezna imovina ostvari ili se odgođena porezna obveza podmiri.

Mjerenje odgođenih poreznih obveza i imovine odražava porezne posljedice koje bi mogle nastati iz načina na koji Grupa očekuje, na datum izvješćivanja, povrat ili podmirenje knjigovodstvenog iznosa svoje imovine i obveza.

Odgođena porezna obveza nastaje na temelju oporezivih privremenih razlika koje proizlaze iz ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate, osim odgođene obveze kod koje je trenutak ukidanja privremenih razlika kontroliran od strane Grupe, te je vjerojatno da se privremena razlika neće ukinuti u doglednoj budućnosti. Općenito Grupa nije u mogućnosti kontrolirati ukidanje privremene razlike za pridružena društva.

Odgođena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo na prijebij tekuce porezne imovine i tekucih poreznih obveza i gdje se odgođena porezna imovina i obveze odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista porezna vlast ili na istom poreznom subjektu ili različitim poreznim subjektima u kojima postoji namjera da se podmiri iznose na neto osnovi.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će buduća oporeziva dobit (ili raspuštanje odgođenih poreznih obveza) biti dostatna da bi se privremene razlike mogle iskoristiti.

Odgođena porezna imovina i obveze ne diskontiraju se, i razvrstavaju se kao dugotrajna imovina i dugoročne obveze u izvješću o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se kada postoji vjerojatnost da će na raspolaganju biti dostatna oporeziva dobit u odnosu na koju se može iskoristiti odgođena porezna imovina.

Tekući i odgođeni porezi terete se ili odobravaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ako se porez odnosi na stavke koje su odobrene ili terećene, u istom ili različitom razdoblju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

n) Obveze prema zaposlenicima

Grupa osigurava isplate ostalih dugoročnih primanja zaposlenicima (bilješka 27). Ove obveze uključuju troškove jednokratnih otpremnina. Definiranu obvezu primanja zaposlenih računa neovisni aktuar na godišnjoj osnovi korištenjem metode projicirane kreditne jedinice. Metoda projicirane kreditne jedinice uzima u obzir svako razdoblje radnog staža iz kojeg proizlazi dodatno povećanje obveze poslodavca za utvrđene naknade zaposlenicima i mjeri svaku obvezu posebno da bi se utvrdila konačna obveza.

Troškovi minulog rada se priznaju u izvješću sveobuhvatnoj dobiti odmah u razdoblju u kojem su nastali. Prihodi ili rashodi nastali izostankom ili podmirivanjem obveze se priznaju kad se izostanak ili podmirivanje dogodi. Obveza za naknade je mjerena sadašnjom vrijednošću procijenjenog budućeg novčanog tijeka koristeći diskontnu stopu sličnu kamatnoj stopi na državne obveznice, gdje su valuta i uvjeti državnih obveznica usklađeni s valutom i procijenjenim uvjetima obveze za naknade. Aktuarski dobici i gubici se priznaju izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje u kojem nastanu.

Trošak kamate izračunava se primjenom diskontne stope na neto stanje obveze za definirane naknade i fer vrijednost imovine plana. Taj trošak je uključen u trošak primanja zaposlenih u računu dobiti i gubitka.

Grupa pruža kratkoročne naknade za smrt u službi koje se priznaje kao trošak u razdoblju nastanka.

o) Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje obuhvaćaju prihode koji nastaju tijekom redovnog poslovanja Grupe.

U nastavku je prikazan model od pet koraka koji se primjenjuje za priznavanje prihoda od ugovora s kupcima:

1. korak: utvrditi ugovor(e) s kupcem
2. korak: utvrditi obveze isporuke u ugovoru
3. korak: utvrditi cijenu transakcije
4. korak: dodijeliti cijenu transakcije obvezama isporuke u ugovoru
5. korak: priznati prihode kada (ili kako) subjekt ispuni obvezu isporuke

Prihodi se priznaju za svaku zasebnu obvezu isporuke u ugovoru u iznosu cijene transakcije. Cijena transakcije je iznos naknade u ugovoru na koju Grupa očekuje da ima pravo u zamjenu za prijenos obećane robe ili usluga kupcu.

Za ugovore koji sadrže više od jedne obveze isporuke (ugovore s više elemenata), Grupa cijenu transakcije raspoređuje na obveze isporuke na osnovi relativnih pojedinačnih prodajnih cijena. Pojedinačna prodajna cijena (*stand-alone selling price* - SSP) je cijena po kojoj bi Grupa zasebno kupcu prodala obećanu robu ili uslugu.

Dodjela na temelju relativne pojedinačne prodajne cijene obavlja se na sljedeći način: Najprije se pojedinačna prodajna cijena obveze isporuke dijeli sa zbrojem pojedinačnih prodajnih cijena svih obveza isporuke. Taj se omjer zatim množi s cijenom transakcije. Rezultat je relativna pojedinačna prodajna cijena.

Prihodi se priznaju kada su obveze isporuke zadovoljene prijenosom kontrole obećane robe ili usluge na kupca. Kontrola nad robom (npr. prodaja opreme) prenosi se kada se roba isporuči kupcu, kupac u potpunosti raspolaže robom i ne postoji nepodmirena obveza koja bi mogla utjecati na kupčevo prihvaćanje robe. Isporuka je obavljena kada je roba otpremljena na određenu lokaciju, a rizici zastarijevanja i gubitka preneseni su na kupca. Kontrola nad robom obično se prenosi u određenom trenutku.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

o) Priznavanje prihoda (nastavak)

Kontrola nad uslugama (npr. prodaja telekomunikacijskih usluga, usluga održavanja, prodaje licenci itd.) prenosi se tijekom vremena ili u određenom trenutku, što utječe na iskazivanje prihoda. Prihodi od pružanja usluga priznaju se u razdoblju u kojem su usluge obavljene. Ako se realizacija usluge proteže na više od jednog razdoblja, metoda inputa (na temelju nastalih troškova) i metoda outputa (na temelju isporučenih jedinica/poslova) koriste se za mjerenje napretka do konačnog izvršenju.

Metoda outputa koristi se u uslugama za masovno tržište (npr. glasovne i podatkovne usluge koje se mjesečno pružaju korisnicima) kao i u sustavnim rješenjima (npr. ugradnja opreme, kada vremensko razdoblje između početka rada i isporuke usluge nije predugo i / ili kada obje strane obavljene poslove redovito potvrđuju). Metoda inputa se uglavnom koristi za složena sustavna rješenja (npr. za razvoj rješenja prilagođenog pojedinom kupcu koje traje duže vrijeme), pri čemu se prihodi priznaju mjesečno na temelju nastalih troškova kako bi se prikazao napredak do konačnog izvršenja u razdobljima u kojima međusobne potvrde još uvijek nisu dospjele.

Ukupni iznos cijene transakcije raspoređen na obveze isporuke koje nisu podmirene (ili su djelomično podmirene) na dan 31. prosinca 2018. godine je 209 milijuna kuna. Grupa očekuje da će taj iznos priznati kao prihod u sljedećih 30 mjeseci. Kada se prihod priznaje tijekom vremena u skladu s obračunatim prihodom, Grupa koristi mogućnost neobjavlivanja neplaćene cijene transakcije dodijeljene obvezama isporuke koje nisu podmirene (ili su djelomično podmirene). Prilikom određivanja cijene transakcije, Grupa usklađuje obećani iznos naknade za učinke vremenske vrijednosti novca, ako vrijeme plaćanja koje su ugovorne strane ugovorile (eksplicitno ili implicitno) klijentu ili Grupi omogućuju značajnu korist od financiranja prijenosa robe ili usluga kupcu. Grupa koristi mogućnost da ne razmatra značajnu komponentu financiranja ako je maksimalno razdoblje između isporuke robe ili pružanja usluge i plaćanja od strane kupca godinu dana ili manje. Također, u skladu s politikom Grupe, ako će iznos komponente financiranja premašiti 5% od ukupne cijene transakcije ugovora, pretpostavlja se da to znači da će se takva komponenta financiranja smatrati značajnom. Nasuprot tome, ako je iznos 5% ili manji, Grupa može zaključiti da se komponenta financiranja neće smatrati značajnom. Na temelju tih kriterija Grupa nije utvrdila značajnu komponentu financiranja u ugovorima s kupcima.

Standardom se utvrđuje računovodstveno iskazivanje pojedinačnih ugovora s kupcima. Međutim, postoji mogućnost primjene standarda i na portfelj ugovora, ako:

- ugovori objedinjeni u portfelj imaju slična obilježja i
- primjenom standarda na portfelj ne dolazi do bitno drugačijeg rezultata u odnosu na računovodstveno iskazivanje pojedinačnih ugovora.

Grupa iskazivanje prihoda u skladu s MSFI-jem 15 primjenjuje na portfelje ugovora i na pojedinačne ugovore. Standard se primjenjuje na portfelje ugovora za proizvode za masovno tržište, dok se za posebna rješenja primjenjuje na razini pojedinačnih ugovora. Portfelji su definirani unutar svakog relevantnog područja poslovanja i uspostavljeni su u skladu s uobičajenim zahtjevima za usklađenjem po pojedinačnim ugovorima.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

p) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite po viđenju, komercijalne zapise i kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se lako pretvaraju u poznate iznose novca s prvobitnim dospjećima od tri mjeseca ili manje i koja podliježu neznatnom riziku promjene vrijednosti. Novac i novčani ekvivalenti se vrednuju po amortiziranom trošku jer: (i) se drže radi prikupljanja novčanih tokova iz ugovora koji predstavljaju SPPI, i (ii) nisu iskazani kao FVTPL.

q) Posudbe

Troškovi posudbe se početno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije, te se naknadno vrednuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obvezno konvertibilni zajam (MCL) klasificiran je kao dugoročna financijska obveza, te je priznat po nominalnoj vrijednosti koja je približno jednaka njegovoj fer vrijednosti.

r) Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje samo u slučaju kada Grupa ima postojeću obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako postoji vjerojatnost da će biti potreban odljev sredstava koja čine gospodarske koristi kako bi se obveza podmirila, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obveze. Rezerviranja se razmatraju na svaki datum izvješća o financijskom položaju i prilagođavaju kako bi odražavala najbolju trenutnu procjenu.

U slučajevima kada je bitan učinak vremenske vrijednosti novca, iznos rezerviranja čini sadašnja vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze. Kada se koristi diskontiranje, povećanje rezerviranja koje odražava protok vremena priznaje se kao financijski trošak.

Rezerviranja za otpremnine priznaju su kada se Grupa obveže raskinuti ugovore o radu sa zaposlenicima, to jest kada Grupa ima napravljen detaljan formalan plan za raskid ugovora o radu koji je bez realne mogućnosti povlačenja. Rezerviranja za otpremnine obračunata su u iznosima plaćenim ili koji se očekuju da će biti isplaćeni kao u slučaju programa zbrinjavanja viška radnika.

Porezi i naknade, kao što su porezi osim poreza na dobit i propisanih naknada na temelju podataka koji se odnose na razdoblje prije nastale obveze plaćanja, priznaju se kao obveza u trenutku nastupa obvezujućeg događaja koji rezultira plaćanjem poreza, kako je utvrđeno od strane zakona koji utvrđuje obvezu plaćanja. Ukoliko je porez plaćen prije obvezujućeg događaja, priznaje se kao pretporez.

Grupa koristi određenu imovinu za koju se očekuje da će se ostvariti troškovi demontaže i obnove. Rezerviranje se priznaje u visini novčanih odljeva koji se očekuju s danom prestanka korištenja te imovine, koji su po prirodi dugoročni i uglavnom se odnose na razdoblje do 20 godina od početka upotrebe imovine.

s) Nepredviđena imovina i obveze

Nepredviđena imovina ne priznaje se u financijskim izvješćima. Objavljuje se u bilješkama kada je vjerojatan priljev gospodarskih koristi.

Nepredviđene obveze ne priznaju se u financijskim izvješćima. Te obveze objavljuju se u bilješkama osim u slučaju da je mogućnost odljeva sredstava koja predstavljaju gospodarske koristi malo vjerojatna.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

2.4. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

t) Plaćanje temeljeno na dionicama

Trošak transakcija koje se podmiruju u novcu i koje se podmiruju u dionicama početno se priznaje po fer vrijednosti na datum dodjele koristeći binomni model, pojedinosti su dane u bilješci 40. Fer vrijednost se priznaje kao trošak kroz razdoblja do datuma ostvarivanja prava kada se priznaje odgovarajuća obveza. Obveza se naknadno vrednuje po fer vrijednosti na svaki datum izvješća o financijskom položaju uključujući datum podmirenja transakcije, dok se promjene fer vrijednosti priznaju u sveobuhvatnoj dobiti.

u) Događaji nakon izvještajnog datuma

Događaji nastali nakon izvještajnog datuma koji daju dodatne informacije o poziciji Grupe na datum izvješća o financijskom položaju (događaji za usklađenje) iskazuju se u financijskim izvješćima. Događaji nastali nakon izvještajnog datuma koji nisu događaji za usklađenje objavljuju se u bilješkama uz financijska izvješća kada su značajni.

v) Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima predstavljaju obveze plaćanja kupljenih dobara i usluga od dobavljača u redovnom poslovanju. Klasificirane su kao kratkoročne obveze ukoliko dospijevaju u roku jedne godine ili kraće. U suprotnom, klasificiraju se kao dugoročne obveze.

w) Isplata dividende

Isplata dividende dioničarima Grupe priznaje se kao obveza u financijskim izvješćima Grupe u razdoblju u kojem je dividenda odobrena od strane dioničara Grupe.

x) Zarada po dionici

Zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti raspoložive za isplatu dioničarima Grupe s vaganim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom godine isključujući obične dionice kupljene od strane Grupe koje se drže kao trezorske dionice.

y) Glavnica

Redovne dionice prikazane su kao glavnica. Dionice u vlasništvu Društva prikazuju se kao vlastite dionice i izuzimaju se iz glavnice.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

3 Poslovne kombinacije

Crnogorski Telekom AD

U siječnju 2017. Grupa je potpisala Sporazum o Prodaji i Kupnji za stjecanje većinskog udjela u Crnogorskom Telekomu AD Podgorica (CT) od Mađarskog Telekoma NYRT Hungary. Transakcija je izvršena kupnjom SPV subjekta (M-Tele d.o.o. koje je u 2018. godini preimenovan u HT holding d.o.o) koji drži 76,53% dionica Crnogorskog Telekoma AD. Budući da su svi subjekti uključeni u ovu transakciju dio DT Grupe, Grupa bilježi sve stečene imovine, preuzete obveze i sve nekontrolirajuće interese u stjecanju koristeći računovodstvenu metodu prethodnika. Fer vrijednost preuzete naknade u ovoj transakciji iznosila je 924 milijuna kuna.

Financijski rezultati Crnogorskog Telekoma za 2017. godinu su konsolidirani u Grupi za cijelu godinu.

Vrijednosti imovine i obveza Crnogorskog Telekoma prenesene od prethodnika na datum stjecanja bile su:

	Vrijednost priznata kod stjecanja milijuni kuna
Imovina	
Nematerijalna imovina	380
Goodwill	156
Nekretnine, postrojenja i oprema	590
Dugotrajna imovina	68
Zalihe	10
Potraživanja od kupaca	232
Unaprijed plaćeni troškovi i ostala kratkotrajna imovina	29
Novac i novčani ekvivalenti	58
	<hr/>
	1.523
	<hr/>
Obveze	
Dugoročne obveze	37
Obveze prema dobavljačima	239
Ostale obveze i obračunati troškovi	104
	<hr/>
	380
	<hr/>
Neto imovina	1.143
	<hr/>
Nekontrolirajući interes	(231)
	<hr/>
Razlika priznata u kapitalu	12
	<hr/>
Naknada za stjecanje	924
Stečeni novac i novčani ekvivalenti	(58)
Plaćanje za stjecanje Crnogorskog Telekoma, bez stečene gotovine	866
	<hr/>

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

3 Poslovne kombinacije

OT-Optima Telekom d.d.

Tijekom 2014. godine, Grupa je stekla dionice OT-Optima Telekoma d.d. (Optima) sa pravom glasa, kroz predstečajnu nagodbu. Udio u iznosu od 52 milijuna kuna stečen je direktno kroz sudsku odluku o pretvorbi potraživanja u udjel u kapitalu koje je provedeno 18. lipnja 2014. godine. Dodatni udio stečen je kroz obavezno konvertibilni zajam (MCL) instrument u iznosu od 69 milijuna kuna 9. srpnja 2014. godine te je pretvoren u temeljni kapital Optime sukladno odluci Uprave 23. srpnja 2014. godine i odobrenju Nadzornog odbora. Ove dvije transakcije tretirane su kao jedna ovim financijskim izvješćima.

Ukupan udio Grupe u Optimi iznosi 17,41% na 31. prosinca 2018. godine (31. prosinca 2017. godine: 17,14%). Kontrola nad Optimom uspostavljena je kroz prijenos upravljačkih prava u skladu s ugovorom sa Zagrebačkom bankom d.d., najvećim pojedinačnim dioničarom Optime.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja uvjetno je dopustila koncentraciju sa Optimom, na temelju plana financijskog i operativnog restrukturiranja Optime, u sklopu predstečajne nagodbe. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdila je skup mjera koje definiraju pravila ponašanja za sudionike koncentracije vezano uz upravljanje i kontrolu nad Optimom, među kojima je i implementacija tzv. "Kineskog zida" između zaposlenika Optime i HT-a, a u svezi sa svim poslovno osjetljivim informacijama s izuzećem financijskih podataka potrebnih za konsolidaciju.

Kontrola HT-a nad Optimom ograničena je na period od četiri godine s početkom od 18. lipnja 2014. godine..

HT je 14. lipnja 2017. godine zaprimio odluku Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) kojom je HT-u produljeno trajanje prava privremenog upravljanja društvom OT-Optima Telekom d.d. na razdoblje od dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021 godine.

Istog dana, AZTN je također donio odluku kojom je uvjetno odobrena koncentracija koja nastaje pripajanjem društva H1 TELEKOM d.d. društvu OT-Optima Telekom d.d.

U srpnju 2021. godine pravo kontrole HT-u se automatski ukida, bez mogućnosti produženja. Na dan isteka treće godine HT je dužan započeti postupak prodaje svih svojih dionica Optime, tijekom kojeg ima pravo prodavati i dionice Optime koje drži Zagrebačka banka.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

3 Poslovne kombinacije

Naknada za stjecanje H1 Telekom d.d. podmirena je u izdavanjem dionica Optime Telekom d.d.. Fer vrijednost tih dionica temeljila se na cijeni dionice u iznosu od 7,31 kunu na dan 30. lipnja 2017. godine, što je ukupno iznosilo 54 milijuna kuna.

Fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obveza H1 TELEKOM d.d. na datum stjecanja je:

	Fer vrijednost priznata kod stjecanja milijuni kuna
Imovina	
Nematerijalna imovina	101
Nekretnine, postrojenja i oprema	61
Potraživanja od kupaca	23
Unaprijed plaćeni troškovi i ostala kratkotrajna imovina	1
Novac i novčani ekvivalenti	1
	<hr/> 187
Obveze	
Dugoročne posudbe	33
Izdane obveznice	41
Dugoročne obveze prema dobavljačima	38
Kratkoročne posudbe	12
Kratkoročne obveze prema dobavljačima	78
Ostale obveze i obračunati troškovi	19
	<hr/> 221
Ukupno prepoznata neto imovina po fer vrijednosti	<hr/> (34)
Goodwill nastao pri stjecanju	<hr/> 88

Stečena nematerijalna imovina se sastoji od korisničke baze.

Goodwill nastao stjecanjem se može pripisati ekonomiji razmjera koji se očekuje da će se ostvariti uglavnom kroz smanjenja troškova sinergijom unutar Optime.

Nakon datuma stjecanja i konsolidacije H1 u financijske izvještaje Grupe, H1 je pridonio 65 milijuna kuna prihoda i 2 milijuna kuna gubitka u Grupi u 2017. godini.

U slučaju da je stjecanje bilo na početku 2017. godine, prihod Grupe za cijelu 2017. godinu bi bio 7.806 milijuna kuna, a neto dobit 860 milijuna kuna.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

4 Informacije o segmentima

Za poslovni oblik izvješća o segmentima Grupe određeni su Segment privatnih korisnika, Segment poslovnih korisnika, Segment mreže i funkcija podrške, Optima Telekom te Crnogorski Telekom jer na rizike i stope povrata Grupe prvenstveno utječu razlike u tržištu i korisnicima. Segmenti su organizirani i vođeni odvojeno prema prirodi korisnika i tržišta kojima se pružaju usluge, gdje svaki segment predstavlja stratešku poslovnu jedinicu koja nudi različite proizvode i usluge.

Segment privatnih korisnika obuhvaća marketinške, prodajne i korisničke usluge, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija, električne energije te usluga televizijske distribucije privatnim korisnicima.

Segment poslovnih korisnika obuhvaća marketinške, prodajne i korisničke usluge, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija, električne energije te usluga integracije sustava korporativnim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima i javnom sektoru. Također je odgovoran za poslovanje veleprodaje usluga pokretnih i nepokretnih komunikacija.

Segment Mreža i funkcije podrške provode upravljanje između segmenata i funkcije podrške, a obuhvaćaju tehniku, nabavu, računovodstvo, riznicu, pravne poslove i druge središnje funkcije. Mreža i funkcije podrške uključeni su u informacije o segmentima kao dobrovoljno objavljivanje jer ne ispunjava kriterije poslovnog segmenta.

Segment Optima Telekom uključuje kontribuciju svih funkcija Optime Telekom rezultatu Grupe u istoj izvještajnoj strukturi koja se primjenjuje i za ostale segmente, osim detalja o prihodima koji se objavljuju u kategoriji ostali prihodi. Sukladno ograničenjima koje je uveo regulator, pristup podacima o prihodima Optima Telekoma je ograničen. Segment Crnogorski Telekom uključuje doprinos svih funkcija Crnogorskog Telekoma financijskim rezultatima Grupe prema istoj strukturi izvještavanja kao i za ostale poslovne segmente.

Uprava kao glavni donositelj poslovnih odluka prati poslovne rezultate poslovnih jedinica zasebno u svrhu donošenja odluka o alociranju resursa i ocjena rezultata. Rezultat segmenta se procjenjuje temeljem kontribucijske marže ili Dobit iz osnovne djelatnosti (kao što je prikazano u tabeli ispod).

Zemljopisne objave Grupe temelje se na zemljopisnom položaju njenih korisnika.

Menadžment Grupe ne prati imovinu i obveze po segmentima te iz toga razloga nisu objavljene te informacije.

Podružnice u stopostotnom vlasništvu Iskon Internet, Combis, KDS, E-tours (koje su u vlasništvu HT holding d.o.o.) su konsolidirane u odgovarajućim poslovnim segmentima na koji se odnose.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

4 Informacije o segmentima (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju informacije o prihodima i direktnim troškovima segmenata Grupe:

Godina završena 31. prosinca 2017. godine	Privatni milijuni kuna	Poslovni milijuni kuna	Mreža i funkcije podrške milijuni kuna	Optima Telekom konsolidirano milijuni kuna	Crnogorski Telekom konsolidirano milijuni kuna	Ukupno milijuni kuna
Prihodi segmenta	3.754	2.883	-	483	636	7.756
<i>Pokretne telekomunikacije</i>	1.953	1.035	-	-	317	3.305
<i>Nepokretne telekomunikacije</i>	1.764	1.038	-	483	284	3.569
<i>Sistemska rješenja</i>	-	696	-	-	35	731
<i>Razno</i>	37	114	-	-	-	151
Direktni troškovi – proizvodni	(202)	(228)	-	(84)	(54)	(568)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(28)	(61)	-	(3)	(9)	(101)
Kontribucijska marža I	3.524	2.594	-	396	573	7.087
Direktni troškovi – neproizvodni	(626)	(929)	-	(11)	(110)	(1.676)
Rezultat segmenta (kontribucijska marža II)	2.898	1.665	-	385	463	5.411
Ostali operativni prihodi	-	-	166	4	4	174
Ostali operativni troškovi,	(363)	(407)	(1.458)	(119)	(251)	(2.598)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	-	-	(1.531)	(177)	(161)	(1.869)
Dobit iz osnovne djelatnosti	2.535	1.258	(2.823)	93	55	1.118
Godina završena 31. prosinca 2018. godine						
Prihodi segmenta	3.720	2.912	-	526	625	7.783
<i>Pokretne telekomunikacije</i>	2.031	1.094	-	-	325	3.450
<i>Nepokretne telekomunikacije</i>	1.651	977	-	526	261	3.415
<i>Sistemska rješenja</i>	-	762	-	-	39	801
<i>Razno</i>	38	79	-	-	-	117
Direktni troškovi – proizvodni	(240)	(230)	-	(86)	(45)	(601)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(43)	(13)	-	(4)	(11)	(71)
Kontribucijska marža I	3.437	2.669	-	436	569	7.111
Direktni troškovi – neproizvodni	(621)	(945)	-	(19)	(116)	(1.701)
Rezultat segmenta (kontribucijska marža II)	2.816	1.724	-	417	453	5.410
Ostali prihodi	-	-	152	9	6	167
Ostali operativni troškovi	(386)	(364)	(1.359)	(113)	(224)	(2.446)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	-	-	(1.443)	(119)	(168)	(1.730)
Dobit iz osnovne djelatnosti	2.430	1.360	(2.650)	194	67	1.401

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

4 Informacije o segmentima (nastavak)

Prihodi – prema zemljopisnim područjima

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Republika Hrvatska	6.533	6.606
Ostatak svijeta	1.250	1.150
	7.783	7.756

Većina imovine Grupe nalazi se u Hrvatskoj.

Nitko od vanjskih kupaca Grupe ne predstavlja značajan izvor prihoda.

Prihod prema kategorijama

	2018 HRK million	2017 HRK million
Prihod od pružanja usluga	6.416	6.784
Prihod od prodaje robe	1.367	972
	7.783	7.756

Analiza prihoda po kategorijama prema smjernicama o priznavanju prihoda, efektivno od 1. siječnja 2018. godine.

5 Ostali prihodi

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Dobit od prodaje dugotrajne imovine	17	72
Prihod od najma	34	30
Prihod od kazni i naknada šteta	13	11
Prihod od imovine stečene bez naknade	7	11
Prihod od otpisa obveza	19	2
Prihod od prodaje otpada	2	2
Prihod od prodaje poslovanaja električne energije	30	-
Ostali prihod	45	46
	167	174

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

5 Ostali prihodi (nastavak)

U svibnju 2018. godine Grupa je sklopila ugovor s poduzećem RWE Hrvatska d.o.o., i tako započelo proces prijenosa poslovanja s električnom energijom poduzeću RWE Hrvatska d.o.o.

Po dobivanju svih potrebnih regulatornih odobrenja i nakon isplate kupovne cijene od 30 milijuna kuna, proces prodaje električne energije kupcu RWE Hrvatska d.o.o je zaključen u rujnu 2018. godine

6 Troškovi prodane robe, materijala i energije

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Troškovi prodane robe	1.371	1.282
Troškovi energije	130	116
Trošak prodane električne energije	98	169
Troškovi materijala	26	32
Troškovi prodane usluge	8	-
Trošak prodaje aranžmana	17	13
	1.650	1.612

7 Troškovi usluga

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Međusobno povezivanje u zemlji	231	253
Međusobno povezivanje u inozemstvu	370	316
Ostale usluge	210	206
	811	775

8 Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	883	1.036
Amortizacija nematerijalne imovine	823	734
	1.706	1.770
Gubitak od umanjenja vrijednosti	24	99
	1.730	1.869

Detaljno objašnjenje troška amortizacije i gubitka od umanjenja vrijednosti dano je u bilješkama 15, 16 i 17.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

9 Troškovi osoblja

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Bruto plaće bez doprinosa iz plaća	683	649
Porezi, doprinosi i ostali troškovi plaća	189	188
Doprinosi iz plaća	165	163
Troškovi otpremnina (bilješka 28)	48	72
Amortizacija kapitaliziranih troškova stjecanja ugovora	1	-
Dugoročna primanja zaposlenih	1	1
	1.087	1.073

10 Ostali troškovi

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Troškovi licenci	196	326
Usluge održavanja	310	324
Najamnina (bilješka 33)	175	162
Ugovori o djelu	107	132
Troškovi promidžbe	124	130
Prodajne naknade	63	127
Amortizacija kapitaliziranih troškova stjecanja ugovora	46	-
Ostali porezi i doprinosi	47	57
Pozivni centri i korisnička podrška	43	40
Poštanski troškovi	37	38
Rezerviranja za naknade i rizike	13	33
Obrazovanje i savjetovanje	31	31
Troškovi stjecanja korisnika	8	14
Dnevnice i ostali putni troškovi	16	14
Troškovi kazni i naknada šteta	7	14
Naknadno odobreni popusti kupcima	13	11
Osiguranje	13	11
Vrijednosno usklađenje zaliha	7	5
Gubitak od otuđenja dugotrajne imovine	1	2
Ostali troškovi poslovanja	66	69
	1.323	1.540

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

11 Financijski prihodi

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Prihod od kamata	10	8
Pozitivne tečajne razlike	18	29
Prihod od prodaje obveznica	-	1
	<u>28</u>	<u>38</u>

12 Financijski troškovi

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Trošak kamata	114	122
Negativne tečajne razlike	22	52
Ostali financijski troškovi	3	-
	<u>139</u>	<u>174</u>

13 Porez na dobit

a) *Porez na dobit*

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Porez tekuće godine	242	217
Odgođeni porezni rashod	(8)	(37)
	<u>234</u>	<u>180</u>

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

13 Porez na dobit (nastavak)

b) Usklađenje poreza na dobit i porezne stope

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Dobit prije poreza	1.293	984
Porez na dobit od 18% (domaća stopa)	233	177
Porezni utjecaji od:		
Porezno nepriznati troškovi	9	8
Porezni učinak prenesenog poreznog gubitka za kojeg nije priznata odgođena porezna imovina	-	(1)
Utjecaj različitih stopa poreza	(8)	(6)
Porez plaćen u inozemstvu	1	-
Ostalo	(1)	2
	234	180
Efektivna porezna stopa	18,10%	18,29%

Grupa je u prethodnim razdobljima koristila porezne olakšice koje se odnose na reinvestiranje dobiti i povećanja dioničkog kapitala u istom iznosu. Ako se u budućnosti dionički kapital koji je uvećan reinvestiranjem dobiti smanji, to može dovesti do buduće porezne obveze za Grupu. Grupa vjeruje da neće nastati buduća porezna obveza.

Grupa je u tekućoj godini sa 1. siječnjem 2018. godine ostvarilo povećanje zadržane dobiti s osnove primjene novih računovodstvenih standarda u iznosu od 172 milijuna kuna. Porezni efekt navedenog događaja iznosi 39 milijuna kuna, iznos koji će biti uključen u porezne prijave društva u grupi, a koji je umanjio početni efekt od 211 milijuna kuna.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

13 Porez na dobit (nastavak)

Dijelovi i kretanja odgođene porezne imovine i obveza su sljedeći:

Odgođena porezna imovina i obveze priznate u:	31. prosinca 2018. milijuni kuna	(odobrenje) / terećenje u 2018. godini milijuni kuna	31. prosinca 2017 milijuni kuna	odobrenje) / terećenje u 2017. godini milijuni kuna	Stjecanje Crnogorskog Telekom milijuni kuna	31. prosinca 2016. godine milijuni kuna
<i>Sveobuhvatnoj dobiti</i>						
Porezno nepriznata vrijednosna usklađenja	15	7	8	(3)	-	11
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	43	(2)	45	13	-	32
Ukalkulirane kamate na sudske sporove	3	(2)	5	4	-	1
Gubici	11	(3)	14	14	-	-
Ostalo	23	5	18	3	-	15
Odgođena porezna imovina	95	5	90	31	-	59
<i>Sveobuhvatnoj dobiti</i>						
Alokacija kupovne cijene	23	(4)	27	(6)	-	33
Revalorizacija dugotrajne imovine	18	1	17	-	17	-
	41	(3)	44	(6)	17	33
<i>Ostaloj sveobuhvatnoj dobiti</i>						
Aktuarski dobici i gubici	3	-	3	-	-	3
Odgođena porezna obveza	44	(3)	47	(6)	17	36

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

13 Porez na dobit (nastavak)

Odgođena porezna imovina se priznaje za sve odbitne privremene razlike do iznosa za koji je vjerojatno da će oporeziva dobit biti raspoloživa prema kojoj se odbitne privremene razlike mogu iskoristiti. Odgođena porezna imovina se ne diskontira. Od ukupnog iznosa odgođene porezne imovine, na kratkoročni dio odnosi se 40 milijuna kuna.

Odgođena porezna imovina se javlja s naslova umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, vrijednosnog usklađenja potraživanja i zaliha (materijal, trgovačka roba), ukalkuliranih i rezerviranih troškova te drugih privremenih razlika.

U Hrvatskoj ne postoji formalan postupak za potvrđivanje konačnog iznosa poreza prilikom podnošenja poreznih prijava za porez na dobit i PDV. Međutim, porezna obveza podliježe kontroli odgovarajućih poreznih organa u bilo kojem trenutku u narednih šest godina. Ograničenje od šest godina počinje s godinom koja slijedi nakon godine u kojoj je predana porezna prijava, npr. 2020. godina za poreznu obvezu za 2018. godinu.

Grupa je priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 11 milijuna kuna u odnosu na gubitke koji iznose 59 milijuna kuna, a koji se može prenositi na buduće oporezive dobiti. Ti gubici odnose se na podružnice Grupe.

U 2015. godini je Porezna Uprava započela porezni nadzor poreza na dobit i povrata PDV-a nad HT-om za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. godine. Očekuje se ispostavljanje drugostupanjskog nalaza.

Gubici ističu u:	milijuni kuna
2019	11
2021	25
2022	23
	<hr/>
	59

14 Zarada po dionici

Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem dobiti pripisive redovnim dioničarima Grupe s vaganim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom razdoblja.

Razrijeđene zarade po dionici jednake su osnovnim zaradama po dionici jer ne postoje potencijalne razrijeđive redovne dionice ili opcije.

Slijede podaci o dobiti i dionicama korištenim za izračun osnovnih i razrijeđenih zarada po dionici:

	2018. godina	2017. godina
Dobit godine pripisiva redovnim dioničarima Društva u milijunima kuna	1.062	863
Vagani prosječni broj redovnih dionica za osnovnu zaradu po dionici	81.427.562	81.833.631
	<hr/>	<hr/>
	13,03 kuna	10,55 kuna

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

15 Nematerijalna imovina

	Dozvole	Softver	Goodwill	Ostala imovina	Investicije u tijeku	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2017. godine						
Nabavna vrijednost	497	3.361	252	1.300	129	5.539
Ispravak vrijednosti	(204)	(2.879)	-	(718)	-	(3.801)
Neto knjigovodstvena vrijednost	293	482	252	582	129	1.738
Kretanja tijekom 2017. godine						
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	293	482	252	582	129	1.738
Stjecanje CT-a (bilješka 3)	183	105	156	19	73	536
Stjecanje H1 (bilješka 3)	-	1	88	100	-	189
Povećanja	14	221	-	476	151	862
Prijenosi	62	102	-	(40)	(112)	12
Amortizacija tekuće godine	(82)	(277)	-	(375)	-	(734)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	(1)	(40)	(23)	-	(64)
Neto knjigovodstvena vrijednost	470	633	456	739	241	2.539
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine						
Nabavna vrijednost	757	3.775	496	1.849	241	7.118
Ispravak vrijednosti	(287)	(3.142)	(40)	(1.110)	-	(4.579)
Neto knjigovodstvena vrijednost	470	633	456	739	241	2.539
Kretanja tijekom 2018. godine						
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	470	633	456	739	241	2.539
Povećanja	27	294	-	367	184	872
Smanjenje uslijed promjene procjene	-	-	-	(46)	-	(46)
Prijenosi	20	161	-	27	(189)	19
Otuđenja	-	-	-	(14)	-	(14)
Amortizacija tekuće godine	(67)	(366)	-	(390)	-	(823)
Efekt tečajnih razlika	1	(9)	-	-	-	(8)
Neto knjigovodstvena vrijednost	451	713	456	683	236	2.539
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine						
Nabavna vrijednost	806	4.217	496	2.144	236	7.899
Ispravak vrijednosti	(355)	(3.504)	(40)	(1.461)	-	(5.360)
Neto knjigovodstvena vrijednost	451	713	456	683	236	2.539

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

15 Nematerijalna imovina (nastavak)

U dugotrajnu nematerijalnu imovinu Grupe na dan 31. prosinca 2018. godine uključeno je pet dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra (bilješke 2.4. e) i 39 b)).

Ostala imovina većinom se sastoji od branda, odnosa s kupcima, kapitaliziranih ugovora za sadržaj (286 milijuna kuna) te kapitaliziranih troškova elektroničke komunikacijske infrastrukture.

Investicije u tijeku uglavnom predstavljaju ulaganja u softver i korisničke licence.

Nematerijalna imovina s neograničenim vijekom trajanja sastoji se od branda Optima Telekoma d.d. knjigovodstvene vrijednosti na 31. prosinca 2018. godine iznosi 61 milijun kuna (31. prosinca 2017.: 61 milijun kuna).

Povećanje nematerijalne imovine

Značajnija povećanja nematerijalne imovine u izvještajnom razdoblju 2018. godine odnose se na kapitalizirane troškovi sadržaja u iznosu od 267 milijuna kuna, aplikativni, sistemski te softver za mrežnu tehnologiju i korisničke licence u iznosu od 294 milijuna kuna i kapitalizirane troškove elektroničke komunikacijske infrastrukture u iznosu 97 milijuna kuna.

Otuđenje nematerijalne imovine

Otuđenje nematerijalne imovine prvenstveno se odnosi na otuđenje kapitaliziranih EKI troškova u bruto iznosu od 53 milijuna kuna i softvera u bruto iznosu od 15 milijuna kuna (2017: 20 milijuna kuna).

Testiranje umanjenja vrijednosti goodwilla

Goodwill se alokira na jedinice stvaranja novca Grupe, utvrđene prema poslovnim segmentima. Sažetak alokacije goodwilla prema poslovnim segmentima nalazi se u nastavku.

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Privatni	55	55
Poslovni	107	107
Optima Telekom konsolidirano	138	138
Crnogorski Telekom	156	156
	456	456

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

15 Nematerijalna imovina (nastavak)

Testiranje umanjenja vrijednosti goodwilla (nastavak)

Ključne pretpostavke korištene za kalkulacije vrijednosti u uporabi su kako slijede:

	Optima Telekom konsolidirano		Crnogorski Telekom	Privatni		Poslovni	
	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Stopa rasta	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Diskontna stopa	8,99%	9,53%	9,05%	7,81%	8,96%	7,81%	8,96%

Nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac temeljen je na kalkulaciji fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Ključne pretpostavke na temelju kojih je određena vrijednost u uporabi jedinica koje stvaraju novac odraz su prošlog iskustva i očekivanog tržišnog razvoja, naročito kretanja prihoda, tržišnog udjela, troškova akvizicije i zadržavanja korisnika, kapitalnih izdataka i stope rasta. Stopa rasta nije viša od dugoročne prosječne stope rasta za industriju u kojoj jedinice koje stvaraju novac djeluju. Vagana prosječna stopa rasta je korištena za ekstrapolaciju novčanih tijekova nakon planiranog razdoblja i primijenjene su diskontne stope nakon poreza na projekcije novčanih tijekova. Troškovi centralnih funkcija (Uprava i administracija) alocirani su između segmenta za svrhe testa umanjenja na bazi interne alokacije sekundarnih troškova, temeljem definiranih planiranih internih proizvoda. Razdoblje predviđanja je 10 godina.

Testiranje umanjenja vrijednosti branda

Optima je registrirala ime i zaštitni znak 'Optima' kao intelektualno vlasništvo. Brand je nematerijalna imovina s neograničenim korisnim vijekom i godišnje se provodi testiranje umanjenja Branda koristeći engl. Relief from Royalty method. Vrijednost branda predstavlja neto sadašnju vrijednost procijenjenih budućih prihoda od branda, diskontiranih koristeći diskontnu stopu nakon poreza na projekcije novčanih tijekova. Izračun neto sadašnje vrijednosti uzima u obzir razdoblje predviđanja od pet i pol godina zajedno s razdobljem završetka kako bi se izračunala mogućnost branda da ostvari prihode u tom razdoblju. Korištene su stopa rasta projiciranih novčanih tijekova i diskontna stopa iste kao ključne pretpostavke korištene u testu umanjenja vrijednosti goodwill-a (za detalje vidjeti gore).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

16 Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište i građevinski objekti milijuni kuna	Telekom postrojenja i oprema milijuni kuna	Alati, vozila, IT i uredska oprema milijuni kuna	Investicije u tijeku milijuni kuna	Ukupno milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2017. godine					
Nabavna vrijednost	2.274	12.967	978	425	16.644
Ispravak vrijednosti	(1.387)	(8.858)	(823)	-	(11.068)
Neto knjigovodstvena vrijednost	887	4.109	155	425	5.576
Kretanja tijekom 2017. godine					
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	887	4.109	155	425	5.576
Stjecanje CT-a (bilješka 3)	153	384	6	47	590
Stjecanje H1 (bilješka 3)	1	56	-	4	61
Povećanja	28	581	44	363	1.016
Prijenosi	35	290	12	(349)	(12)
Smanjenja	(19)	(1)	-	-	(20)
Amortizacija tekuće godine	(81)	(886)	(68)	-	(1.035)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	(36)	-	-	(36)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.004	4.497	149	490	6.140
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine					
Nabavna vrijednost	2.472	14.090	940	490	17.992
Ispravak vrijednosti	(1.468)	(9.593)	(791)	-	(11.852)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.004	4.497	149	490	6.140
Kretanja tijekom 2018. godine					
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	1.004	4.497	149	490	6.140
Povećanja	14	493	28	463	998
Prijenosi	20	324	16	(379)	(19)
Smanjenja	(20)	(14)	(1)	-	(35)
Amortizacija tekuće godine	(78)	(742)	(62)	-	(882)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	(9)	-	-	(9)
Efekt tečajnih razlika	(1)	4	2	-	5
Neto knjigovodstvena vrijednost	939	4.552	132	574	6.197
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine					
Nabavna vrijednost	2.494	14.520	959	574	18.547
Ispravak vrijednosti	(1.555)	(9.968)	(827)	-	(12.350)
Neto knjigovodstvena vrijednost	939	4.552	132	574	6.197

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak) Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

16 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

U investicije u tijeku Grupe uključeni su i veći rezervni dijelovi u iznosu od 5 milijuna kuna (31. prosinca 2017. godine: 5 milijuna kuna).

Početakom 2001. godine Grupa je provela dodatne postupke kojima je dokazano pravo vlasništva nad zemljištem i građevinskim objektima prenesenim iz vlasništva društva HPT s.p.o. sukladno Zakonu o razdvajanju na dan 10. srpnja 1998. godine. Formalno registriranje prava vlasništva Grupe još je u tijeku.

Grupa nema značajnih nekretnina, postrojenja i opreme koju namjerava rashodovati ili prodati.

Povećanja nekretnina, postrojenja i opreme

Značajna povećanja tijekom 2018. godine odnose se na infrastrukturu i mrežnu opremu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti

U 2018. godini Grupa je umanjila vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 9 milijun kuna (2017. godine: 36 milijuna kuna) uglavnom se odnose na promjenu opreme moderniju tehnologiju. Nadoknadi iznos ove opreme jednak je njenoj procijenjenoj fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje, a nadoknadi iznos određen je na temelju najboljih raspoloživih informacija na dan izvješća o financijskom položaju kako bi odrazio iznos koji bi Grupa mogla ostvariti prodajom ove imovine u transakciji između poznatih i voljnih strana, nakon umanjenja za troškove otuđenja.

Otuđenje nekretnina, postrojenja i opreme

Otuđenje nekretnina, postrojenja i opreme prvenstveno se odnosi na otuđenje telekomunikacijske opreme, starih alata, IT, uredske opreme i vozila u bruto iznosu od 478 milijuna kuna (2017. godina: 405 milijuna kuna).

Vlasništvo nad distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom

Iako je imovina (uključujući telekomunikacijsku kanalizaciju kao dio telekomunikacijske mreže) stečena prijenosom od pravnog prethodnika Društva, javne tvrtke HPT, putem Zakona o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija i uložena u temeljni kapital pri stvaranju Društva od strane Republike Hrvatske 1. siječnja 1999. godine, u skladu s ostalim hrvatskim zakonima, dio mreže Grupe koji je poznat pod nazivom distributivna telekomunikacijska kanalizacija (DTK) nema svu potrebnu dokumentaciju (građevinske dozvole, uporabne dozvole i sl.), što bi moglo biti značajno pri dokazivanju vlasništva trećim stranama. Postoje određene tražbine nad vlasništvom te imovine od strane lokalnih organa vlasti (grad Zagreb) koji mogu imati materijalan utjecaj na financijska izvješća u slučaju da HT ne bude u mogućnosti dokazati svoja vlasnička prava na taj dio DTK-a. Menadžment HT-a smatra da je vjerojatnost nastanka navedenih okolnosti vrlo malo vjerojatna. Stoga u ovim financijskim izvješćima nisu po navedenom napravljena nikakva usklađenja.

Neto knjigovodstvena vrijednost telekomunikacijske kanalizacije Grupe na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 878 milijuna kuna (31. prosinca 2017. godine: 862 milijuna kuna).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

16 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Imovina u najmu

Grupa kao najmoprimac u financijskom najmu ima telekomunikacijsku opremu u niže navedenim iznosima:

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Trošak	84	97
Ispravak vrijednosti	(37)	(41)
Neto knjigovodstvena vrijednost	47	56

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

17 Ulaganje u nekretnine

	milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2017. godine	
Nabavna vrijednost	83
Ispravak vrijednosti	(39)
Neto knjigovodstvena vrijednost	44
Kretanja tijekom 2017. godine	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	44
Povećanja	-
Otuđenja	(8)
Amortizacija tekuće godine	(1)
Neto knjigovodstvena vrijednost	35
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	
Nabavna vrijednost	60
Ispravak vrijednosti	(25)
Neto knjigovodstvena vrijednost	35
Kretanja tijekom 2018. godine	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	35
Povećanja	2
Amortizacija tekuće godine	(1)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	(15)
Neto knjigovodstvena vrijednost	21
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	
Nabavna vrijednost	50
Ispravak vrijednosti	(29)
Neto knjigovodstvena vrijednost	21

Grupa je klasificirala prazne objekte i neizgrađena zemljišta kao ulaganje u nekretnine.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

18 Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela

Neto knjigovodstvena vrijednost ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela uključuje (financijski podaci za 2018. godinu odnose se na procijenjene vrijednosti jer društva HT d.d. Mostar i HP d.o.o. Mostar nisu izdali svoja financijska izvješća do datuma izdavanja financijskih izvješća HT Grupe):

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
<i>Zajednički pothvat HT d.d. Mostar:</i>		
Stanje na dan 1. siječnja	377	375
Ispravak greške prethodnih razdoblja	-	-
Udjel u dobitku	3	2
Isplaćena dividenda	-	-
Stanje na dan 31. prosinca	<u>380</u>	<u>377</u>
<i>Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar:</i>		
Stanje na dan 1. siječnja	2	2
Udjel u (gubitku) / dobitku	-	-
(Gubitak od umanjenja vrijednosti) / Povrat od gubitka od umanjenja vrijednosti	-	-
Stanje na dan 31. prosinca	<u>2</u>	<u>2</u>
	<u>382</u>	<u>379</u>

a. Ulaganje u zajednički pothvat:

Grupa u ulaganju u zajednički pothvat HT d.d. Mostar sa sjedištem u Federaciji Bosni i Hercegovini posjeduje vlasnički udjel od 39,1%. Osnovna djelatnost tog društva je pružanje telekomunikacijskih usluga.

Sve odluke koje donese Uprava, te sve odluke koje donese Nadzorni odbor trebaju biti odobrene od strane obaju većinskih dioničara. Iz tog razloga je ulaganje klasificirano kao zajednički pothvat. Ostatak društva u većini je vlasništvo Federacije Bosne i Hercegovine (50,10%).

Udjel Grupe u poslovnoj dobiti društva HT d.d. Mostar za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine priznat je u sveobuhvatnoj dobiti u iznosu od 3 milijuna kuna (2017. godina: 2 milijuna kuna).

U 2018. godini, HT nije primio dividendu od HT-a d.d. Mostar (2017. godina: 0 milijuna kuna).

b. Ulaganje u pridruženo društvo:

Grupa u pridruženom društvu HP d.o.o. Mostar sa sjedištem u Federaciji Bosni i Hercegovini posjeduje vlasnički udjel od 30,29%. Osnovna djelatnost pridruženog društva je pružanje poštanskih usluga.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

18 Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela (nastavak)

Skraćeni prikaz udjela Grupe u kumulativnim financijskim informacijama ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela je kako slijedi:

<i>Sažeti izvještaj o financijskom položaju:</i>	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	milijuni kuna	milijuni kuna
<i>Zajednički pothvat HT d.d. Mostar:</i>	Procijenjeno	Stvarno
Kratkotrajni dio		
Novac i novčani ekvivalenti	108	131
Ostala kratkotrajna imovina	166	156
Ukupna kratkotrajna imovina	274	287
Financijske obveze	1	1
Ostale kratkoročne obveze	168	212
Ukupne kratkoročne obveze	169	213
Dugotrajni dio		
Dugotrajna imovina	1.175	1.182
Financijske obveze	8	8
Ostale obveze	14	8
Ukupne dugoročne obveze	22	16
Neto imovina	1.258	1.240
<i>Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar:</i>		
Kratkotrajni dio		
Novac i novčani ekvivalenti	17	14
Ostala kratkotrajna imovina	12	20
Ukupna kratkotrajna imovina	29	34
Financijske obveze	-	-
Ostale kratkoročne obveze	11	11
Ukupne kratkoročne obveze	11	11
Dugotrajni dio		
Dugotrajna imovina	67	63
Financijske obveze	-	-
Ostale obveze	2	2
Ukupne dugoročne obveze	2	2
Neto imovina	83	84

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

18 Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela (nastavak)

<i>Sažeti izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti</i>	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
<i>Zajednički pothvat HT d.d. Mostar:</i>	Procijenjeno	Stvarno
Prihodi	<u>808</u>	<u>890</u>
Amortizacija	(222)	(222)
Prihod od kamata	9	3
Rashodi od kamata	<u>(1)</u>	<u>(3)</u>
<i>Dobit prije oporezivanja</i>	9	4
<i>Porez na dobit</i>	<u>(1)</u>	<u>-</u>
<i>Neto dobit</i>	<u>8</u>	<u>4</u>
<i>Primljena dividenda</i>		
<i>Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar:</i>		
Prihodi	<u>94</u>	<u>95</u>
Amortizacija	(4)	(4)
Prihod od kamata	1	1
Rashodi od kamata	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>(Gubitak) prije oporezivanja</i>	1	1
<i>Porez na dobit</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Neto dobit</i>	<u>1</u>	<u>1</u>
<i>Primljena dividenda</i>	-	-

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

18 Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela (nastavak)

<i>Rekapitulacija sažetih financijskih informacija</i>	2018. godine milijuni kuna Procijenjeno	2017. godine milijuni kuna Stvarno
<i>Zajednički pothvat HT d.d. Mostar</i>		
Početna neto imovina 1. siječnja	1.240	1.240
Dobit razdoblja	8	4
Plaćena dividenda	-	-
Tečajna razlika	10	(4)
Završna neto imovina	<u>1.258</u>	<u>1.240</u>
<i>Udio u zajedničkom pothvatu 39,10%</i>	492	485
Tečajne razlike	5	12
Vrijednosno usklađenje ulaganja	(120)	(120)
Knjigovodstvena vrijednost	<u>377</u>	<u>377</u>
<i>Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar</i>		
Početna neto imovina 1. siječnja	84	84
Dobit / (gubitak) razdoblja	1	-
Tečajna razlika	(1)	-
Završna neto imovina	<u>84</u>	<u>84</u>
<i>Udio u pridruženom društvu 30,29%</i>	25	25
Tečajne razlike	2	2
Vrijednosno usklađenje ulaganja	(25)	(25)
Knjigovodstvena vrijednost	<u>2</u>	<u>2</u>

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

19 Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju, po fer vrijednosti, uključuje sljedeće:

<i>Izdavatelj</i>	<i>Kreditna ocjena</i>	<i>Valuta</i>	<i>Dospijeće</i>	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
				milijuni kuna	milijuni kuna
<i>Inozemne obveznice:</i>					
Deutsche Telekom International Finance B.V.	BBB+	EUR	3. travnja 2020.	924	945
Ostalo				2	3
				926	948

Kamatne stope na inozemnu obveznicu iznose do 0,033 %.

Procijenjena fer vrijednost obveznica na dan 31. prosinca 2018. godine određena je njihovom tržišnom vrijednošću ponuđenoj na aktivnom sekundarnom tržištu kapitala na dan izvješća o financijskom položaju te pripadaju u prvu hijerarhijsku kategoriju fer vrijednosti financijskih instrumenata Nije bilo promjena unutar hijerarhijskih kategorija fer vrijednosti financijskih instrumenata u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu i obveznica se nalazi u Razini 1 po modelu stupnjeva kreditnog rizika jer nije došlo do smanjenja kreditnog rejtinga.

Jedina promjene u odnosu na 2017. godinu se odnosi na primjenu općeg pristupa očekivanih kreditnih gubitaka u vrednovanju financijske imovine.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

20 Zalihe

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Trgovačka roba	113	105
Zalihe i rezervni dijelovi	23	23
	136	128

21 Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Potraživanja od kupaca	177	128
Zajmovi zaposlenicima	81	79
Predujmovi regulatoru	102	-
Ostala potraživanja	32	41
Dugotrajni dio	392	248
Potraživanja od kupaca	1.485	1.551
Zajmovi zaposlenicima	20	21
Ostala potraživanja	43	58
Kratkotrajni dio	1.548	1.630
	1.940	1.878

Tijekom 2013. godine, Grupa je ušla u nekoliko predstečajnih nagodbi sa svojim dužnicima prema kojima je dio prijavljenih kratkotrajnih potraživanja od kupaca u postupku nagodbe pretvoreno u dugotrajna potraživanja (31. prosinca 2018. godine: 10 milijuna kuna) s dospijecima do 5 godina.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

21 Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja (nastavak)

Analiza dospjeća potraživanja od kupaca je kako slijedi:

	Ukupno milijuni kuna	Tekući dio milijuni kuna	31-60 dana milijuni kuna	61-90 dana milijuni kuna	91-180 dana milijuni kuna	>180 dana milijuni kuna
31. prosinca 2018						
Bruto iznos potraživanja od kupaca	2.678	1.380	66	30	38	1.164
Ispravak vrijednosti potraživanja	(1.193)	(31)	(5)	(3)	(15)	(1.139)
Neto iznos potraživanja od kupaca	1.485	1.349	61	27	23	25
Bruto iznos ugovorne imovine	356	-	-	-	-	-
Ispravak vrijednosti ugovorne imovine	(15)	-	-	-	-	-
Neto iznos ugovorne imovine	342	-	-	-	-	-
1. siječnja 2018						
Bruto iznos potraživanja od kupaca	2.794	1.340	66	42	83	1.263
Ispravak vrijednosti potraživanja	(1.290)	(34)	(6)	(4)	(14)	(1.232)
Neto iznos potraživanja od kupaca	1.504	1.306	60	38	69	32
Bruto iznos ugovorne imovine	249	-	-	-	-	-
Ispravak vrijednosti ugovorne imovine	(13)	-	-	-	-	-
Neto iznos ugovorne imovine	236	-	-	-	-	-

Analiza dospjeća potraživanja od kupaca na 31. prosinca 2017. godine su bila kako slijedi:

	Ukupno milijuni kuna	Nedospjelo i neispravljeno milijuni kuna	Dospjelo, ali vrijednosno neusklađeno				
			< 30 dana milijuni kuna	31-60 dana milijuni kuna	61-90 dana milijuni kuna	91-180 dana milijuni kuna	>180 dana milijuni kuna
31. prosinca 2017.	1.551	1.220	154	58	35	62	22

Na dan 31. prosinca 2017. godine, potraživanja u nominalnoj vrijednosti od 1.243 milijuna kuna su potpuno vrijednosno usklađena te se uglavnom odnose na potraživanja starija od 180 dana.

21 Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja (nastavak)

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

U sljedećoj tablici objašnjene su promjene ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca po pojednostavljenom ECL modelu između početka i kraja godišnjeg razdoblja:

	Ugovorna imovina milijuni kuna	Potraživanja od kupaca milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja	13	1.290
Promjene u procjenama i pretpostavkama	5	122
Prestanak priznavanja financijske imovine tijekom razdoblja	-	(51)
Ukupan iznos vrijednosnog usklađenja potraživanja tijekom razdoblja	5	71
Otpis	(3)	(168)
Stanje na dan 31. prosinca	15	1.193

Efekt prve primjene pojednostavljenog modela sukladno MSFI 9 na potraživanjima od kupaca iznosi 47 milijuna kuna na 1. siječanj 2018. godine.

Kretanja vrijednosnog usklađenja potraživanja u 2017. godini bila su kako slijedi:

	2017. godina milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja	1.068
Stjecanje Crnogorskog Telekom	152
Stjecanje H1	27
Zaduženje tijekom godine	152
Ukinuti neiskorišteni iznos	(51)
Isknjižena potraživanja	(105)
Stanje na dan 31. prosinca	1.243

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

22 Ugovorna imovina i ugovorne obveze

Grupa je priznala imovinu i obveze iz ugovora s korisnicima kako je prikazano u nastavku:

	31. prosinac 2018. milijuni kuna	1. siječnja 2018. milijuni kuna
Kratkotrajna ugovorna imovina nastala iz		
Prodaje opreme i usluga	164	124
Vrijednosno usklađenje	(10)	(10)
Troškovi stjecanja ugovora	49	58
Ukupna kratkotrajna ugovorna imovina	203	172
Dugotrajna ugovorna imovina nastala iz		
Prodaje opreme i usluga	55	28
Vrijednosno usklađenje	(5)	(3)
Troškovi stjecanja ugovora	89	39
Ukupna dugotrajna ugovorna imovina	139	64
Kratkotrajna ugovorna obveza nastala iz		
Prihoda budućih razdoblja	52	64
Ukupna kratkotrajna ugovorna obveza	52	64

23 Plaćeni troškovi budućeg razdoblja

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja odnose se na unaprijed plaćene obveze po cesijama prema regulatorima u iznosu 123 milijuna kuna (2017. godine: 178 milijuna kuna).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

24 Novac, novčani ekvivalenti i bankovni depoziti

a) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti sastoje se od sljedećih iznosa:

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Novac u banci i blagajni	1.643	1.493
Komercijalni papiri	1.079	1.080
Oročeni depoziti s dospijecem do 3 mjeseca	415	425
Osigurani depoziti (obrnuti REPO poslovi)	-	154
	3.137	3.152

b) Pregled novca i novčanih ekvivalenata i oročenih depozita po valutama

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
HRK	2.700	2.843
EUR	319	254
USD	86	66
BAM	31	23
GBP	1	3
	3.137	3.189

c) Oročeni depoziti s dospijecem duljim od 3 mjeseca

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Inozemna banka	-	37
Tuzemne banke	-	-
	-	37

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

24 Novac, novčani ekvivalenti i bankovni depoziti (nastavak)

d) Garantni depoziti

	Kratkoročni		Dugoročni	
	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Inozemna banka	-	2	-	3
Tuzemne banke	1	1	3	3
	1	3	3	6

e) Osigurani depoziti (obrnuti REPO poslovi)

<i>Izdavatelj</i>	<i>Valuta</i>	<i>Dospijeće</i>	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
<i>Obrnuti REPO poslovi (bilješka 36 g)):</i>				
Raiffeisen Bank Austria d.d.	HRK	17. svibnja 2019.	111	-
Erste Steiermärkische Bank d.d.	HRK	18. siječnja 2018.	-	157
			111	157

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

25 Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Ugovori za nabavu sadržaja	77	147
EKI ugovori	27	119
Dozvola za radiofrekvencijski spektar	8	16
Ostalo	6	8
Dugoročni dio	118	290
Obveze prema dobavljačima	1.471	1.646
Ugovori za nabavu sadržaja	264	201
PDV i ostali porezi	78	120
EKI ugovori	108	63
Obveze vezane uz plaće	65	63
Obveze iz predstečajne nagodbe	-	18
Dozvola za radiofrekvencijski spektar	1	(3)
Ostalo	37	47
Kratkoročni dio	2.024	2.155
	2.142	2.445

26 Prihodi budućih razdoblja

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Odgođeni prihod od najma opreme	15	21
Dugoročni dio	15	21
Unaprijed plaćeni bonovi	-	50
Odgođen prihod – imovina primljena bez naknade	-	11
Naknade za priključenje	-	5
Ostalo	39	23
Kratkoročni dio	39	89
	54	110

Prihodi budućih razdoblja su klasificirani unutar ugovornih obveza prema standardu MSFI 15.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

27 Dugoročne obveze prema zaposlenicima

Dugoročna primanja zaposlenih uključuju naknade za odlazak u mirovinu u skladu s kolektivnim ugovorom. Dugoročna primanja zaposlenih utvrđuju se metodom projicirane kreditne jedinice. Dobici i gubici koji proizlaze iz promjena u pretpostavkama aktuara se priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u razdoblju u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih sadrže i naknade za nagrađivanje zaposlenih koje su detaljnije opisane u bilješci 40.

Kretanja obveza prikazanih u izvješću o financijskom položaju su sljedeća:

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja	13	12
Stjecanje Crnogorskog Telekom (bilješka 3)	-	4
LTIP – Variable II (bilješka 40)	3	2
Kratkoročni dio dugoročnih primanja zaposlenika (bilješka 28)	(5)	(4)
Trošak tekućeg rada	1	0
Isplaćena primanja	(1)	(1)
Aktuarski dobici	-	-
Stanje na dan 31. prosinca	11	13
Otpremnine	1	1
Jubilarnе nagrade	3	2
LTIP – Variable II	7	10
	11	13

Na dan 31. prosinca 2018. godine kratkoročni dio rezervacije za LTIP programe iznosi 7 milijuna kuna.

Glavne aktuarske pretpostavke koje su korištene za određivanje obveze za naknade umirovljenja na dan 31. prosinca bile su kako slijedi:

	2018. godina u %	2017. godina u %
Diskontna stopa (godišnje)	3,00	3,00

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

28 Rezerviranja i ukalkulirane obveze

	Sudski sporovi	Troškovi demontaže i obnove	Varijabilni dio naknada zaposlenima	Otpremnine	Neiskorišteni godišnji odmor	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2018. godine	35	25	68	30	5	163
Povećanja	21	-	81	45	2	149
Iskorištenje	(15)	-	(92)	(62)	-	(169)
Ukidanja	(8)	(1)	(6)	-	-	(15)
Kratkoročni dio obveza prema zaposlenicima (bilješka 26)	-	-	5	-	-	5
Trošak kamate	-	2	-	-	-	2
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	33	26	56	13	7	135
Dugoročni dio	33	26	-	-	-	59
Kratkoročni dio	-	-	56	13	7	76
	33	26	56	13	7	135

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

28 Rezerviranja i ukalkulirane obveze (nastavak)

a) *Sudski sporovi*

Na dan 31. prosinca 2018. godine Grupa ima rezerviranja za nekoliko sudskih sporova i tužbi za koje je Uprava ocijenila da je vjerojatno da će biti riješeni protiv Grupe.

b) *Troškovi demontaže i obnove*

Troškovi demontaže i obnove prvenstveno nastaju u slučaju izgradnje telekomunikacijskih građevina na nekretninama trećih strana. Grupa svake godine preispituje potrebne rezervacije.

c) *Otpremnine*

Troškovi otpremnina i rezerviranja sastoje se od iznosa bruto otpremnina i ostalih povezanih troškova za zaposlenike kojima je bio raskinut ugovor o radu tijekom 2018. godine.

29 Dionički kapital

Odobren, izdan i u potpunosti plaćen registrirani dionički kapital:

	31. prosinca 2018. milijuni kuna
81.670.064 redovnih dionica bez nominalne vrijednosti	<u>9.823</u>
	31. prosinca 2017. milijuni kuna
81.888.535 redovnih dionica bez nominalne vrijednosti	<u>9.823</u>

U 2018. godini je poništeno 218.471 trezorskih dionica.

30 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju rezerve propisane Zakonom o trgovačkim društvima u iznosu od 5% dobitka tekuće poslovne godine, sve dok te rezerve ne dosegnu visinu od 5% temeljnog kapitala. Zakonske rezerve koje ne prelaze navedeni iznos mogu se koristiti samo za pokrivanje gubitaka iz tekuće ili prethodnih godina. Ako zakonske rezerve društva iznose više od 5% temeljnog kapitala, tada se mogu koristiti i za povećanje temeljnog kapitala Grupe. Spomenute rezerve nisu raspoložive za isplatu.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

31 Trezorske dionice

U 2018. godini, Grupa je započela s kupnjom trezorskih dionica zbog uvođenja programa otkupa udjela koji traje do 20. travnja 2021. Grupa će povući udjele bez nominalne vrijednosti bez smanjenja temeljnog kapitala.

U sklopu ovog programa otkupljeno je ukupno 666.522 dionica na dan 31. prosinca 2018. godine, a poništeno ih je 216.005, zajedno s 2.466 dionica iz Plana dodjele bonus dionica za menadžere (Share Matching Plana).

Rezerva za kupljene vlastite dionice iznosi 71 milijuna kuna (2017: 37 milijuna kuna) i nije raspodjeljiva.

Društvo posjeduje 450.517 vlastitih dionica na dan 31. prosinca 2018. godine (na dan 31. prosinca 2017: 218.471 vlastitih dionica).

32 Zadržana dobit

U 2018. godini Grupa je isplatila dividendu od 6,00 kuna po dionici (2017. godina: 6,00 kuna) u ukupnom iznosu od 489 milijuna kuna (2017. godina: 491 milijuna kuna).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

33 Ugovorne obveze

a) Ugovorne obveze za poslovni najam

Grupa ima ugovorne obveze po ugovorima o poslovnom najmu zgrada, zemljišta, opreme i automobila.

Trošak poslovnog najma sastoji se od sljedećeg:

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Trošak tekuće godine (bilješka 10)	<u>175</u>	<u>162</u>

Buduće minimalne obveze po ugovorima o poslovnom najmu koji se ne mogu otkazati iznose:

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Unutar jedne godine	125	133
Između 1 i 5 godina	256	272
Iznad 5 godina	<u>77</u>	<u>101</u>
	<u>458</u>	<u>506</u>

Ugovori se prvenstveno odnose na najam nekretnina i vozila.

b) Ugovorne obveze za kapitalna ulaganja

Grupa ima ugovorne obveze za kapitalna ulaganja kako slijedi:

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Nematerijalna imovina	224	218
Nekretnine, postrojenja i oprema	<u>945</u>	<u>670</u>
	<u>1.169</u>	<u>888</u>

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

34 Nepredviđene obveze

U vrijeme sastavljanja ovih financijskih izvješća postoji nekoliko neriješeni pravni slučajevi protiv Grupe. Po mišljenju Uprave, rješavanje tih tužbi neće imati materijalno značajan negativan utjecaj na financijski položaj Grupe osim za određene tužbene zahtjeve za koja su napravljene rezervacije (bilješka 28).

Grupa se snažno brani u odnosu na sve sudske sporove i potencijalne sporove, uključujući regulatorna pitanja i sudske sporove sa zaposlenicima. U Hrvatskoj ne postoji praksa izricanja novčanih kazni u materijalno iznimno značajnim iznosima niti prema Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja niti prema presudama Prekršajnog suda. Radi nepostojanja relevantne sudske prakse te zbog činjenice da su postupci u tijeku, Grupa nije u mogućnosti procijeniti ishod.

Postupak pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja vezano uz retransmisiju nogometnih utakmica

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) je pokrenula, prema svojoj odluci od 3. siječnja 2013. godine, postupak protiv HT-a vezano uz moguću zlouporabu vladajućeg položaja na tržištu distribucije premium nogometnog sadržaja zbog činjenice da su ArenaSport kanali i premium sport sadržaji (kao što su Hrvatska nogometna liga – MAXtv Prva liga, UEFA Liga prvaka i UEFA Europska liga) raspoloživi samo putem MAXtv usluge.

Postupak je u tijeku.

Novčana kazna prema Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja je ograničena na iznos do 10 % godišnjeg prihoda Društva u posljednjoj godini za koju su financijska izvješća zaključena. Također, u skladu s praksom Agencije kazna je uobičajeno povezana s prihodima ostvarenim od usluga pruženih na konkretnom tržištu te kazna može iznositi do 30% prihoda od konkretne usluge. Na temelju rezultata za 2018. godinu, 30% od prihoda MAXtv usluge iznosilo bi 113 milijuna kuna.

Spor o vlasništvu nad distribucijsko telekomunikacijskom kanalizacijom (DTK) s gradom Zagrebom

Vezano uz telekomunikacijsku infrastrukturu navedenu u okviru nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 16), dana 16. rujna 2008. godine društvo Zagrebački Holding d.o.o. podružnica Zagrebački Digitalni Grad („ZHZDG“) podnijelo je tužbu protiv Društva. ZHZDG navodi da je Grad Zagreb vlasnik DTK na području grada Zagreba i traži plaćanje iznosa u visini od 390 milijuna kuna uvećanog za kamatu.

Tužba se temelji na tvrdnji da HT koristi DTK kojom upravlja tužitelj i da za to ne plaća naknadu

Dana 10. prosinca 2012. godine, Društvo je zaprimilo djelomičnu međupresudu i djelomičnu presudu u ovom predmetu kojom je utvrđeno da je HT obavezan plaćati ZHZDG-u naknadu za korištenje sustava DTK, te da će se do pravomoćnosti ove djelomične međupresude zastati s raspravljanjem o visini tužbenog zahtjeva. Nadalje, odbijen je tužbeni zahtjev kojim bi se utvrdilo da je Grad Zagreb vlasnik cijelog sustava DTK i druge komunalne infrastrukture za polaganje telekomunikacijskih instalacija na području Grada Zagreba, za potrebe komunikacijsko-informatičkih sustava i usluga. Odluka o troškovima ostavljena je za kasniju presudu. Protiv navedene presude Društvo je podnijelo žalbu 21. prosinca 2012. godine.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

34 Nepredviđene obveze (nastavak)

Spor o vlasništvu nad distribucijsko telekomunikacijskom kanalizacijom (DTK) s gradom Zagrebom (nastavak)

Dana 4. kolovoza 2015. godine, drugostupanjski Županijski sud u Varaždinu usvojio je žalbu HT-a te je predmet vratio sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, u kojem tužitelj treba opravdati svoje pravo na tužbu, te odrediti (specificirati) tužbeni zahtjev protiv HT-a, tj. tužitelj treba odrediti koje trase, cijevi, na koji način, na kojim točno lokacijama i kroz koje razdoblje je koristio HT.

U lipnju 2016. godine tužitelj je povisio tužbeni zahtjev za dodatnih 90 milijuna kuna koja se odnosi na naknadu za korištenje DTK na području Grada Zagreba za period od 20. lipnja 2011. do 20. lipnja 2012, s ciljem da se izbjegne zastara potraživanja za utuženi period. Slijedom navedenog, tužbeni zahtjev sada ukupno iznosi 480 milijuna kuna, uvećano za kamate.

U lipnju 2017. godine tužitelj je povisio tužbeni zahtjev za dodatnih 90 milijuna kuna i to za period od 20. lipnja 2012. do 20. lipnja 2013. s ciljem da se izbjegne zastara potraživanja za utuženi period. Slijedom navedenog, tužbeni zahtjev sada ukupno iznosi 570 milijuna kuna, uvećano za kamate.

U lipnju 2018. godine tužitelj je povisio tužbeni zahtjev, za dodatnih 90 milijuna kuna i to za period od 20. lipnja 2013. godine do 20. lipnja 2014. godine s ciljem da se izbjegne zastara potraživanja za utuženi period. Slijedom navedenog, tužbeni zahtjev sada ukupno iznosi 660 milijuna kuna, uvećano za kamate.

S obzirom na navedeni razvoj navedene tužbe, Uprava je zaključila da je vrlo mala vjerojatnost nastanka obveze za Društvo iz ovog slučaja, te kako nisu potrebna nikakva rezerviranja troškova u financijskim izvješćima vezana uz ovaj slučaj.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

35 Poslovni odnosi s povezanim društvima

Poslovni odnosi niže navedeni prvenstveno se odnose na društva u vlasništvu društva DTAG. Grupa ulazi u poslovne odnose u normalnom tijeku posla po uobičajenim tržišnim uvjetima. Ovi poslovni odnosi uključivali su slanje i primanje međunarodnog prometa prema i od navedenih društava tijekom 2018. i 2017. godine.

Glavne transakcije s povezanim poduzećima tijekom 2018. i 2017. godine uključuju:

	Prihodi		Rashodi	
	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
<i>Povezano društvo:</i>				
<i>Krajnji vlasnik</i>				
Deutsche Telekom AG, Njemačka	93	100	139	123
<i>Zajednički pothvat</i>				
HT d.d. Mostar, Bosna i Hercegovina	33	32	21	25
<i>Ovisna društva krajnjeg vlasnika</i>				
Telekom Deutschland GmbH, Njemačka	23	27	34	18
T-Mobile Austria GmbH, Austrija	11	10	8	4
Slovak Telecom a.s., Slovačka	16	18	1	-
Hellenic Telecommunications Organization	-	-	5	-
Magyar Telekom Nyrt., Mađarska	7	6	5	8
T-Mobile Czech	6	6	2	1
DT Pan-Net Croatia	5	-	-	-
T-Mobile Polska	5	6	-	-
T-Mobile Netherlands	4	5	1	1
DT Europe Holding	3	4	4	6
T-Systems International GmbH, Njemačka	3	2	3	5
Deutsche Telekom IT	1	4	14	10
Ostali	9	8	19	17
	219	228	256	218

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

35 Poslovni odnosi s povezanim društvima (nastavak)

Izvršće o financijskom položaju sadrži sljedeća stanja koja proizlaze iz poslovanja s povezanim društvima:

	Potraživanja		Obveze	
	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
<i>Povezano društvo:</i>				
<i>Krajnji vlasnik</i>				
Deutsche Telekom AG, Njemačka	5	9	102	115
<i>Ovisna društva krajnjeg vlasnika</i>				
DT Pan-Net Croatia	14	-	-	-
Telekom Deutschland GmbH, Njemačka	-	-	14	11
Magyar Telekom, Hungary	-	-	2	2
Albanian Telecom	-	-	4	13
Slovak Telecom a.s., Slovačka	4	4	-	-
T-Systems International GmbH, Njemačka		5	7	13
Ostali	4	9	9	9
	27	27	138	163

Na kraju godine Grupa drži komercijalni papir krajnjeg vlasnika u vrijednosti od 1.079 milijuna kuna (31. prosinca 2017. godine: 1.080 milijuna kuna) (bilješka 24) i u obveznicu društva Deutsche Telekom International Finance B.V. u iznosu od 924 milijuna kuna (31. prosinca 2017.: 945 milijuna kuna) (bilješka 19).

Savezna Republika Njemačka je i izravan i neizravan dioničar i drži oko 32 posto udjela u temeljnom kapitalu DTAG-a. Zbog prosječne posjećenosti sastanaka dioničara, Savezna Republika Njemačka predstavlja solidnu većinu u sastancima dioničara DTAG-a, iako ima samo manjinski udio, što DTAG čini ovisnim društvom Savezne Republike Njemačke. Dakle, Savezna Republika Njemačka i društva kontrolirana od strane Savezne Republike Njemačke te društva nad kojima Savezna Republika Njemačka može ostvariti značajan utjecaj klasificirani su kao povezana društva DTAG-a, a time i Grupe.

Grupa nije u okviru svojih uobičajenih poslovnih aktivnosti imala transakcije koje su pojedinačno materijalne u financijskoj godini 2018. ili 2017. godine s društvima pod kontrolom Savezne Republike Njemačke društva te sa društvima nad kojima Savezna Republika Njemačka može ostvariti značajan utjecaj.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

35 Poslovni odnosi s povezanim društvima (nastavak)

Naknade članovima Nadzornog odbora

Predsjednik Nadzornog odbora prima naknadu u iznosu od 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada zamjeniku predsjednika iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu dok ostali članovi Nadzornog odbora dobivaju naknadu u iznosu od jedne prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i predsjednik Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za naknade i imenovanja Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu.

Sukladno politici DTAG, predstavnici DTAG ne dobivaju naknadu za članstvo u Nadzornom odboru.

U 2018. godini Grupa je isplatila ukupan iznos od 0,7 milijuna kuna (2017. godina: 0,9 milijuna kuna) članovima Nadzornog odbora. Nisu se davali zajmovi članovima Nadzornog odbora.

Naknade isplaćene ključnim članovima menadžmenta

Ukupan iznos naknada ključnim članovima menadžmenta Grupe za 2018. godinu iznosi 49 milijuna kuna (2017. godina: 46 milijuna kuna). Ključni članovi menadžmenta su članovi Uprave Društva i ovisnih društava i operativni direktori Društva koje zapošljava Grupa.

Naknade ključnim članovima menadžmenta uključuju:

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Kratkoročna primanja zaposlenih	49	46
	49	46

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

36 Ciljevi i politike upravljanja financijskim rizikom

Grupa je izložena međunarodnim tržištima usluga. Kao posljedica toga, na Grupu mogu utjecati promjene u tečajevima stranih valuta. Grupa također naplaćuje potraživanja od svojih korisnika uz odgodu i izložena je riziku neplaćanja. Niže su opisani ovi značajni rizici zajedno s metodama koje se koriste za upravljanje tim rizicima. Grupa ne koristi derivatne instrumente za upravljanje rizicima niti u špekulativne svrhe.

a) Kreditni rizik

Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnih rizika kod jedne osobe ili grupe osoba sličnih svojstava. Grupa koristi postupke koji osiguravaju na trajnoj osnovi, da se usluge pružaju kupcima odgovarajuće kreditne sposobnosti i da se ne prekorači prihvatljiva granica kreditne izloženosti.

Grupa ne jamči za obveze trećih strana.

Grupa smatra da se njena maksimalna izloženost odražava u iznosu potraživanja (bilješka 21) umanjenom za ispravak vrijednosti koji je priznat na datum izvješća o financijskom položaju.

Nadalje, Grupa je izložena kreditnom riziku putem novčanih depozita u bankama. Na dan 31. prosinca 2018. godine, Grupa je surađivala sa trideset osam banaka (2017. godine: trideset banaka). Grupa je gotovo isključivo u devet banaka držala svoj novac i depozite. Za pet domaćih banaka u stranom vlasništvu, Grupa je primila garancije za depozite dane od strane matičnih banaka koje imaju minimalni rejting BBB+ ili garancije u obliku niskorizičnih državnih vrijednosnih papira. Upravljanje rizikom je usredotočeno na poslovanje sa najrespektabilnijim bankama u stranom i domaćem vlasništvu u tuzemstvu i inozemstvu te na svakodnevnom kontaktu sa bankama.

Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup MSFI 9 za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka koji koristi očekivano vrijednosno usklađenje za sva potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, potraživanja od kupaca i ugovorna imovina su grupirani na temelju zajedničkih obilježja kreditnog rizika i po danima dospijeća. Za iste vrste ugovora, ugovorna imovina se veže na iste karakteristike rizika kao i potraživanja od kupaca. Stoga je Društvo zaključilo da se očekivane stope gubitaka za potraživanja od kupaca mogu koristiti i za izračun gubitaka za ugovornu imovinu.

Stope očekivanih gubitaka temelje se na podacima o naplati u razdoblju od 36 mjeseci prije 31. prosinca 2018. godine ili 1. siječnja 2018. godine i povijesnim kreditnim gubicima u tom razdoblju.

Povijesne stope gubitaka se usklađuju kako bi odražavale tekuće i buduće informacije o makroekonomskim čimbenicima koji utječu na sposobnost kupaca za podmirenje potraživanja.

Društvo je identificiralo BDP i stopu nezaposlenosti u zemlji u kojoj prodaje svoje usluge i proizvode kao najbitnije čimbenike, te sukladno tome prilagođava povijesne stope gubitaka na temelju očekivanih promjena tih čimbenika.

Depozite u bankama čine novac na tekućem računu i depoziti s dospjećem do 3 mjeseca koji se naplaćuju po dospijeću, te se zbog toga klasificiraju kao imovina koja se drži do dospijeća sukladno MSFI 9 i mjere se po amortiziranom trošku. Kreditni rizik se mjeri korištenjem općeg pristupa. Vrijednosno usklađenje priznaje se pojedinačno za svaku stavku imovine. Društvo koristi dnevnu vrijednost CDSa koja pokriva osiguranje za razdoblje od 5 godina. CDS s osiguranjem od 5 godina ima najveću tržišnu likvidnost i stoga je izabran kao referentna vrijednost. CDS je osjetljiv na povećanje rizik neizvršenja – neovisno je li odabrano osiguranje s razdobljem od 3 ili 5 godina. Domaće banke nemaju rejting ili pokazatelj CDS-a kao mjeru rizika.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

36 Ciljevi i politike upravljanja financijskim rizikom (nastavak)

a) Kreditni rizik (nastavak)

Za mjerenje rizika, Grupa je preuzela CDS za Republiku Hrvatsku koji je na 31. prosinca 2018. godine iznosio 0,95%. Iznos kreditnog rizika izračunat prema formuli: iznos depozita * broj dana * 0,95% / 365. Za depozite po viđenju Grupa koristi 2 dana pri izračunu iznosa kreditnog rizika.

Kreditna kvaliteta financijske imovine, koja nije ni dospjela niti umanjena može se procijeniti na temelju povijesnih informacija o stopama naplativosti:

	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Potraživanja za telekom usluge pružene domaćim kupcima	983
Potraživanja za telekom usluge pružene stranim kupcima	210
Ostala potraživanja od kupaca	27
Kratkotrajna potraživanja	1.220
Potraživanja po predstečajnim nagodbama	20
Potraživanja za robu	128
Posudbe zaposlenicima	24
Ostala potraživanja	76
Dugotrajna potraživanja	248

Ostala kratkotrajna potraživanja su nedospjela i nisu vrijednosno usklađena.

Kreditna kvaliteta ostale financijske imovine (bilješka 37) podrazumijeva knjigovodstvene vrijednosti na datum izvještavanja.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

36 Ciljevi i politike upravljanja financijskim rizikom (nastavak)

b) Rizik likvidnosti

Politika Grupe je održati dovoljno novca i novčanih ekvivalenata ili imati na raspolaganju financijska sredstva putem odgovarajućeg iznosa kreditnih linija za ispunjenje njegovih obveza u doglednoj budućnosti.

Višak novca ulaže se uglavnom u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

Iznosi prikazani u tablicu predstavljaju ugovorene nediskontirane novčane tijekove:

31. prosinca 2018. godine	manje od 3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	>5 godina
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	1.815	12	-	-
Kapitalizirana prava za sadržaj	74	237	68	3
Financijski najam	-	2	4	-
Posudbe od banaka	15	28	122	105
Kapitalizirana EKI prava	30	90	27	48
Obveze iz predstečajne nagodbe	6	-	11	-
Izdana obveznica	10	18	77	-
Ostale obveze	23	2	58	7

31. prosinca 2017. godine	manje od 3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	>5 godina
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	2.059	17	-	-
Kapitalizirana prava za sadržaj	73	185	167	-
Financijski najam	-	1	4	-
Posudbe od banaka	27	22	148	125
Kapitalizirana EKI prava	21	62	160	51
Obveze iz predstečajne nagodbe	12	-	38	-
Izdana obveznica	2	18	96	9
Ostale obveze	2.059	17	-	-

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

36 Ciljevi i politike upravljanja financijskim rizikom (nastavak)

c) Rizik kamatne stope

Izloženost Grupe riziku promjena na tržištu kamatnih stopa vezana je prvenstveno uz financijsku imovinu raspoloživu za prodaju, novac i novčane ekvivalente te novčane depozite i obveze Grupe prema bankama.

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost dobiti nakon poreza Grupe na moguću promjenu kamatnih stopa, s nepromijenjenim ostalim varijablama (kroz utjecaj varijabilne kamatne stope na ulaganja):

	Povećanje / smanjenje bazni bodovi	Utjecaj na dobit nakon poreza milijuni kuna
Godina završena 31. prosinca 2018. godine		
HRK	+100	22
	-100	(22)
EUR	+100	9
	-100	(9)
Godina završena 31. prosinca 2017. godine		
HRK	+100	13
	-100	(13)
EUR	+100	10
	-100	(10)

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

36 Ciljevi i politike upravljanja financijskim rizikom (nastavak)

d) Rizik promjene tečaja

Funkcijska valuta Grupe je hrvatska kuna. Određena imovina i obveze denominirani su u stranim valutama koje se preračunavaju u kune po važećem srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na datum izvješća o financijskom položaju. Razlike koje iz toga proizlaze se iskazuju kao приход ili rashod u sveobuhvatnoj dobiti, ali ne utječu na kratkoročne novčane tijekove.

Značajan iznos depozita u bankama, financijske imovine raspoložive za prodaju i novčanih ekvivalenata, potraživanja i obveza denominiran je u stranim valutama, prvenstveno u eurima. Svrha tih depozita je zaštita obveza u stranim valutama i obveza indeksiranih prema stranim valutama od promjene tečaja stranih valuta. Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost dobiti nakon poreza Grupe na moguću promjenu tečaja eura, s nepromijenjenim ostalim varijablama, zbog promjene u fer vrijednosti novčane imovine i obveza:

	Povećanje / smanjenje tečaj EUR-a	Utjecaj na dobit nakon poreza milijuni kuna
Godina završena 31. prosinca 2018. godine	+3% -3%	34 (34)
Godina završena 31. prosinca 2017. godine	+3 % -3 %	39 (39)

e) Procjena fer vrijednosti

Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju procjenjuje se na temelju njezine tržišne cijene na datum izvješća o financijskom položaju. Glavni financijski instrumenti Grupe koji nisu vrednovani po fer vrijednostima su potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajna potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze. Povijesni trošak potraživanja i obveza, uključujući rezerviranja, koji podliježu uobičajenim uvjetima poslovanja približno je jednak njihovoj fer vrijednosti.

f) Upravljanje kapitalom

Primarni cilj upravljanja kapitalom Grupe je osigurati potporu poslovanju i maksimalizirati vrijednost dioničarima. Struktura kapitala Grupe odnosi se na dionički kapital koji se sastoji od upisanog kapitala, rezervi i zadržane dobiti i na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 13.208 milijuna kuna (31. prosinca 2017. godine: 12.573 milijuna kuna).

Grupa upravlja kapitalom i radi prilagodbe u svjetlu promjena ekonomskih uvjeta. Kako bi zadržala ili prilagodila strukturu kapitala, Grupa može prilagoditi isplate dividendi dioničarima, povrat kapitala dioničarima ili izdati novu emisiju dionica. Nije bilo promjena u ciljevima, politikama i procesima tijekom godina završenih 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine (bilješke 29 i 32).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

36 Ciljevi i politike upravljanja financijskim rizikom (nastavak)

g) Primljeni kolaterali

Primljeni kolaterali za obrnute REPO poslove uključuju:

	Kreditna ocjena	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
		milijuni kuna	milijuni kuna
<i>Inozemne obveznice:</i>			
Vlada Republike Njemačke	AAA	113	-
Vlada Republike Austrije	AA+	-	159
Vlada Republike Francuske	AA	-	-
Bank of America Corporation	A	-	78
Goldman Sachs Group Inc	A	-	77
		113	314

Gore navedeni iznosi iskazani su po fer tržišnoj vrijednosti. Primljeni kolaterali su razina 1 u kategorizaciji prema MSFI13.

h) Netiranja

Sljedeća financijska imovina i financijske obveze su predmet netiranja:

	Potraživanja od kupaca		Obveze prema dobavljačima	
	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Bruto priznati iznosi	388	391	581	578
Iznosi netiranja	(142)	(114)	(142)	(114)
	246	277	439	464

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

37 Financijski instrumenti

Mjerenje fer vrijednosti financijskih instrumenata

Financijski instrumenti su klasificirani u slijedeće kategorije fer vrijednosti:

	31. prosinca 2018.		31. prosinca 2017.	
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
	Razina 1	Razina 2	Razina 1	Razina 2
<i>Financijska imovina:</i>				
Novac i novčani ekvivalenti	3.137	-	3.152	-
Garantni depoziti, kratkoročni	1	-	3	-
Oročeni depoziti	-	-	37	-
Imovina raspoloživa za prodaju, dugotrajna	926	-	948	-
Imovina raspoloživa za prodaju, kratkotrajna	-	-	-	-
Osigurani depoziti	111	-	157	-
Garantni depoziti, dugoročni	-	-	6	-
Potraživanja od kupaca – kratkotrajna i dugotrajna	-	1.662	-	1.679
Zajmovi zaposlenicima - kratkoročni i dugoročni	-	101	-	100

Fer vrijednost financijskih instrumenata Razine 2 računa se metodom diskontiranih novčanih tijekova. Knjigovodstvena i fer vrijednost svih financijskih instrumenata Grupe su jednake u 2018. i 2017. godini.

38 Posudbe

	31. prosinca 2018.		31. prosinca 2017.	
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
	Razina 1	Razina 2	Razina 1	Razina 2
Bankovni krediti	-	180	-	212
Izdana obveznica	68	-	90	-
Financijski najam	-	3	-	4
Dugoročne	68	183	90	216
Bankovni krediti	-	32	-	36
Izdana obveznica	24	-	16	-
Financijski najam	-	2	-	2
Kratkoročne	24	34	16	38
Ukupno	92	217	106	254

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

38 Posudbe (nastavak)

Fer vrijednost posudbi izračunata je diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tijekova po prevladavajućim kamatnim stopama i pripada razini 2 hijerarhije fer vrijednosti financijskih instrumenta, osim za obveznice koje su na razini 1. Ponderirana prosječna kamatna stopa na posudbe iznosi 4,52 % na 31. prosinca 2018. godine (31. prosinca 2017. godine: 4,52%).

Valutna struktura posudbi i financijskog najma

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
HRK	119	159
EUR	185	201
	304	360

Izdana obveznica

Temeljem predstečajne nagodbe, obveznice su dužnički vrijednosni papiri s višekratnim dospijećima. U razdoblju od 30. svibnja 2014. do 30. svibnja 2017. Grupa će polugodišnje isplaćivati kamatu koja će se obračunavati prema kamatnoj stopi od 5,25 % godišnje, a glavnica će se isplatiti od 30. svibnja 2017. do 30. svibnja 2022. godine.

Stjecanjem Grupa je stekla obvezu izdanih obveznica u nominalnoj vrijednosti od 41 milijun kuna koje će se isplatiti u 5 godišnjih obroka po kamatnoj stopi od 4,5%, a glavnica će biti otplaćena od 27. siječnja 2019. do 27. siječnja 2023. godine.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

38 Posudbe (nastavak)

Pregled obveza po financijskim najmovima

	31. prosinca 2018. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna
Dospijeće obveza po financijskim najmovima		
Unutar jedne godine	2	1
Između jedne i pet godina	<u>3</u>	<u>4</u>
Minimalna plaćanja najma	<u>5</u>	<u>5</u>
Buduće promjene financiranja	<u>-</u>	<u>(1)</u>
Priznato kao obveza	<u>5</u>	<u>4</u>
Sadašnja vrijednost obveza po financijskom najmu:		
Unutar jedne godine	2	1
Između jedne i pet godina	<u>3</u>	<u>3</u>
Minimalna plaćanja najma	<u>5</u>	<u>4</u>

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak) Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

39 Ovlaštenje za pružanje usluga i naknade

Grupa je stranka u sljedećim Ovlaštenjima za usluge koji nisu u opsegu IFRIC-a 12:

a) *Ovlaštenje za pružanje usluga elektroničkih komunikacija u nepokretnoj i pokretnoj mreži*

Dana 1. srpnja 2008. godine stupio je na snagu Zakon o elektroničkim komunikacijama koji je uveo institut općeg ovlaštenja za sve elektroničke komunikacijske usluge i mreže. U međuvremenu, stupilo je na snagu pet izmjena i dopuna Zakona o elektroničkim komunikacijama, koje su objavljene u Narodnim novinama br. 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17. Prema članku 32. Zakona o elektroničkim komunikacijama Društvo je ovlašteno pružati sljedeće usluge elektroničke komunikacije temeljem opće ovlasti zadnji puta ažurirane 5. svibnja 2017. godine:

- javno dostupna telefonska usluga u nepokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži,
- javno dostupna telefonska usluga u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži,
- davanje u najam elektroničke komunikacijske mreže i/ili vodova,
- usluga prijenosa slike, govora i zvuka putem elektroničkih komunikacijskih mreža (što isključuje usluge radiodifuzije),
- usluge s posebnom tarifom i besplatnog poziva,
- usluga davanja pristupa internetu,
- usluge prijenosa govora putem interneta,
- davanje pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme,
- usluge u satelitskoj službi,
- davanje obavijesti (informacija) o brojevima svih pretplatnika javno dostupnih telefonskih usluga u Republici Hrvatskoj,
- izdavanje sveobuhvatnog javno dostupnog imenika svih pretplatnika u Republici Hrvatskoj, i
- ostale usluge.

HAKOM je 26. veljače 2013. godine Društvu izdao posebno ovlaštenje za obavljanje poslova sravnjivanja računa za pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga u pomorskom prometu na rok od 10 godina, odnosno do 26. veljače 2023. godine.

U skladu s odlukom HAKOM-a od 23. rujna 2015. godine, Društvo je određeno operaterom univerzalnih usluga na području Republike Hrvatske za razdoblje u trajanju od četiri godine, u kojem razdoblju je dužno pružati sljedeće univerzalne usluge:

- pristup javnoj komunikacijskoj mreži i javno dostupnim telefonskim uslugama na nepokretnoj lokaciji, što omogućuje govornu komunikaciju, komunikaciju putem telefaksa i podatkovnu komunikaciju, uz brzine prijenosa podataka koje omogućuju djelotvoran pristup Internetu, uzimajući u obzir raširene tehnologije kojima se koristi većina pretplatnika, kao i tehnološku ostvarivost,
- postavljanje javnih telefonskih govornica ili drugih javno dostupnih pristupnih točaka za javnu govornu uslugu na javnim mjestima dostupnima u svako doba u skladu s razumnim potrebama krajnjih korisnika usluga u pogledu zemljopisne pokrivenosti, kakvoće usluge, broja javnih telefonskih govornica ili drugih javno dostupnih pristupnih točaka i njihove dostupnosti osobama s invaliditetom,
- posebne mjere za osobe s invaliditetom, uključujući pristup uslugama iz točaka 1. i 2., uključujući pristup hitnim službama, na jednak način kakvim pristupaju drugi krajnji korisnici usluga, i
- posebni cjenovni sustavi prilagođeni potrebama socijalno ugroženih skupina krajnjih korisnika usluga, a koji obuhvaćaju uslugu iz točke 1. gore.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak) Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

39 Ovlaštenje za pružanje usluga i naknade (nastavak)

(a) Ovlaštenje za pružanje usluga elektroničke komunikacije u nepokretnoj i pokretnoj mreži (nastavak)

Društvo više nije određeno operaterom univerzalnih usluga za uslugu pristupa krajnjih korisnika barem jednom sveobuhvatnom imeniku svih pretplatnika javno dostupnih telefonskih usluga, no Grupa će nastaviti pružati tu uslugu na tržišnoj osnovi.

(b) Ovlaštenje za uporabu radiofrekvencijskog spektra

HAKOM je Društvu izdao sljedeća ovlaštenja za uporabu radiofrekvencijskog spektra za javne mreže pokretnih elektroničkih komunikacija:

- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 900 MHz i 1800 MHz frekvencijskim područjima, vrijedi od 1. prosinca 2011. godine do 18. listopada 2024. godine,
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 2100 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 1. siječnja 2010. godine do 18. listopada 2024. godine,
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 800 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 29. listopada 2012. godine do 18. listopada 2024. godine,
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 800 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 6. studenoga 2013. godine do 18. listopada 2024. godine, i
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 1800 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 22. prosinca 2014. godine do 18. listopada 2024. godine.

HAKOM je Društvu izdao i dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra za satelitske usluge (DTH usluge), vrijede od 12. kolovoza 2015. godine do 11. kolovoza 2020. godine.

(c) Naknade za pružanje usluga elektroničke komunikacije

Prema Zakonu o elektroničkim komunikacijama Grupa je dužna plaćati naknade za uporabu adresa i brojeva, radiofrekvencijskog spektra te za obavljanje drugih poslova HAKOM-a u skladu s pravilnicima HAKOM-a i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Njima je propisan izračun i iznos naknada. Ove naknade plaćaju se za tekuću godinu, odnosno za razdoblje od godine dana unaprijed (u slučaju naknada za pravo uporabe radiofrekvencijskog spektra).

Grupa je u 2018. godini platila sljedeće naknade:

- naknade za uporabu adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra prema pravilniku Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (u korist državnog proračuna, Narodne novine br. 154/08, 28/09, 97/10, 92/12, 62/14, 147/14, 138/15, 77/16, 126/17, 55/18 i 99/18),
- naknade za uporabu dodijeljenog radiofrekvencijskog spektra u skladu s Odlukom o odabiru najpovoljnijeg ponuđača u postupku javne dražbe od 6. studenog 2013. godine i
- naknade za uporabu adresa i brojeva, radiofrekvencijskog spektra i za obavljanje drugih poslova HAKOM-a, prema pravilniku HAKOM-a (u korist HAKOM-a, Narodne novine br. 33/17).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak) Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

39 Ovlaštenje za pružanje usluga i naknade (nastavak)

(d) Audiovizualne usluge i usluge elektroničkih medija

Prema Zakonu o audiovizualnim djelatnostima (Narodne novine br. 76/07 i 90/11), Grupa je obvezna plaćati naknadu u iznosu od 2% ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog obavljanjem audiovizualne djelatnosti na zahtjev u svrhu osiguravanja sredstava za provedbu Nacionalnog programa.

Pored navedenog, Grupa je (kao operater javnih komunikacijskih mreža), obvezna plaćati i naknadu u iznosu od 0,8% ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog u prethodnoj kalendarskoj godini obavljanjem djelatnosti prijenosa i/ili retransmisije audiovizualnih programa i njihovih dijelova u javnim komunikacijskim mrežama, a što obuhvaća internetsku i kabelsku distribuciju, u svrhu osiguravanja sredstava za provedbu Nacionalnog programa.

Prema Zakonu o elektroničkim medijima (Narodne novine br. 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13), Grupa je obvezna plaćati naknadu od 0,5% ukupnoga godišnjeg bruto prihoda ostvarenog u prethodnoj godini obavljanjem djelatnosti pružanja audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev i djelatnosti pružanja usluga elektroničkih publikacija.

Licence nisu izdane svim članicama Grupe.

(e) Infrastruktura za elektroničku komunikaciju i povezana oprema

Društvo je kao infrastrukturni operater obvezna plaćati naknade za korištenje zemljišta za svoju EKI u visini koju je ugovorio s vlasnicima zemljišta ili u iznosima utvrđenim posebnim propisima. Zakonom o elektroničkim komunikacijama, jednim od posebnih propisa, uređuje se pravo puta kao pravo korištenja tuđih nekretnina za EKI. Naknade za pravo puta određene su Pravilnikom o potvrdi i naknadama za pravo puta (Narodne novine br. 152/11, 151/14 i 95/17) koji je usvojen od strane HAKOM-a u prosincu 2011. godine, a koji je na snazi od 4. siječnja 2012. godine. Naknada za korištenje zemljišta za EKI se računa prema površini zemljišta koja se koristi za postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. Zadnja izmjena Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta propisuje da se naknada za pravo puta plaća od dana zaprimanja zahtjeva za plaćanjem naknade a ne više od dana izdavanja potvrde za pravo puta.

(f) Opskrba električnom energijom

Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) je dana 16. listopada 2016. godine Društvu izdala produženje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe električnom energijom na razdoblje od 5 godina.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak) Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

40 Plaćanja temeljena i netemeljena na dionicama

Na razini Grupe trenutno su aktualni sljedeći dugoročni planovi nagrađivanja: Lead to Win 2015, Lead to Win 2016, Lead to Win 2017 i Lead to Win 2018.

Lead to Win je DT-ov model upravljanja učinkom za top menadžere, prilagođen za lokalne potrebe, koji uključuje: upravljanje ciljevima, procjena potencijala i učinka (PPR) i sustav nasljeđivanja. Ovaj model je baziran na transparentnoj povezanosti između procjene učinka i nagrada za kratkoročni bonus, LTI (dugoročni plan stimulacija) i SMP (Share matching Plan) plan dodjele bonus dionica, temeljen na dionici DT-a. Pravo na sudjelovanje i odobreni iznos za sudjelovanje ovise o individualnom učinku i definiranoj razini svake menadžerske pozicije tzv. MG (Management group) razini (MG1 – MG3), s tim da MG 1 predstavlja najvišu razinu menadžerske pozicije.

LTI plan, kao dio modela Lead to Win za 2018. godinu grupe Deutsche Telekom (u nastavku DT Grupa) predstavlja globalni instrument naknade na razini DT Grupe. Cilj LTI plana za 2018. godinu jest pojačanje spremnosti za preuzimanje poduzetničke suodgovornosti i poistovjećenje s DT Grupom, čime se srednjoročno i dugoročno povećava vrijednost DT Grupe, što vodi do boljeg usklađenja interesa rukovodstva i dioničara. Trajanje LTI 2018 plana obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2021.

HT Varijabla II 2014 je istekla je na dan 31. prosinca 2017. godine, te je odlukom Nadzornog odbora utvrđeno ukupno ostvarenje ciljeva od 61,1%. Sukladno tom ostvarenju, sudionicima su u srpnju 2018. godine isplaćene nagrade.

LTI kao dio Lead to Win Programa 2015, 2016, 2017 i 2018 također se temelji na novčanim isplatama, a iznos nagrade ovisi o menadžerskoj grupi (MG) kojoj pripada pozicija sudionika, kao i o ocjenama radnog učinka, s time da sudionik može biti samo onaj koji je ostvario ocjenu radnog učinka barem 3 (raspon ocjena je od 1 do 5). Na taj način iznos sudjelovanja je u rasponu od 10% do 30% ugovorene godišnje plaće ovisno i o MG i o ocjeni radnog učinka. Valuta plana je Euro, a četiri definirana cilja predstavljaju ciljeve DT grupe.

Ciljevi su: ROCE (povrat na angažirani kapital), EPS (prilagođena dobit po dionici), CSAT (zadovoljstvo korisnika) i ESAT (zadovoljstvo zaposlenika). Ciljevi imaju koridor ostvarenja ciljeva između 0% i 150%. Trajanje LTI plana 2018 obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2021. godine. Na kraju svake godine, Nadzorni odbor DTAG-a utvrđuje ostvarenje ciljeva.

Kao dio Lead to Win Programa 2015, 2016, 2017 i 2018, uveden je i Share matching Plan (SMP), plan dodjele bonus dionica za menadžere koji obuhvaća skupinu menadžera u Management Groupama - MG1, MG 2 i MG 3. Plan dodjele bonus dionica je dugoročni dobrovoljni instrument naknade koji menadžere čini vlasnicima DTAG društva i omogućuje im da imaju koristi od uspjeha DT dionice. Iznos dobrovoljnog osobnog ulaganja kreće se između 10% i jedne trećine bruto iznosa kratkoročnog bonusa isplaćenog za prethodnu godinu. Trajanje SMP-a za 2018. obuhvaća razdoblje od 1. srpnja 2018. do 30. lipnja 2022. godine. Share Matichnig Plan je obavezan za predsjednika Uprave, a dobroboljan za članove Uprave.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

40 Plaćanja temeljena i netemeljena na dionicama (nastavak)

Svi dobici i troškovi proizašli iz promjena rezerviranja za sve LTIP planove priznatih za primljene usluge zaposlenika tijekom godine prikazani su kako slijedi:

	2018. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna
Troškovi	5	-
	<u>5</u>	<u>-</u>

41 Naknade revizorima

Revizori financijskih izvješća Grupe pružili su u 2018. godini usluge u vrijednosti od 6 milijuna kuna (2017. godina: 6 milijuna kuna). Usluge u 2018. i 2017. godini uglavnom se odnose na troškove revizija i pregleda financijskih izvješća, te revizije financijskih izvješća pripremanih za regulatorne potrebe. Ostale usluge koje obavlja revizor financijskih izvješća uključuju edukacijske usluge i preporuke vezane uz MSFI 15 projekt.

42 Događaji nakon izvještajnog datuma

U studenom 2018. godine HT d.d. je s društvom HP-Hrvatska pošta d.d. zaključio Ugovor o kupnji 100% udjela u društvu HP Produkcija d.o.o., pružatelju evotv usluge. Zaključenje transakcije ovisi o regulatornim odobrenjima, koja još nisu izdana na dan izdavanja ovog Izvješća. Evotv je jednostavna usluga na hrvatskom PayTV tržištu, a koristi digitalni DVB-T signal koji se može primati putem postojeće antene.

43 Računovodstvene politike do 1. siječnja 2018. godine

Računovodstvene politike primjenjive na usporedno razdoblje koje je završilo 31. prosinca 2017., koje su izmijenjene MSFI-jem 9 i MSFI-em 15, su kako slijedi

Potraživanja

Potraživanja od kupaca odnose se na prodanu robu i izvršene usluge u redovnom poslovanju. Ukoliko se naplata očekuje u roku kraćem od jedne godine, klasificiraju se kao kratkotrajna imovina. Ukoliko se naplata očekuje u razdoblju dužem od jedne godine, prikazuju se kao dugotrajna imovina. Potraživanja su iskazana prema fer vrijednosti dane naknade i knjiže se po amortiziranom trošku, nakon ispravka za umanjenje vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja se provodi kada postoji objektivan dokaz da Grupa neće moći naplatiti sve dospjele iznose prema ugovoru. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikovog stečaja ili financijske reorganizacije, te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, kao i povijesna naplativost, smatraju se pokazateljima da je potrebno umanjenje vrijednosti potraživanja. Vrijednosno usklađenje se provodi prema procjeni naplativosti. Isknjiženje iz evidencije kratkotrajnih potraživanja provodi se u slučaju kada je dužnik likvidiran ili na drugi način prestao poslovati; kada je po konačnoj sudskoj presudi izgubljen sudski spor ili u slučaju zastare potraživanja.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak) Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

43 Računovodstvene politike do 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju

Ukoliko je imovini raspoloživoj za prodaju umanjena vrijednost, razlika između troška (neto od otplate glavnice i amortizacije) i trenutne fer vrijednosti, umanjena za gubitke od umanjenja vrijednosti prethodno priznate u sveobuhvatnoj dobiti prebacuje se iz kapitala u sveobuhvatnu dobit. Ukidanje umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata klasificiranih kao raspoloživih za prodaju ne priznaju se u sveobuhvatnoj dobiti. Ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti dužničkih instrumenata se provode kroz sveobuhvatnu dobit ukoliko se povećanje fer vrijednosti instrumenta može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti u sveobuhvatnoj dobiti.

Financijska imovina

Osim kredita i potraživanja, sva ostala financijska imovina Grupe je razvrstana kao financijska imovina raspoloživa za prodaju.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju razvrstana je u kratkotrajnu imovinu ako je Uprava ima namjeru realizirati unutar 12 mjeseci od datuma izvješća o financijskom položaju. Svaka kupovina i prodaja ulaganja priznaje se na datum podmirenja.

Financijska imovina se početno iskazuje po trošku, a to je fer vrijednost naknade koja je dana za nju, uključujući troškove transakcije.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju i financijska imovina koja se drži radi trgovanja nakon početnog priznavanja se iskazuju po fer vrijednosti bez umanjenja za troškove transakcije na temelju njihove tržišne cijene na datum izvješća o financijskom položaju. Dobici ili gubici nastali svođenjem na fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, sve dok se ulaganje ne proda ili otuđi na drugi način, ili sve dok se ne bude smatralo umanjenim, u tom trenutku se kumulativni dobitak ili gubitak koji je ranije bio priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti uključuje u neto dobit ili gubitak za odgovarajuće razdoblje.

Financijski instrumenti se općenito priznaju čim Grupa postane stranka u ugovornom odnosu financijskog instrumenta. Ipak, u slučaju redovne kupovine ili prodaje (kupovine ili prodaje financijske imovine prema ugovoru čije odredbe zahtijevaju isporuku unutar roka utvrđenog općenitim pravilima ili dogovorima na odnosnom tržištu), dan podmirenja je bitan za početno priznanje i prestanak priznavanja. Financijska imovina prestaje se priznavati kada je primljen novac ili su istekla prava za primanje novca za imovinu. Financijska obveza prestaje se priznavati kada je obveza prema dugovanju izvršena ili otkazana ili istekla.

Vrijednosni papiri dobiveni temeljem ugovora o ponovnoj prodaji ("obrnuti repo sporazumi") su u osnovi jamstva ili kolaterali za novac u bankama, te se ne bilježe u bilanci. Povezane iznosi novca u bankama iskazuju se kao osigurani depoziti s dospijećem preko tri mjeseca ili novčani ekvivalenti s dospijećem do tri mjeseca.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

43 Računovodstvene politike do 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Priznavanje prihoda

Prihodi se priznaju kada postoji vjerojatnost da će gospodarske koristi povezane s transakcijom ući u Grupu i kad se iznos prihoda može pouzdano mjeriti. Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade isključujući popuste kod pružanja usluga te poreze i carine. Grupa je procijenila svoje financijske ugovore po navedenim kriterijima i zaključila da se ponaša kao principal u svim ugovorima s izuzetkom davanja na korištenje svoje telekomunikacijske infrastrukture trećim stranama koje svojim korisnicima pružaju usluge s dodanom vrijednošću. U tom slučaju, Grupa se ponaša kao agent.

Prihodi od nepokretne telefonije uključuju prihode od priključnih pristojbi, mjesečne naknade, prihode od telefonskih razgovora te prihode od dodatnih usluga u nepokretnoj telefoniji.

Prihodi od veleprodaje uključuju prihode od međusobnog povezivanja za domaće i inozemne operatere, te prihoda od korištenja infrastrukture od strane drugih operatera

Prihodi od davanja na korištenje svoje infrastrukture operaterima koje pruža usluge s dodanom vrijednošću prikazuju se na neto osnovi. Prihodi se isključivo odnose na iznos primljene provizije.

Treće strane koje koriste telekomunikacijsku mrežu Grupe uključuju roaming korisnike drugih davatelja usluga i ostale pružatelje telekomunikacijskih usluga koji terminiraju ili prenose pozive u mrežu Grupe. Ovi veleprodajni prihodi od (dolaznog) prometa uključeni su u prihode od glasovnih i neglasovnih (podatkovna i internet) usluga te se priznaju u razdoblju korištenja. Udjel priznatih prihoda često se plaća drugim operaterima (međupovezivanje) za korištenje njihove mreže, gdje je primjenjivo. Prihodi i troškovi tih tranzitnih poziva su prikazani bruto u financijskim izvješćima jer je Grupa dobavljač principal tih usluga putem vlastite mreže, slobodno određujući cijene usluga te se priznaju u razdoblju korištenja.

Prihodi od mobilne telefonije uključuju prihode od mjesečne naknade i razgovora „post-paid“ korisnika, razgovora „pre-paid“ korisnika, razgovora pretplatnika međunarodnih mobilnih operatera prilikom roaminga u pokretnoj mreži Grupe, prodaju mobilnih uređaja, prihod od međusobnog povezivanja u zemlji povezan s pokretnom mrežom, prihode od kratkih i multimedijalnih poruka te prihode od podatkovnog prometa.

Prihodi od neiskorištenih tarifnih paketa i unaprijed naplaćenih bonova se priznaju u računovodstvenom razdoblju kada su iskorišteni. Prije njihovog iskorištenja priznati su kao odgođeni prihodi.

Prihod od prodaje električne energije priznaje se po fer vrijednosti u razdoblju pružanja usluge kupcima.

Grupa nudi određene proizvode koji se sastoje od više elemenata (proizvodi koji se prodaju u paketu). Za proizvode koji se sastoje od više elemenata, prihod za svaku od identificiranih računovodstvenih jedinica mora se priznati zasebno. Ukupna ugovorna naknada raspoređuje se na pojedine elemente na osnovi njihove relativne fer vrijednosti (npr., izračunava se udjel fer vrijednost svakog elementa u ukupnoj fer vrijednosti paketa). Relativna fer vrijednost pojedinog elementa ograničena je veličinom ukupne naknade koja se naplaćuje kupcu, čije plaćanje ne ovisi o isporuci dodatnih elemenata. Ako se fer vrijednost isporučenih elemenata ne može pouzdano odrediti, ali fer vrijednost neisporučenih elemenata može, ukupna naknada koju daje kupac raspoređuje se tako da se fer vrijednost isporučenih elemenata odredi kao razlika između ukupne naknade i fer vrijednosti neisporučenih elemenata.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

43 Računovodstvene politike do 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Priznavanje prihoda (nastavak)

Prihodi od interneta i podatkovnih usluga sadrže prihode od najma vodova, frame relayja, ATM-a, Ethernet usluge, ADSL pristupa i prometa, pristupa nepokretnoj liniji, VPN-a i prihode od internet prometa prema T-Com pozivnom broju, multimedijске usluge, IP telefona (pristup i promet) i IPTV-a. Prihodi od usluga priznaju se kad su usluge izvršene sukladno ugovorenim odredbama i uvjetima.

Prihodi od ICT-a uključuju prihode od restrukturiranja poslovnih procesa, usluga upravljanja aplikacijama, tehnološkom infrastrukturom i održavanja sustava te dizajniranja i razvoja složenih IT sustava prema specifikaciji klijenta (dizajn i konstrukcija) te WEB poslužitelja. Za pakete usluga, priznavanje prihoda za svaki od elemenata koji su ugovoreni raspoređuje se na temelju njihovih relativnih fer vrijednosti (tj. omjera fer vrijednosti svakog elementa i ukupne fer vrijednosti isporučenog paketa usluga).

Prihodi od usluga upravljanja aplikacijama, tehnološkom infrastrukturom i održavanja sustava priznaju se ravnomjerno tijekom razdoblja ugovora. Prihodi od ugovora o utrošenom vremenu i materijalu priznaju se po ugovorom određenim cijenama i nastalim direktnim troškovima. Prihodi od ugovora o održavanju proizvoda priznaju se ravnomjerno tijekom razdoblja isporuke.

Kod ugovora s fiksnom cijenom o dizajniranju i izgradnji čiji ishod je moguće pouzdano procijeniti, prihodi i troškovi ugovora općenito se priznaju metodom stupnja dovršenosti. Procjene se revidiraju, te mogu rezultirati povećanjem ili smanjenjem procijenjenih prihoda ili troškova, a uključuju se u sveobuhvatnu dobit za godinu u kojoj je Uprava stekla saznanja o okolnostima koje su nastupile, a koje su dovele do izmjene procjena.

Prihodi od jednokratnih licenci za softver priznaju se na početku razdoblja licence ako su ispunjeni svi kriteriji priznavanja. Prihodi od mjesečnih naknada od licenci za softvere priznaju se na temelju pretplata tijekom razdoblja u kojem klijent ima pravo korištenja licence. Prihodi od održavanja, nespacificiranih nadogradnji i tehničke potpore priznaju se u razdoblju izvršenja, odnosno isporuke.

Društvo povezanim društvima pruža savjetodavne i druge usluge vezane za marketing, logistiku, računovodstvo, organizaciju i administraciju. Prihodi od izvršenih usluga određuju se kod većine ovih usluga na osnovu utrošenog vremena i troškova te se priznaju na osnovu ugovorenih naknada po utrošenim satima rada i nastalim troškovima uvećanima za 5% marže na vlastite troškove.

Prihodi i rashodi povezani s prodajom telekomunikacijske opreme i dodatne opreme priznaju se kad su proizvodi isporučeni, pod uvjetom da ne postoje neispunjene obveze koje utječu na konačno prihvaćanje ugovora od strane kupca.

Prihodi od dividendi priznaju se kada Grupa stekne pravo na njih.

Prihodi od kamata priznaju se kada kamata nastane (koristeći efektivnu kamatnu stopu, odnosno stopu koja diskontira primitke kroz očekivani vijek financijskog instrumenta na neto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

43 Računovodstvene politike do 1. siječnja 2018. godine (nastavak)

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite po viđenju, korporativne komercijalne zapise i kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se lako pretvaraju u poznate iznose novca s prvobitnim dospijećima od tri mjeseca ili manje i koja podliježu neznatnom riziku promjene vrijednosti. Ulaganja koja se prikazuju kao novac i novčani ekvivalenti drže se isključivo zbog podmirenja obveza, a ne kao ulaganja.

Posudbe

Troškovi posudbi, koji uključuju kamate i ostale troškove koji nastaju u svezi uzimanja kredita, uključujući tečajne razlike koje proizlaze iz kredita u stranim valutama, knjiže se kao trošak u razdoblju njihova nastanka, osim onih koji su izravno vezani uz kupnju, izgradnju ili proizvodnju kvalificirane imovine te se kapitaliziraju. Obveze po kreditima se prvo priznaju po vrijednosti primljenih sredstava, isključujući trošak transakcije.